

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ:
ΝΕΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΜΠΟΥΡΑ
(Α.Μ. 1012202103035)

Θέμα: «Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος (1938-2021): Η πορεία του "πατριάρχη" του ελληνικού τραπεζικού συστήματος»

Επιβλέπων Καθηγητής: Θανάσης Χρήστου
Συνεπιβλέπων Καθηγητής: Ιάκωβος Μιχαηλίδης
Συνεπιβλέπουσα Καθηγήτρια: Ιωάννα-Σουλτάνα Κοτσώρη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	3
Εισαγωγή.....	5
Α΄ Κεφάλαιο	
Η οικογένεια Κωστοπούλου από την Καλαμάτα.....	7
Β΄ Κεφάλαιο	
Η γέννηση και η πορεία του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου (1938-2021).....	18
Γ΄ Κεφάλαιο	
Η επιχειρηματική πορεία του Γιάννη Κωστόπουλου στο τραπεζικό σύστημα.....	24
3.1. Τράπεζα Καλαμών.....	24
3.2. Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως.....	27
3.3. Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως	32
3.4. Τράπεζα Πίστεως.....	36
3.5. Alpha Bank.....	50
3.6. Αποχώρηση από την ενεργό δράση.....	57
Δ΄ Κεφάλαιο	
Κοινωνική δράση και προσφορά του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου (1938-2021).....	59
Ε΄ Κεφάλαιο	
Το τέλος του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου.....	63
Επίλογος.....	65
Πηγές και Βιβλιογραφία.....	66
Παράρτημα.....	73
Περίληψη.....	82

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πατρίδα μου, η Καλαμάτα του Νομού Μεσσηνίας, αποτελεί πηγή έμπνευσης και υπερηφάνειας για κάθε έναν από εμάς που έχουμε την τιμή να καλούμε αυτήν την ειδυλλιακή περιοχή "σπίτι μας". Όμως, όταν επιδιώκουμε να εξετάσουμε το παρελθόν και τον πολιτισμό που πρωταγωνιστούν σε αυτό το γοητευτικό τοπίο, ανακαλύπτουμε ανθρώπους που, με την εργασία, την αφοσίωση και την ιδιαίτερη προσωπικότητά τους, αφήνουν το σημάδι τους στην ιστορία. Μία τέτοια προσωπικότητα είναι ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος (1938 - 2021).

Αυτή η διπλωματική εργασία δεν αφορά μόνο τον Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλο, αλλά και την οικογένειά του, που αποτέλεσε το θεμέλιο για την υλοποίηση των επιχειρηματικών του επιτευγμάτων. Οι ρίζες αυτής της οικογένειας συνδέονται βαθιά με τη γη της Καλαμάτας. Εδώ, ακριβώς σε αυτόν τον τόπο, η οικογένεια αυτή έθεσε τα θεμέλια για μια πορεία που θα την οδηγούσε στην κορυφή της ελληνικής και παγκόσμιας τραπεζικής βιομηχανίας. Η συνεισφορά της οικογένειας Κωστοπούλου στην τοπική ανάπτυξη και στην οικονομική ευημερία της περιοχής αυτής δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί σημαντική και αναγνωρισμένη.

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, «πατριάρχης» του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, αποτελεί ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα του πώς η αφοσίωση στον τόπο και η επιμονή στην επίτευξη των στόχων μπορούν να διαμορφώσουν μια ζωή γεμάτη επιτυχίες και επιρροή.

Προέρχομαι από τη γενέτειρά του, την Καλαμάτα του Νομού Μεσσηνίας, και αποτέλεσα πάντα μάρτυρα του θαυμασμού που έχει προκαλέσει ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος στον τόπο μου και πέραν αυτού. Αυτή η διπλωματική εργασία είναι μια προσπάθεια να αναδείξω το έργο και την προσωπικότητα του, να εξερευνήσω τον τρόπο με τον οποίο συνέβαλε στην ανάπτυξη του τραπεζικού τομέα και της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και να παρουσιάσω την ευρύτερη επίδρασή του στον πολιτισμό και τις τέχνες.

Στόχος μου είναι να αναδείξω όχι μόνο τις επιχειρηματικές του επιτυχίες, αλλά και τον άνθρωπο πίσω από τον τίτλο. Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος δεν ήταν μόνο ένας τραπεζίτης, αλλά και ένα πρόσωπο με πολυδιάστατα ενδιαφέροντα και προσφορά στην κοινότητα. Η έρευνα αυτή αποτελεί μια προσπάθεια να αποτυπώσει το πορτρέτο ενός ανθρώπου που σημάδεψε με τη ζωή του την Καλαμάτα και τον ελληνικό τραπεζικό χώρο.

Ο Γιάννης Κωστόπουλος αφιέρωσε τη ζωή του στην υποστήριξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, της τέχνης και της εκπαίδευσης. Μέσα από το έργο του, στήριξε αρχαιολογικές ανασκαφές, ενίσχυσε τον πολιτισμό και τους καλλιτέχνες, και συνέβαλε στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Μέσα από αυτήν την διπλωματική εργασία, θα προσπαθήσουμε να ανακαλύψουμε το πνεύμα και τη συνεισφορά ενός ανθρώπου που, παρά τις επιτυχίες και την αναγνώριση, παρέμεινε πάντα ταπεινός στις ρίζες του. Αυτή η διπλωματική εργασία είναι αφιερωμένη στη μνήμη του και στην ανάδειξη της κληρονομιάς που άφησε στην Καλαμάτα και την Ελλάδα.

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική διατριβή αποτελεί μια σε βάθος μελέτη για τον Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλο, (1938–2021) έναν εξαιρετικά επιφανή και πολυπράγμονα άνθρωπο, ο οποίος άφησε το ανεξίτηλο στίγμα της παρουσίας του σε πολλούς τομείς της κοινωνίας. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να αναδείξουμε και να αναλύσουμε τη ζωή και το έργο του, καθώς και τη σημαντική του συνεισφορά σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων του τραπεζικού χώρου, του πολιτισμού, των τεχνών και της κοινωνίας.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αφιερώνεται στην οικογένεια Κωστοπούλου, μια οικογένεια συνυφασμένη με την ιστορία της Καλαμάτας. Με καταγωγή από τη Σπερχογεία της Μεσσηνίας, η οικογένεια Κωστόπουλου αναδεικνύεται σε έναν πυρήνα επιχειρηματικής δραστηριότητας, ξεκινώντας από την ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών από τον παππού του Γιάννη, τον Ιωάννη Φ. Κωστόπουλο. Εδώ, θα πραγματευτούμε τον τρόπο με τον οποίο ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος κληρονόμησε αυτήν την επιχειρηματική παράδοση και πώς συνέβαλε στην ανάπτυξή της. Ταυτόχρονα, θα δώσουμε έμφαση στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας Κωστοπούλου, που συνέβαλαν επίσης στην πορεία και τις επιτυχίες αυτής της σπουδαίας οικογένειας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται περαιτέρω η ζωή και η πορεία του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου. Ξεκινώντας από τα μαθητικά του χρόνια και τις σπουδές του, εξερευνάται ο τρόπος με τον οποίο ανέπτυξε το εξαιρετικό του ταλέντο και τις γνώσεις του. Γίνεται αναφορά επίσης στο ξεκίνημά του στις τραπεζικές δραστηριότητες το 1963 στην Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως, το οποίο αποτέλεσε το πρώτο βήμα στην επιτυχημένη του καριέρα.

Προσεγγίζουμε την αγάπη του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου για την ιστιοπλοΐα και πώς αυτή σχετίστηκε με την πορεία του στην τραπεζική. Τονίζουμε τα επιτεύγματά του στον χώρο αυτό και την επιρροή που είχε στην ιστιοπλοΐα.

Επίσης, εξετάζουμε τον δρόμο που διανύθηκε μέχρι την ίδρυση της Alpha Bank, αναδεικνύοντας την επιχειρηματική του ικανότητα και τη δέσμευσή του στην αρχή της εξυπηρέτησης της κοινωνίας.

Το τρίτο κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας επικεντρώνεται στην επιχειρηματική πορεία του Γιάννη Κωστόπουλου στο τραπεζικό σύστημα, αποτυπώνοντας μια ενδιαφέρουσα αφήγηση της εξέλιξης της τραπεζικής του

καριέρας. Ξεκινώντας από την Τράπεζα Καλαμών, που ιδρύθηκε από τον παππού του, Ιωάννη Φ. Κωστόπουλο, εξετάζουμε τη συνέχειά της, δηλαδή την Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, την Τράπεζα Πίστεως, η οποία αποτέλεσε και την τράπεζα με την οποία ξεκίνησε τις τραπεζικές του δραστηριότητες. Στη συνέχεια, εξετάζουμε την ίδρυση της Alpha Bank, μιας τράπεζας που αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο στην επαγγελματική του πορεία.

Διατυπώνονται επίσης σημαντικές αναφορές σε άλλες δραστηριότητες του, όπως η συμβολή του στη Νομισματική Συλλογή της Alpha Bank. Το κεφάλαιο κλείνει με την απόσυρσή του από την ενεργό δράση το 2014, καταδεικνύοντας τη σημαντική πορεία που διανύθηκε στον χώρο της τραπεζικής.

Το επόμενο κεφάλαιο αναδεικνύει την κοινωνική δράση και προσφορά του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου, καθώς πρόκειται για μια προσωπικότητα που δεν περιορίστηκε μόνο στον χώρο της τραπεζικής, αλλά συνέβαλε σημαντικά στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Στο κεφάλαιο αυτό, εξετάζονται εκτενώς οι κοινωνικές δράσεις του, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών που υποστήριξαν τον πολιτισμό και τις τέχνες. Επισημαίνονται επιτυχίες και πρωτοβουλίες που συνέβαλαν στη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Σε αυτό το κεφάλαιο αποτυπώνεται η προσφορά του στον τομέα των τεχνών, της αρχαιολογίας, αλλά και της εκπαίδευσης, ενώ επισημαίνεται ο σεβασμός του στις ρίζες του και η αγάπη του για τη γενέτειρά του, Καλαμάτα.

Το πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας εστιάζει στο τέλος της ζωής του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου, στις 9 Μαρτίου 2021. Αυτή η απώλεια αντιμετωπίστηκε με θλίψη από την ευρύτερη κοινότητα, καθώς αναγνωρίστηκε πόσο σημαντική ήταν η προσφορά και η παρουσία του στον τραπεζικό χώρο και την κοινωνία.

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο, αναδεικνύονται οι πολλές συλλυπητήριες ανακοινώσεις που ακολούθησαν τον θάνατό του, αποτυπώνοντας την αναγνώριση της προσφοράς του σε διάφορους τομείς.

Στο σύνολό της, αυτή η διπλωματική εργασία αναλύει εκτενώς τη ζωή, το έργο, και την προσφορά του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου σε διάφορους τομείς, αποτυπώνοντας την αφιέρωσή του στην τραπεζική, τις τέχνες, την αρχαιολογία, την εκπαίδευση, την κοινωνία, καθώς και την αγάπη του για την πατρίδα και την πόλη της Καλαμάτας.

Α΄ Κεφάλαιο

Η οικογένεια Κωστοπούλου από την Καλαμάτα

Ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος (1856-1918) ήρθε στη ζωή το 1856 στη Σπερχογεία, ένα χωριό πλησίον της Καλαμάτας, στη Μεσσηνία. Όταν ο Ι. Φ. Κωστόπουλος γεννήθηκε, το χωριό του είχε την ονομασία Κουρτσαούσι¹. Αυτή η ονομασία διατηρήθηκε μέχρι το 1867, παραμένοντας αμετάβλητη κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων της ζωής του. Κατά την πρώτη απογραφή πληθυσμού που διατάχθηκε από τον Ιωάννη Καποδίστρια, το χωριό Κουρτσαούσι κατοικείται από 650 άτομα. Κατά την πρώτη διοικητική διαίρεση του ελληνικού κράτους, το χωριό Κουρτσαούσι ενσωματώθηκε στον Δήμο Θουρίας, ο οποίος βρισκόταν εντός των συνόρων του Νομού Μεσσηνίας. Λόγω του ονόματός του και της κοντινής του απόστασης από την Καλαμάτα, μπορούμε να υποθέσουμε ότι ήταν ένα τσιφλίκι που ανήκε σε Οθωμανό πλούχοντα. Σήμερα, η Σπερχογεία αποτελεί μέρος του αστικού συνεχούς της πρωτεύουσας της Μεσσηνίας.

Στις πηγές που διαθέτουμε, συναντάμε πολλούς Κωστόπουλους που είναι συγγενείς, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με τον Ι. Φ. Κωστόπουλο. Από το μητρώο αρρένων του χωριού, είναι εύκολο να ανιχνεύσουμε τους αδελφούς του, τον Αθανάσιο που γεννήθηκε το 1859 και τον Γεώργιο που γεννήθηκε το 1866. Δεν έχουμε πληροφορίες για την αδελφή τους, Σταυρούλα, η οποία πιθανότατα παντρεύτηκε και μετακόμισε στην περιοχή του συζύγου της, ενός εμπόρου υφασμάτων από την Καλαμάτα με το όνομα Κ. Αθ. Αναγνωστόπουλος.

Ο Φώτης Κωστόπουλος ήταν ο πατέρας των τεσσάρων αδελφών. Ήταν παντρεμένος με τη Ρουμπίνη Χωραΐτου, αλλά δυστυχώς δεν έχουμε περισσότερες πληροφορίες για εκείνη. Ο Φώτης είχε έναν αδελφό με το όνομα Κωνσταντίνος και μια αδελφή, για την οποία δεν έχουμε γνώση του ονόματός της. Γνωρίζουμε όμως ότι η αδελφή αυτή παντρεύτηκε έναν υφασματέμπορο από την Καλαμάτα με το επώνυμο Ζαχαράκη, αν και δεν γνωρίζουμε το μικρό του όνομα. Ο πατέρας του Φώτη, φυσικά, ονομαζόταν Ιωάννης Κωστόπουλος, ενώ η μητέρα του Φώτη ήταν η Σταυρούλα, για την οποία, και πάλι, δεν διαθέτουμε περισσότερες πληροφορίες.

---

¹Terrabook, «Σπερχόγεια», στην ιστοσελίδα *terrabook*, 15.4.2022, διαθέσιμο στο <https://greece.terrabook.com/el/messinia/page/sperxogeia/> Σπερχόγεια - Μεσσηνία | Terrabook, ημερομηνία προσπέλασης 28.8.2023

Εκτός από τα μέλη της στενής οικογένειας του Ι. Φ. Κωστόπουλου, υπάρχουν πολλά άλλα άτομα με το επίθετο Κωστόπουλος που συνδέονται με αυτόν. Το 1884, σημειώνεται η ύπαρξη μιας δικαστικής διένεξης μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και ενός Ηλία Κωστόπουλου, λόγω μεγάλης οφειλής προς την τράπεζα. Όταν αυτός ο Ηλίας Κωστόπουλος απεβίωσε το 1890, οι κληρονόμοι του θεωρήθηκαν απρόθυμοι πληρωτέοι από την Τράπεζα, εκτός από έναν Ιωάννη Κωστόπουλο, ο οποίος αναγνωρίστηκε ως κάτοχος "ακινήτων μεγάλης αξίας και εν Αθήναις κειμένων". Υπάρχει πιθανότητα αυτός ο Ιωάννης Η. Κωστόπουλος να είναι επίσης το ίδιο πρόσωπο που αναφέρεται στο δημοτολόγιο Σπερχογείας και γεννήθηκε το 1851, εξελίχθηκε σε σημαντικό παράγοντα του δηλιγιαννικού κόμματος στην Αθήνα και υπήρξε σύμβουλος του Ι. Φ. Κωστόπουλου για αγορές και τοποθετήσεις στην ελληνική πρωτεύουσα. Όμως, υπάρχουν πολλοί άλλοι Κωστόπουλοι για τους οποίους δεν μπορούμε να εξακριβώσουμε τη σχέση τους με τον Ι. Φ. Κωστόπουλο. Συχνά συναντάμε συμβολαιογραφικά έγγραφα όπου ο Ι. Φ. Κωστόπουλος εκπροσωπεί άλλους συνονόματους από την Σπερχογεία, όπως ο Κωνσταντίνος Δ. Κωστόπουλος ή ο Παναγιώτης ή Πάικο Κωστόπουλος, οι οποίοι διέμεναν στην Αθήνα. Συχνά αναφέρεται επίσης ο Θεόδωρος Κωστόπουλος, ο οποίος ήταν εμποροϋπάλληλος και στενός συνεργάτης του Ι. Φ. Κωστοπούλου στις αρχικές φάσεις της επιχειρηματικής του καριέρας.

Ο Ι. Φ. Κωστόπουλος ανήκε σε μια μεγάλη οικογένεια με εκτεταμένες συγγενικές σχέσεις σε όλη την επαρχία. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την προσωπική του πορεία και προφανώς διευκόλυνε σημαντικά την επαγγελματική του ανάπτυξη. Παρατηρούμε ότι η οικογενειακή υποστήριξη διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην άνοδό του ως έναν από τους κορυφαίους εμπόρους της Καλαμάτας. Είναι αξιοσημείωτο ότι, κατά την περίοδο των αγοραπωλησιών εθνικών γαιών, πολλοί Κωστόπουλοι επωφελήθηκαν από τον νόμο και απέκτησαν κτήματα στην περιοχή της Σπερχογείας, καταχωρώντας τον εαυτό τους ως γεωργούς. Ωστόσο, παρατηρούμε ότι η οικογένεια του Ι. Φ. Κωστοπούλου ακολούθησε διαφορετική πορεία.

Φαίνεται ότι ο Ι. Φ. Κωστόπουλος δεν έδωσε μεγάλη σημασία στις ακαδημαϊκές του σπουδές. Σύμφωνα με μια πηγή, δεν ολοκλήρωσε ούτε το γυμνάσιο. Αυτό δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς σύμφωνα με το αρχικό προφίλ που δημοσιεύτηκε λίγο μετά τον θάνατό του, «από μικρή ηλικία αφοσιώθηκε στον εμπορικό κλάδο των υφασμάτων, ξεκινώντας ως υπάλληλος σε εμπορικά καταστήματα υφασμάτων». Μια

άλλη πηγή τον περιγράφει επίσης ως περιοδεύοντα έμπορο σε αγροτικές περιοχές της Μεσσηνίας, της Αρκαδίας και της Λακωνίας.

Η πρώτη αξιόπιστη πηγή πληροφοριών για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ι. Φ. Κωστόπουλου προέρχεται από ένα συμβόλαιο που συνυπογράφει με τον Δημήτριο Πιεράκο, έναν επαγγελματία του εμπορίου από την πόλη της Καλαμάτας, με σκοπό να ιδρύσουν μια Ομόρρυθμη Εμπορική Εταιρεία για κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα και αμοιβαίο κέρδος. Το εν λόγω συμβόλαιο έχει ημερομηνία 13 Αυγούστου 1879 και έχει προβλεφθεί να ισχύει για 5 χρόνια, αν και κατά την πορεία, όπως θα δούμε, λύθηκε νωρίτερα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος αναφέρεται και αυτός ως εμποροϋπάλληλος, με κατοικία στην περιοχή της Καλαμάτας.

Η καταστροφή των αμπελιών στη Γαλλία από τη φυλλοξήρα ενισχύει την ανάπτυξη της σταφιδοκαλλιέργειας στη Μεσσηνία. Μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, η καλλιέργεια της σταφίδας στην περιοχή γνωρίζει μια εκρηκτική άνοδο, για να καλύψει τη ζήτηση των γαλλικών βιομηχανιών. Αυτή η ανάπτυξη έχει ως αναπόφευκτη συνέπεια την εμφάνιση αστικών πυκνοκατοικημένων περιοχών. Κατά την περίοδο από το 1856 έως το 1869, ο νομός Μεσσηνίας καταγράφει έναν ρυθμό ανάπτυξης του αστικού πληθυσμού που υπερβαίνει κατά πολύ τον συνολικό πληθυσμό της περιοχής, ενώ η Καλαμάτα, ειδικότερα, αυξάνει τον πληθυσμό της από περίπου 6.000 κατοίκους το 1861 σε πάνω από 14.000 το 1896. Ταυτόχρονα, πρέπει να αναφέρουμε τις αλλαγές που υφίσταται η πόλη της Καλαμάτας, όπου βιομηχανικές επιχειρήσεις ξεκινούν να εμφανίζονται ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1870, εκμεταλλεζόμενες κυρίως τα τοπικά προϊόντα όπως λάδι, μετάξι, βελανιδιές και σύκα. Στα επόμενα χρόνια, αυτές οι δραστηριότητες ενισχύονται. Έτσι, η κοινωνική και οικονομική επιτυχία του Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου διαμορφώνεται σε ένα περιβάλλον που προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες.²

Η επιχείρηση Κωστοπούλου και Πιεράκου διαλύεται τρία χρόνια μετά την ίδρυσή της. Στη συνέχεια, δημιουργείται μια νέα εταιρεία μεταξύ του Κ. Ζαχαράκη και του Ι. Φ. Κωστοπούλου. Πιθανώς, αυτός να ήταν ο σύζυγος της αδελφής του πατέρα του, ο οποίος κατείχε μια ισχυρή θέση ως έμπορος στην Καλαμάτα.³

²Α. Μηλίτση – Νίκα, Χ. Θεοφιλοπούλου – Στεφανούρη, *Καλαμάτα, Οδοιπορικό σε πλατείες και δρόμους της πόλης μέσα από τα τεκμήρια δημοσίων και ιδιωτικών αρχείων 1830 – 1940*, Καλαμάτα 2010, σ. 45

³Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο. AlphaBank19^{ος} – 20^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2015, σ. 14-20

Το 1887, όταν ήταν 31 ετών, ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος παντρεύεται την Ευσταθία Σταθάκου Μελενίκου (1870-1945). Η Ευσταθία, όταν ενώθηκε με τα δεσμά του γάμου, ήταν μόλις 18 ετών, γεννημένη το 1870, και ανήκε στην οικογένεια του Δημητρίου Σταθάκου ή Μελενίκου, ο οποίος απεβίωσε το 1911. Η καταγωγή της οικογένειας ήταν το Ζυγοβίτσι της Αρκαδίας. Η ακριβής ημερομηνία του γάμου του Ι. Φ. Κωστοπούλου αποκαλύπτεται από ένα προικοσύμφωνο που υπογράφηκε το 1898 και αναφέρει ότι ο γάμος τελέστηκε στις 28 Δεκεμβρίου 1887, ενώ η προίκα παραδόθηκε στις 29 Αυγούστου 1887. Μέσω του συμφωνητικού, ο πατέρας της Ευσταθίας, Δημήτριος Σταθάκος, παρέδωσε την προίκα της κόρης του στον γαμπρό, Ι. Φ. Κωστόπουλο.

Μετά από επτά χρόνια λειτουργίας της εταιρείας του Ι. Φ. Κωστόπουλου και του Κ. Ζαχαράκη, ο συνεργατικός τους δεσμός έφθασε στο τέλος του. Το εργατικό δυναμικό της εταιρείας περιλάμβανε τους δύο αδελφούς του Ιωάννη, τον Γεώργιο και τον Αθανάσιο, καθώς και τον Θεόδωρο Κωστόπουλο. Εκείνη την ίδια χρονιά, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος ιδρύει το δικό του κατάστημα, στο οποίο οι αδελφοί του εργάζονται επίσης. Την ίδια χρονιά, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος και η Ευσταθία καλωσορίζουν τον πρώτο τους γιο, τον Δημήτριο. Στη συνέχεια ακολουθούν τέσσερα ακόμα αγόρια, ο Πάνος, ο Φώτης, ο Σπύρος και ο Σταύρος, γεννημένοι το 1891, 1893, 1895 και 1900 αντίστοιχα. Η νεότερη κόρη της οικογένειας, η Ευαγγελία, γεννήθηκε το 1902. Όλα τα παιδιά ταχθήκαν γρήγορα στην επιχείρηση του πατέρα τους, αλλά κάτι που ξεχωρίζει είναι ότι, εκτός από τον Σταύρο, οι υπόλοιποι αδελφοί δεν ακολούθησαν την τυπική κοινωνική πορεία της εποχής τους όσον αφορά τις σπουδές. Απέφυγαν, έτσι, να εισαχθούν στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και επέλεξαν να ασχοληθούν με εμπορικές σπουδές στη Γαλλία και στην Αγγλία. Στην πραγματικότητα, η πορεία τους βασίστηκε κυρίως στην αποκτηθείσα εμπειρία.

Το 1890, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος συμπεριλαμβανόταν στους καταλόγους πιστωτών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με ένα εξαιρετικά υψηλό πιστωτικό όριο, που δείχνει πως είχε κατακτήσει μια θέση ανάμεσα στους πιο αξιόπιστους και ισχυρούς εμπόρους της Καλαμάτας. Όταν σημειώθηκε η σταφιδική κρίση το 1893 και οι πληρωμές από το ελληνικό κράτος σταμάτησαν, ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος, μαζί με άλλους μεγαλέμπορους της Καλαμάτας, κράτησαν αποφασιστική στάση όσον αφορά την προσωποκράτηση για τα χρέη. Σύμφωνα με δηλώσεις του σε τοπική εφημερίδα, η κατάργηση της προσωποκράτησης θα ήταν καταστροφική για τον τομέα του εμπορίου, καθώς αυτό θα περιοριζόταν και θα επιτρεπόταν μόνο σε όσους είχαν

μεγάλη περιουσία. Την ίδια χρονιά, ξεκίνησαν οι εγγραφές στο εμπορικό κατάστιχο του Ι. Φ. Κωστόπουλου. Το 1907, ανέλαβε τη θέση του ανταποκριτή στην Καλαμάτα για την Τράπεζα Εμπεδοκλέους, η οποία είχε αντικαταστήσει την Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.

Το 1896 σε διαφήμιση της εποχής, βλέπουμε το κατάστημα των αδελφών Φ. Κωστοπούλου. Την ίδια χρονιά ιδρύεται στην Καλαμάτα η Τράπεζα Αθηνών, Διευθυντής της οποίας ανέλαβε ο μεγαλέμπορος Δ. Πανταζόπουλος.

Παρόλο που δεν έχουμε ακριβείς πληροφορίες για το πότε ακριβώς ξεκίνησαν οι τραπεζικές δραστηριότητες του Ι. Φ. Κωστόπουλου, υπάρχουν αναφορές ότι το 1895 ο εμπορικός οίκος αναπτύχθηκε και πρόσθεσε ένα τμήμα τραπεζικών υπηρεσιών για αγοραπωλησίες συναλλάγματος, προκειμένου να διασφαλίσει τον εφοδιασμό του εμπορικού καταστήματός του. Είναι πιθανό ότι από το 1885 ο Ι. Φ. Κωστόπουλος είχε ήδη ξεκινήσει αργά αργά τις τραπεζικές δραστηριότητές του, ιδιαίτερα στον τομέα των δανείων. Η πώληση υφασμάτων με πίστωση ήταν μια συνήθης τακτική για αυτόν.

Όσον αφορά το εισαγωγικό εμπόριο, η Καλαμάτα εξαρτιόταν από τις αγορές της Αθήνας, του Πειραιά και της Ερμούπολης. Ο Ι. Φ. Κωστόπουλος, μαζί με τον Α. Π. Μαντζούνη, επισκεπτόταν αυτές τις πόλεις για να πραγματοποιήσουν τις αγορές τους κατά τη δεκαετία του 1880. Όσον αφορά το εξαγωγικό εμπόριο, της Καλαμάτας διεξάγονταν μέσω του λιμένα της Πάτρας. Ως αποτέλεσμα, οι έμποροι της Καλαμάτας ήταν πλήρως υποταγμένοι στους εμπόρους άλλων μεγάλων πόλεων.

Το έτος 1900, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος αναφέρεται ως ιδιοκτήτης του δικού του καταστήματος, τόσο στην πόλη της Καλαμάτας όσο και στην Αθήνα, στην οδό Αιόλου 81. Μετά από δύο χρόνια, γίνεται μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εμπορικού Συλλόγου "Ερμής", ο οποίος ιδρύθηκε το 1891 και είχε σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη των λιμενικών εγκαταστάσεων της Καλαμάτας.⁴

Το 1905 σηματοδοτεί την ίδρυση της Λαϊκής Τράπεζας από τον Διονύσιο Λοβέρδο. Σε αυτήν την τράπεζα, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος αναλαμβάνει τον ρόλο του ανταποκριτή στην πόλη της Καλαμάτας.⁵

Κατά τις αρχές του 20ού αιώνα, η Καλαμάτα ανέπτυξε ένα λιμάνι που ήταν προσαρμοσμένο στις εμπορικές ανάγκες της εποχής. Επιπλέον, εγκαταστάθηκε μια

⁴Κ. Κωστής. ό. π., σ.32

⁵Ιστορία της Λαϊκής Τραπεζής, στην ιστοσελίδα: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-laikis-trapezas/>, ημερομηνία προσπέλασης: 05.03.2023

σιδηροδρομική γραμμή που συνέδεε την Καλαμάτα με τους Μύλους, παρέχοντας άμεση σύνδεση με την Αθήνα. Κατά την περίοδο εκείνη, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος αποκαλείτο "πρύτανης των υφασματοεμπόρων", δηλαδή θεωρούνταν ένας από τους κορυφαίους επιχειρηματίες στον κλάδο του υφάσματος.⁶

Η οικονομική ευημερία του Ι. Φ. Κωστόπουλου είναι εμφανής και αποδεικνύεται από το γεγονός ότι κατά την περίοδο του Α' Βαλκανικού Πολέμου, ως παλιός δηλιγιαννικός, διέθεσε το ποσό των 100.000 δραχμών στον Ελευθέριο Βενιζέλο, με σκοπό να στηρίξει την εθνική προσπάθεια. Αυτή η ενέργεια αποδεικνύει την εμπλοκή του Κωστόπουλου στις εθνικές υποθέσεις και την προθυμία του να συνεισφέρει οικονομικά για την ενίσχυση της χώρας.

Το έτος 1916 σηματοδοτεί μια σημαντική στιγμή για τον Ι. Φ. Κωστόπουλο και την οικογένειά του, καθώς αναλαμβάνει μια αποφασιστική επιχειρηματική πρωτοβουλία. Εκείνη τη χρονιά, ιδρύεται η Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου και Σία, με τη νομική μορφή μιας Ετερόρρυθμης Εταιρίας. Το συμβόλαιο για την ίδρυση αυτής της επιχείρησης υπογράφεται στο Μέγαρο της Λαϊκής Τράπεζας στην οδό Πανεπιστημίου, στις 12 Φεβρουαρίου 1916, με τη συμμετοχή του Ι. Φ. Κωστόπουλου, του Διονυσίου Λοβέρδου (Διευθυντή της Λαϊκής Τράπεζας) και του Ανδρέα Δάνου (Διευθυντή του Υποκαταστήματος Χίου της Εμπορικής Τράπεζας).

Η ίδρυση αυτής της εταιρείας ήταν μια δοκιμασία για την επιτυχία της συνεργασίας ανάμεσα στους τρεις επιχειρηματίες. Αν και η εταιρεία λειτούργησε για περιορισμένο χρονικό διάστημα και προέβλεπε την αποχώρηση ενός εκ των εταίρων μετά από τρία χρόνια, το πρώτο έτος αποδείχθηκε εξαιρετικά επιτυχημένο, με κέρδη που ανήλθαν στο 15% του κεφαλαίου.

Η συνεργασία των τριών συνεχίστηκε το 1917 και τα αποτελέσματά της βελτιώθηκαν ακόμα περισσότερο. Ωστόσο, την 15η Μαρτίου 1918, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος απεβίωσε σε ηλικία 62 ετών. Τον ρόλο του ανέλαβαν ο μεγαλύτερος γιος του, Δημήτρης, και ο Σπύρος.

Η σύζυγος του Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου, Ευσταθία Ι. Κωστοπούλου, έζησε ως τον Μάιο του 1945, όταν άφησε την τελευταία της πνοή στην Αθήνα. Η Ευσταθία Ι. Κωστοπούλου είχε έντονη κοινωνική δραστηριότητα και αφιέρωσε μεγάλο μέρος της ζωής της στην υποστήριξη και την εξυπηρέτηση της κοινότητάς της. Μία από τις σημαντικές της προσπάθειες ήταν η προεδρία της στον Σύλλογο Κυριών Καλαμάτας,

---

⁶A. Μηλίτση – Νίκα, X. Θεοφιλοπούλου – Στεφανούρη, ό.π., σ. 141

από την ίδρυσή του το 1910 μέχρι το 1923. Από τη θέση αυτή, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προώθηση κοινωνικών πρωτοβουλιών και φιλανθρωπικών δράσεων προς όφελος των γυναικών και της τοπικής κοινότητας.⁷

Μετά τον θάνατό της, στην Καλαμάτα ιδρύθηκε το Ίδρυμα Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου προς τιμήν και μνήμη της. Το ίδρυμα είχε ως στόχο την ανέγερση και λειτουργία ενός πρότυπου βρεφονηπιακού σταθμού, που θα παρείχε φροντίδα και εκπαίδευση σε μικρά παιδιά και θα στήριζε τις οικογένειες στην ανατροφή τους. Μέσω αυτού του ιδρύματος, ονόματι «Το περιβόλι της γιαγιάς», η κληρονομιά και η φιλανθρωπική δράση της Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου συνεχίστηκαν και συνέβαλαν στην πρόοδο και την ευημερία της κοινότητας.⁸

Ο Δημήτριος Κωστόπουλος (1889-1943), γνωστός και ως Μίμης Κωστόπουλος, ήταν ο πρωτότοκος γιος του Ι. Φ. Κωστόπουλου. Γεννήθηκε το 1889 στην Καλαμάτα και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Γυμνάσιο Καλαμάτας το 1904. Ακολούθως, αποφάσισε να ασχοληθεί με εμπορικές σπουδές και σπούδασε στο Λονδίνο και το Μάντσεστερ. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, εντάχθηκε στην επιχείρηση του πατέρα του.

Ο Μίμης Κωστόπουλος παντρεύτηκε τη Δέσποινα Γεωργιάδου, εγγονή του αγωνιστή της Επανάστασης Κωνσταντίνου Κανάρη, και απέκτησαν έναν γιο, τον Ιωάννη Δ. Κωστόπουλο. Κατά τη διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου, υπηρέτησε στο 9ο Σύνταγμα που μπήκε πρώτο στη Θεσσαλονίκη, ενώ συμμετείχε επίσης στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο. Το 1915, υπηρέτησε μαζί με τους δύο μικρότερους αδελφούς του, Πάνο και Φώτη.

Μετά την απόλυσή του από τον στρατό, ανέλαβε τη διεύθυνση της Τράπεζας Ι. Φ. Κωστοπούλου. Επιπλέον, το 1917 συμμετείχε στο διοικητικό συμβούλιο της Ανωνύμου Πυρασφαλιστικής Εταιρίας "Πρόνοια", η οποία ιδρύθηκε από τη Λαϊκή Τράπεζα, και έναν χρόνο αργότερα συμμετείχε στο διοικητικό συμβούλιο της Γενικής Τραπεζής, μια θυγατρική εταιρία της Λαϊκής Τράπεζας. Επίσης, ανέλαβε την πρωτοβουλία για την ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών.

Τον Αύγουστο του 1922, ο Μίμης Κωστόπουλος δημιούργησε ένα τραπεζικό τμήμα για τον οίκο Ι. Φ. Κωστοπούλου στην Αθήνα, ενώ ανέλαβε ως διευθυντής του υποκαταστήματος της Τράπεζας Καλαμών στην Αθήνα. Επιπλέον, εργάστηκε για την

⁷Α. Μηλίτση – Νίκα, Χ. Θεοφιλοπούλου – Στεφανούρη, ό. π., σ. 43

⁸Το περιβόλι της Γιαγιάς, διαθέσιμο στο: <https://ejcfoundation.org/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%ba%cf%8c/>, ημερομηνία προσπέλασης: 03.05.2023

ίδρυση της Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως, στην οποία ανέλαβε χρέη εντεταλμένου συμβούλου. Αυτήν τη θέση διατήρησε έως το 1928. Επιπλέον, συνέβαλε στην ίδρυση της Προνομιούχου Ελληνικής Εταιρίας Ιπποδρομιών και της κλωστοϋφαντουργίας "Ε.Κ. Λυγινός και Σία", η οποία αργότερα εξελίχθηκε σε μία από τις μεγαλύτερες κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις της Ελλάδας.⁹

Ο Μίμης Κωστόπουλος απεβίωσε το 1943, αφήνοντας πίσω του ένα σημαντικό έργο στον τομέα της τραπεζικής και της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Η συνεισφορά του στον τομέα αυτόν έχει αναγνωριστεί και εκτιμηθεί ως μία από τις πρωτοποριακές επιχειρηματικές προσπάθειες της εποχής του.¹⁰

Ο Πάνος Ι. Κωστόπουλος(1891-1963) γεννήθηκε το 1891 στην Καλαμάτα ως δεύτερος γιος του Ι. Φ. Κωστοπούλου. Το 1908 αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Καλαμάτας και αποφάσισε να συνεχίσει τις σπουδές του στη Μασσαλία, όπου εγγράφηκε στην Ecole Supérieure de Commerce για να ασχοληθεί με εμπορικά και λογιστικά θέματα. Αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του, έμεινε για λίγο στο Μάντσεστερ για να αποκτήσει εργασιακή εμπειρία.

Αφού επέστρεψε στην Ελλάδα, άρχισε να ασχολείται με τις επιχειρήσεις του πατέρα του μετά τον θάνατό του. Συμμετείχε ενεργά στους Βαλκανικούς Πολέμους, όπου τιμήθηκε για τις σπουδαίες του επιδόσεις. Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, στρατολογήθηκε δύο φορές και υπηρέτησε με τιμή και αφοσίωση.

Μετά τον θάνατο του πατέρα του, ανέλαβε τις επιχειρήσεις της οικογένειας. Από τον γάμο με την Ιωάννα Στασινοπούλου, κόρη του καλαματιανού επιχειρηματία Κωνσταντίνου Στασινόπουλου, απέκτησε δύο παιδιά, τον Φώτη και την Ευσταθία¹¹. Η οικογένεια Στασινοπούλου είχε μια πλούσια ιστορία ως μεταξουργοί, βιομήχανοι λαδιού και ελιών, ξενοδόχοι και ιδρυτές της εταιρίας των τραμ της Καλαμάτας καθώς και των μύλων "Ευαγγελιστρία".

Από το 1920 έως το 1924, ο Πάνος Κωστόπουλος είχε ηγετικό ρόλο στη δραστηριότητα της Τράπεζας Καλαμών ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, εποπτεύοντας τα καταστήματα στην Πελοπόννησο. Παράλληλα, για μια σύντομη περίοδο, διετέλεσε διευθυντής του καταστήματος στην Καλαμάτα. Το 1928 εξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως,

⁹Λήδα Παπαστεφανάκη, *Εργασία, τεχνολογία και φύλο στην ελληνική βιομηχανία Η κλωστοϋφαντουργία του Πειραιά (1870-1940)*, Ηράκλειο 2011, σ. 139

¹⁰Κ. Κωστής, ό. π., σ.96

¹¹Κ. Κωστής, ό. π., σ.32

όπου υπηρέτησε έως το 1934. Επιπλέον, ανέλαβε τη θέση του αντιπροέδρου στην Α.Β.Ε Κωστόπουλος.

Ο Πάνος Κωστόπουλος διετέλεσε Επίτιμος Πρόξενος της Μεγάλης Βρετανίας στην Καλαμάτα, μια θέση που τον ανάγκασε να εγκαταλείψει την Ελλάδα και να μεταβεί στην Αίγυπτο πριν την άφιξη των Γερμανών. Ήταν επίσης μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Μεγαλοεμπόρων Καλαμάτας και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Καλαμάτας. Το 1963 έφυγε από τη ζωή στην Αθήνα, αφήνοντας πίσω του μια σημαντική κληρονομιά στον χώρο της επιχειρηματικότητας και των τραπεζικών υπηρεσιών.

Ο Σταύρος Ι. Κωστόπουλος (1899-1968) γεννήθηκε το 1899 στην Καλαμάτα και ήταν το πέμπτο παιδί του Ιωάννη Φ. Κωστόπουλου. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1921, μετά από πορεία σπουδών στην Καλαμάτα. Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας του (1920-1922), συμμετείχε στη Μικρασιατική Εκστρατεία και είχε την ευκαιρία να συνδεθεί με τον Σοφοκλή Βενιζέλο. Το 1923 συνεργάστηκε με τον Γεώργιο Παπανδρέου και εργάστηκε για την εφημερίδα "Ελεύθερος Τύπος". Αργότερα, αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, όπου πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές. Το 1926, επισκέφθηκε τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου παρακολούθησε ελεύθερες σπουδές στο Πανεπιστήμιο Columbia, ενώ παράλληλα διεύθυνε το πρακτορείο του οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου.

Με την επιστροφή του στην Αθήνα, άνοιξε δικηγορικό γραφείο και το 1927 ανέλαβε τη θέση του νομικού συμβούλου της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως. Το 1928 εξελέγη βουλευτής Μεσσηνίας με το κόμμα των Φιλελευθέρων, και το 1932 ανέλαβε το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Στις εκλογές του 1932, εκλέχθηκε πρώτος βουλευτής της Μεσσηνίας.¹² Μετά τον θάνατο του αδελφού του Μίμη, ανέλαβε την προεδρία της επιχείρησης Κωστόπουλος και Σία. Επιπλέον, εκλέχθηκε πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου μιας άλλης κλωστοϋφαντουργίας, της μεταξοϋφαντουργίας «Η Χρυσάλις». Το 1937 επανεξελέγη μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως και προσωρινά ασκούσε καθήκοντα γενικού διευθυντή εξαιτίας της απουσίας του αδελφού του Σπύρου στο εξωτερικό.

¹² Δημήτρης Χ. Κατσιάκας, «Ερευνητική Έδρα "Σταύρος Κωστόπουλος», στην ιστοσελίδα *ΕΛΙΑΜΠΕΡ*, 31.8.2022, διαθέσιμο στο: <https://www.eliamep.gr/project/stavros-costopoulos-research-fellowship/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.4.2023

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας, αποσύρθηκε στην Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως, ενώ απεβίωσε στην Αθήνα στις 23 Ιουνίου 1968. Ο Σταύρος Ι. Κωστόπουλος αφήνει πίσω του μια πλούσια κληρονομιά, τόσο στον τομέα της πολιτικής όσο και στον επιχειρηματικό χώρο, καθώς είχε συμβάλλει στην ανάπτυξη της υφαντουργίας και της οικονομίας της χώρας. Η πολιτική του πορεία και η εργασία του στον οικονομικό τομέα τον καθιέρωσαν ως μια σημαντική φιγούρα στην Ελλάδα του 20ού αιώνα.

Ο Σπύρος Ι. Κωστόπουλος(1896-1984) γεννήθηκε το 1896 στην Καλαμάτα, ως τέταρτο παιδί του Ι. Φ. Κωστοπούλου. Μετά την ολοκλήρωση του Δημοτικού στην πατρίδα του, σε ηλικία μόλις δώδεκα ετών, αποφασίζει να μετακομίσει στον Πειραιά το 1907 για να παρακολουθήσει εμπορικές σπουδές στη γαλλική σχολή του «Αγίου Παύλου» για τρία χρόνια.

Με την επιστροφή του στην Καλαμάτα, αρχίζει να εργάζεται δίπλα στον πατέρα του, αναλαμβάνοντας τις τραπεζικές δραστηριότητες της οικογενειακής επιχείρησης. Κατά την ίδρυση της Τράπεζας Ι. Φ. Κωστοπούλου, του ανατέθηκε η θέση του υποδιευθυντή.

Παράλληλα, το 1917 προσλαμβάνεται ως Υποδιευθυντής στο προσωρινό κατάστημα της Λαϊκής στην πόλη της Πάτρας. Με την ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών, επιστρέφει στη γενέτειρά του και αναλαμβάνει καθήκοντα υποδιευθυντή. Όταν ο πατέρας του έφυγε από τη ζωή, γίνεται σύντομα διευθυντής της Τράπεζας.

Το 1920 ταξιδεύει στο Παρίσι και στο Λονδίνο για να εμβαθύνει στις τραπεζικές σπουδές. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα το 1922, αναλαμβάνει υψηλή θέση ως Γενικός Διευθυντής του τραπεζικού Οίκου Ι.Φ Κωστοπούλου.

Επιπλέον, συμμετέχει στην ίδρυση της Προνομιούχου Ελληνικής Εταιρίας Ιπποδρομιών και αναλαμβάνει την Προεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής. Στην προσωπική του ζωή, παντρεύεται την Ευριδίκη Μαντζούνη, κόρη του Δημητρίου Μαντζούνη, και αποκτούν δύο παιδιά, την Αναστασία και τον Γιάννη. Προς το τέλος του 1979, ο Σπύρος και η Ευριδίκη Κωστοπούλου δημιουργούν το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, με την παραχώρηση μετοχών της Τράπεζας που κατείχαν. Τελικά, άφησε την τελευταία του πνοή στην Αθήνα το 1984.¹³

---

¹³ Κ. Κωστής, ό. π., σ.32

Η Ευριδίκη Κωστοπούλου(1907-1980)γεννήθηκε στην Αθήνα το 1907. Ήταν η κόρη ενός επιτυχημένου εμποροβιομηχάνου, του Δημητρίου Μαντζούνη, ο οποίος καταγόταν από την Τρίπολη της Αρκαδίας.Ήταν μια εξαιρετική ζωγράφος. Παρακολούθησε ιδιωτικά μαθήματα ζωγραφικής από τον Περικλή Βυζάντιο, που υπηρέτησε ως διευθυντής της Σχολής Καλών Τεχνών στην Ύδρα και τους Δελφούς από το 1939. Στο βιογραφικό της αναφέρεται επίσης ως δάσκαλός της ο Ευθύμης Παπαδημητρίου. Όπως δήλωσε αργότερα η κόρη της, Άννυ Σπ. Κωστοπούλου, και τα δύο αδέρφια μεγάλωσαν σε ένα περιβάλλον αγάπης για την τέχνη. Αυτό είναι αδιαμφισβήτητο, καθώς και η Άννυ, ως ζωγράφος, και ο Γιάννης, ως λάτρης της τέχνης και συλλέκτης με πολλούς φίλους καλλιτέχνες, συνδέθηκαν βαθιά με τον καλλιτεχνικό χώρο. Η σημαντική συμβολή της ήταν εμφανής στην ίδρυση του Ιδρύματος Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου το 1979, για να τιμήσει τα 100 χρόνια από την ίδρυση της τράπεζας. Ως αρχικό κεφάλαιο χρησιμοποιήθηκαν μετοχές του Σπύρου και της Ευρυδίκης Κωστοπούλου. Δύο δεκαετίες αργότερα, τιμώντας τους γονείς του, ο Γιάννης Σπ. Κωστόπουλος χρηματοδότησε την ανακαίνιση μιας σημαντικής αίθουσας αφιερωμένης στην αρχαία ελληνική τέχνη στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης, ονομάζοντάς την "Αίθουσα Σπύρου και Ευρυδίκης Κωστοπούλου". Στη συνέχεια, το 2000, το Μουσείο Μπενάκη, αναγνωρίζοντας την μακρόχρονη στήριξη του Γιάννη Κωστόπουλου, αποφάσισε να ονομάσει την περιοδική αίθουσα εκθέσεων με το όνομά του, αν και εκείνος επιμένει να την αφιερώσει στη μνήμη των γονέων του: "Αίθουσα Σπυρίδωνος και Ευρυδίκης Κωστοπούλου".¹⁴

Πέρα από την αφοσίωσή της στη ζωγραφική, ανέπτυξε επίσης έντονη κοινωνική και φιλανθρωπική δράση.Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αποφάσισε να συμβάλει στην υπηρεσία του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, εντάσσοντας τις δυνάμεις της στον σχεδιασμό και τη λειτουργία συσσιτίων. Μετά το πέρας του πολέμου, εθελοντικά αφιέρωσε τον χρόνο της στο Τμήμα Εργασιοθεραπείας του Ασκληπιείου Βούλας, καθώς επίσης και στον Σύλλογο Εκπαιδύσεως Νεανίδων. Η Ευριδίκη Κωστοπούλου απεβίωσε τον Μάιο του 1980 στην Αθήνα.¹⁵

¹⁴ Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχαήλ, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου* (Επιμέλεια Ειρήνη Οράτη), Αθήνα 2023, σ. 9-10

¹⁵ Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ίδρυση και Σκοπός*, διαθέσιμο στο: <https://costopoulosfoundation.org/%CF%84%CE%BF-%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1/%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%>

Β΄ Κεφάλαιο

Η γέννηση και η πορεία του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος (1938 – 2021), γεννημένος στις αρχές Οκτωβρίου 1938 στην Αθήνα, προερχόταν από μια οικογένεια με έντονη τραπεζική παράδοση. Ο πατέρας του, Σπύρος Ι. Κωστόπουλος, ήταν τραπεζίτης με καταγωγή από την Καλαμάτα, ενώ η μητέρα του, Ευριδίκη Μαντζούνη, προερχόταν από μια οικογένεια επιχειρηματιών από την Τρίπολη. Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, παρά την επιτυχημένη του καριέρα, φρόντισε να προστατεύσει την ιδιωτική του ζωή και συχνά απέφευγε να μιλά για αυτήν στα μέσα ενημέρωσης. Είχε δύο παιδιά, τη Δάφνη Κωστοπούλου και τον Φίλιππο Κωστόπουλο, τους οποίους αγαπούσε βαθιά. Ο Φίλιππος Κωστόπουλος προήλθε από τη σχέση του Γιάννη με την Ειρήνη Μολφέση, η οποία ήταν η τελευταία του σύντροφος.

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος πήγε σχολείο στο Ελληνικό Εκπαιδευτήριο στην Αθήνα.¹⁶ Σπούδασε ναυπηγός στην Αγγλία, στο King's College του Πανεπιστημίου του Durham, μιας και η πραγματική του αγάπη πάντοτε ήταν η θάλασσα. Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, αφοσιώθηκε στην ιστιοπλοΐα, επιτυγχάνοντας σημαντικές διακρίσεις στην ιστιοπλοΐα ανοιχτής θαλάσσης. Ακόμα, συμμετείχε στον σχεδιασμό των προσωπικών του σκαφών που έφεραν το όνομα "Ωκυάλος" και δημιούργησαν μια παράδοση στον χώρο της ιστιοπλοΐας. Ένα ακόμα αποτέλεσμα της αγάπης του για τη θάλασσα ήταν η εμπειρία του ως δόκιμος μηχανικός σε δεξαμενόπλοιο ειδικού φορτίου.¹⁷

Μετά τις σπουδές του, εργάστηκε σε τράπεζες των Ηνωμένων Πολιτειών για να αποκτήσει τη σχετική εμπειρία, και το 1963, ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στην Τράπεζα Εμπορικής Πίστωσης. Στην αρχή, ασχολήθηκε με διάφορες θέσεις, προκειμένου να αποκτήσει την απαραίτητη εποπτική εικόνα στη λειτουργία της τράπεζας, και το 1964 ανέλαβε καθήκοντα Εντεταλμένου Συμβούλου στο Γραφείο Διευθύνσεως.

Πέντε χρόνια αργότερα, στις 4 Ιανουαρίου 1973, αναλαμβάνει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας, δείχνοντας την ικανότητά του να ηγείται σε

[CF%83%CE%B7-%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%82/](#),
προσπέλασης: 07.03.2023

ημερομηνία

¹⁶Συνέντευξη με τον Έκτορα Π. Βερούκιο, Διευθυντή του Ιδρύματος Ιωάννου Φ, Κωστοπούλου

¹⁷ Κώστας Τσαούσης, *Γιάννης Κωστόπουλος: Το μεγάλο ταξίδι του Ωκυάλου*, στην ιστοσελίδα: Το Βήμα, 9.3.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2021/03/09/society/giannis-kostopoulos-to-megalo-taksidi-tou-okyalou/>, ημερομηνία προσπέλασης: 10.4.2023

μια από τις πιο κρίσιμες θέσεις της εταιρείας. Παράλληλα, ο πατέρας του, Σπύρος Ι. Κωστόπουλος, διατηρεί τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η συνεργασία αυτή θα αποδειχθεί καθοριστική για την πορεία της τράπεζας.

Όταν ανέλαβε καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου στην Τράπεζα Πίστεως, η επιχείρηση βρισκόταν σε μια σημαντική φάση ανάπτυξης. Παρόλο που είχε γνωρίσει ανάπτυξη μετά τον πόλεμο, η Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως παρέμενε σχετικά μικρού μεγέθους σε σύγκριση με τις μεγάλες τράπεζες της εποχής, όπως η Εθνική και η Εμπορική Τράπεζα, που κυριαρχούσαν στην ελληνική τραπεζική αγορά. Το 1972, η Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως αντιπροσώπευε το 4,50% του συνόλου του ενεργητικού των εμπορικών τραπεζών, το 4,90% του συνόλου των καταθέσεων και το 4,42% των χορηγήσεων.¹⁸

Όταν ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος εντάχθηκε στην Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως, συνόδευσε την είσοδό του με μια σημαντική επιτάχυνση στις διαδικασίες εκσυγχρονισμού της εταιρείας. Ήδη από το 1965, το 20% του μετοχικού κεφαλαίου της πέρασε υπό τον έλεγχο τριών ξένων τραπεζών, καταλήγοντας στη συνέχεια στην απόκτηση από μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες της εποχής, την Manufactures Hanover Trust.

Επίσης, πρωτοστάτησε στην μηχανοργάνωση της τράπεζας, επεκτείνοντας και συστηματοποιώντας τις διαδικασίες της. Το αποτέλεσμα ήταν η εντυπωσιακή βελτίωση σε όλους τους δείκτες αποδοτικότητας. Ωστόσο, η πιο εντυπωσιακή αλλαγή έλαβε χώρα το 1972, με την εισαγωγή μιας νέας εταιρικής ταυτότητας για την τράπεζα, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής του ονόματός της σε "Τράπεζα Πίστεως".

Σημαντικό χαρακτηριστικό αυτής της αλλαγής ήταν η υιοθέτηση του νέου εταιρικού λογοτύπου της τράπεζας, το οποίο χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα: πρόκειται για τον αργυρό στατήρα της Αίγινας, της πόλης-κράτους που πρώτη εξέδωσε νόμισμα στον ελλαδικό χώρο. Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος ήταν η κινητήρια δύναμη πίσω από αυτήν την εταιρική ανανέωση και ειδικότερα την επιλογή του νέου εταιρικού λογοτύπου. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η επιλογή αυτή δεν ήταν τυχαία. Το 1972, η τράπεζα ξεκίνησε τη συλλογή νομισμάτων, με αφετηρία την προσωπική συλλογή του ίδιου του Γιάννη Σπυρ. Κωστοπούλου, που ξεκίνησε με νομίσματα που του είχε δωρίσει η αδερφή του, Άννυ Σπυρ. Κωστοπούλου. Από

---

¹⁸ Κ. Κωστής. ό. π., σ.246

αυτόν τον πρώτο πυρήνα, δημιουργήθηκε μία από τις σημαντικότερες συλλογές νομισμάτων παγκοσμίως, που διατηρείται ακόμα και σήμερα.¹⁹

Κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης, παρατηρείται μια επιδείνωση της κατάστασης στην ελληνική οικονομία. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται προβλήματα όπως ο πληθωρισμός, η ύφεση στις επιχειρήσεις, η αστάθεια στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, η πετρελαϊκή κρίση, και η αυξανόμενη δημοσιονομική έλλειψη. Το 1975, η Εμπορική Τράπεζα περνά υπό τον έλεγχο του κράτους. Αυτές οι συνθήκες δημιουργούν μια ευνοϊκή ατμόσφαιρα για την ανάπτυξη της Τράπεζας Πίστεως. Οι τράπεζες υπό κρατικό έλεγχο υποχρεούνται να χρηματοδοτήσουν το κράτος και τις κρατικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των δύσκολων βιομηχανικών επιχειρήσεων. Αυτή η κατάσταση ευνοεί την Τράπεζα Πίστεως.

Ωστόσο, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος επιδιώκει επίσης τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Το 1978, συμμετέχει στην επιτροπή Χαρισσοπούλου για τον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού τομέα και αναλαμβάνει την έρευνα σχετικά με την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Βάσει αυτής της έρευνας, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βραδυπορεί στην ανάπτυξη και έχει παραμείνει στάσιμο στη δομή του. Επιπλέον, διαπραγματεύεται συναλλαγματικές εργασίες και διατηρεί αποστάσεις από τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αντιμετωπίζει ανταγωνιστικές αδυναμίες που δεν οφείλονται κυρίως σε δική του ευθύνη και το τοποθετεί σε μια υποδεέστερη θέση σε σχέση με τα ευρωπαϊκά τραπεζικά συστήματα. Το 1979, δε, δεν διστάζει να δηλώσει δημοσίως ότι τα κέρδη των εμπορικών τραπεζών έχουν κηρυχθεί υπό διωγμόν.

Το νέο διοικητικό πλαίσιο που διαμορφώνεται στην ελληνική αγορά κατά τη δεκαετία του 1980 ανοίγει νέες προοπτικές για την Τράπεζα Πίστεως. Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, με αυξημένη αυτοπεποίθηση, δηλώνει: "Τώρα είναι η ευκαιρία μας." Η απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού τομέα, που είχε ήδη ξεκινήσει σε πειραματικό στάδιο και επιταχύνεται με την προοπτική της συμμετοχής της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, δημιουργεί νέες δυνατότητες ανάπτυξης για την τράπεζα.

Το 1984, με τον θάνατο του Σπύρου Ι. Κωστόπουλου, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος αναλαμβάνει επιπλέον τα καθήκοντα του Προέδρου του Διοικητικού

---

¹⁹ Ιστορικό αρχείο της AlphaBank, διαθέσιμο στο [:https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aiginas/](https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aiginas/), ημερομηνία προσπέλασης: 8.04.2023

Συμβουλίου της Τράπεζας Πίστεως. Στο πλαίσιο αυτής της νέας θέσης, ξεκινά μια διαδικασία που θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός Ομίλου. Αυτός ο Όμιλος επιτρέπει στην τράπεζα να εκμεταλλευτεί πλήρως τις νέες ευκαιρίες που προσφέρονται από την απελευθέρωση της αγοράς και την εισαγωγή νέων προϊόντων.

Επιπλέον, η στρατηγική που ακολουθείται στον τομέα της πληροφορικής είναι καινοτόμα, καθώς επιτρέπει στην τράπεζα να προσφέρει υπηρεσίες και σε τρίτους. Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος τονίζει το 1988: "Είμαστε τόσο δυνατοί σε αυτόν τον τομέα που μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσίες σε τρίτους. Αυτή η στρατηγική όχι μόνο βελτιώνει την απόδοσή μας, αλλά μας κρατά ενήμερους για τις εξελίξεις και τον ανταγωνισμό, καθώς πολλές φορές οι τράπεζες μπορεί να μείνουν πίσω στην εξέλιξη. Έχοντας τη δυνατότητα να παρέχουμε υπηρεσίες σε τρίτους, είμαστε επίσης πολύ πιο ανεξάρτητοι σε περίπτωση ολικής αναταραχής."

Παρά την εξαιρετική ανάπτυξη της Τράπεζας Πίστεως κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, ο Γιάννης Κωστόπουλος δεν παραμελεί άλλους τομείς που θεωρεί σημαντικούς. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, η τράπεζα αναθέτει συστηματικά σε καλλιτέχνες να δημιουργούν έργα τέχνης για κάθε νέο κατάστημα που ανοίγει. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία μιας σημαντικής συλλογής σύγχρονης ελληνικής τέχνης.

Επιπλέον, από τα τέλη της δεκαετίας του 1980, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος αποδεικνύει το εξαιρετικό ταλέντο του στην ιστιοπλοΐα. Με τις διάφορες γενιές του "Ωκυάλου," καταφέρνει να ξεχωρίσει σε αρκετούς διεθνείς αγώνες ανοιχτής θάλασσας. Οι ομάδες ιστιοπλοΐας της Τράπεζας, που ίδρυσε προσωπικά, επίσης καταφέρνουν να σημειώσουν εξαιρετικές επιδόσεις.²⁰

Η περίοδος από το 1990 έως το 2010 αντιπροσωπεύει αναμφίβολα τη χρυσή εποχή για τον Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλο και την Τράπεζα Πίστεως. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η τράπεζα αλλάζει σταδιακά την επωνυμία της, πρώτα σε Alpha Πίστεως και στη συνέχεια σε Alpha Bank.

Η Τράπεζα εμφανίζει εξαιρετική δυναμική και σημαντική αύξηση των μεριδίων της στην αγορά. Ταυτόχρονα, αναπτύσσει έναν Όμιλο που παρέχει ποικίλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Επιπλέον, η επέκταση της παρουσίας της Τράπεζας Πίστεως δεν περιορίζεται μόνο στην ενίσχυση του δικτύου των καταστημάτων της σε όλη την Ελλάδα, αλλά επεκτείνεται και σε διεθνές επίπεδο. Ειδικότερα, εγκαθίσταται

²⁰Ιστορικό αρχείο Σχολών Ιστιοπλοΐας Ανοιχτής Θαλάσσης, διαθέσιμο στο https://polino.gr/?page_id=7, ημερομηνία προσπέλασης: 15.04.2023

στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, την Κύπρο, τη Βόρειο Μακεδονία, την Αλβανία, και ακόμη και στην Αγγλία. Το 1999, πραγματοποιεί μια σημαντική εξαγορά αποκτώντας την Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη ιδιωτικοποίηση που είχε λάβει χώρα μέχρι τότε στην Ελλάδα. Αργότερα, ακολουθείται από την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας και την εξαγορά των εργασιών λιανικής τραπεζικής της Citibank στην Ελλάδα.²¹

Μετά τον θάνατο του πατρός του, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος αναλαμβάνει και την ευθύνη της διοίκησης του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου. Το Ίδρυμα, το οποίο ιδρύθηκε το 1979 από τους γονείς του, και στο οποίο αργότερα διετέλεσε πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου για πολλά χρόνια, αποτέλεσε έναν σημαντικό χώρο για την ανάπτυξη και την υποστήριξη πληθώρας πολιτιστικών δραστηριοτήτων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το 1977, με τη στήριξη της Τράπεζας, παρουσιάστηκε στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης η έκθεση "The Glory of Byzantium," που εξέταζε την τέχνη της χρυσής περιόδου του Βυζαντίου από το 843 μ.Χ. μέχρι το 1261 μ.Χ. Ακολούθως, το 2004, πραγματοποιήθηκε στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης μια δεύτερη έκθεση με τίτλο "Byzantium: Faith and Power 1261 - 1557."²²

Το 2001, ο Γιάννης Κωστόπουλος ηγήθηκε της προσπάθειας να καταστεί η Alpha Bank μεγάλος χορηγός και επίσημη τράπεζα των Ολυμπιακών Αγώνων, που διεξήχθησαν στην Αθήνα το 2004. Αυτή ήταν η μεγαλύτερη χορηγία που είχε ποτέ γίνει στην Ελλάδα. Για τις επιτυχημένες προσπάθειές του, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος τιμήθηκε και διακρίθηκε με πολλούς τρόπους. Υπηρέτησε ως πρόεδρος το 2002 και ως μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Institut International D' Etudes Bancaires για πολλά έτη. Επίσης, ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Institute of International Finance. Επίσης, υπηρέτησε ως αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μουσείου Μπενάκη και ως πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κήπου. Επιπλέον, τιμήθηκε με τον τίτλο του Επίτιμου Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Μητροπολιτικού Μουσείου Τέχνης της Νέας Υόρκης.

²¹Σιώτος Γιάννης, «Στον όμιλο της Πίστewς με 272 δις, η Ιονική Τράπεζα», στην ιστοσελίδα: *Τα Νέα*, 29.3.1999, διαθέσιμο στο : <https://www.tanea.gr/1999/03/29/economy/ston-omilo-tis-pistews-me-272-dis-i-ioniki-trapeza/>, ημερομηνία προσπέλασης : 20.7.2023

²²Τζένη Αλμπάνη, Αντώνης Τσάκαλος, «Οι εκθέσεις για τον βυζαντινό πολιτισμό στο διεθνές περιβάλλον 200-2017: τομές ή συνέχειες;», στο: *Αρχαιολογικές περιοδικές εκθέσεις, Ο ρόλος τους, καλές πρακτικές και η αθέατη πλευρά τους*, (επιμέλεια: Τζένη Αλμπάνη, Αλεξάνδρα Σέλελη), Αθήνα 2021, σ. 173

Το 2014, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος αποφάσισε να αποσυρθεί από την ενεργό δράση και εξελέγη ομόφωνα Επίτιμος Πρόεδρος της Alpha Bank από τη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας, αναγνωρίζοντας έτσι την εξαιρετική συνεισφορά του στον χώρο της τραπεζικής και της πολιτιστικής δραστηριότητας.²³

---

²³Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 2-5

Γ' Κεφάλαιο

Η επιχειρηματική πορεία του Γιάννη Κωστόπουλου στο τραπεζικό σύστημα

3.1. Τράπεζα Καλαμών

Η ιστορία της Alpha Bank συνιστά προϊόν των ιστοριών αρκετών τραπεζών.²⁴ Η ιστορία της Alpha Bank αντικατοπτρίζει μια πλούσια επιχειρηματική δραστηριότητα που ξεπερνά τα 130 χρόνια παρουσίας στην οικονομική ζωή της χώρας. Ο ιδρυτής της, Ι. Φ. Κωστόπουλος, είχε μια εντυπωσιακή πορεία επιχειρηματικής κινητικότητας και ανάπτυξης. Ξεκινώντας από τις αρχικές του εμπορικές δραστηριότητες, κατάφερε να αναπτύξει τις επιχειρήσεις του, οι οποίες στη συνέχεια εξελίχθηκαν σε τράπεζα.

Με αυτόν τον τρόπο, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος παρουσίασε μια ολοκληρωμένη πορεία επιχειρηματικής μεταστροφής, μετατρέποντας τις αρχικές του εμπορικές δραστηριότητες σε μια ευημερούσα τράπεζα.²⁵

Η Τράπεζα ξεκίνησε την πορεία της από τον Εμπορικό Οίκο Ι. Φ. Κωστοπούλου, ο οποίος ιδρύθηκε το 1879 στην Καλαμάτα. Σύντομα, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος διεύρυνε τις δραστηριότητές του και προχώρησε στην άσκηση τραπεζικών λειτουργιών. Στο κατάστημά του, αντιπροσώπευε τις Τράπεζες Εμπειροκλέους (μετέπειτα Εμπορική Τράπεζα) και Λαϊκή Τράπεζα.

Με αυτόν τον τρόπο, ο Ι. Φ. Κωστόπουλος επεκτείνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητές του και προσφέρει τις υπηρεσίες τραπεζικής σε συνεργασία με δύο άλλες τράπεζες, την Εμπορική και τη Λαϊκή.²⁶

Κατά τη διάρκεια της πολεμικής περιόδου, το 1918, η δημιουργία της Τράπεζας Ι. Φ. Κωστοπούλου και Σία δικαιολογήθηκε εν μέρει από τις ειδικές συνθήκες της εποχής. Ωστόσο, ο πληθωρισμός και οι αλλαγές στην ελληνική οικονομία οδήγησαν σε αλλαγή στρατηγικής για την τράπεζα. Ο πληθωρισμός αποδυνάμωνε την Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου, ενώ οι μεταναστευτικές καταθέσεις δυσκόλευαν την απόκτηση κεφαλαίου. Την ίδια περίοδο, η λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ενίσχυσε την αισιοδοξία των επιχειρηματιών και παρατηρήθηκε ένα μαζικό

²⁴Κ. Κωστής, *AlphaBank. Ιστορία Ι: Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστωσης, 1924-1947*, Αθήνα 2011, σ. 9

²⁵Π. Τομαράς, *Τραπεζικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα 2010, σ. 273

²⁶Γ. Πανσεληνά, *Alpha Τράπεζα Πίστωσης. Ελληνικές επιχειρήσεις στον 20ό αιώνα. Πρόσωπα και δραστηριότητες*, Αθήνα 1999, σ. 47

κύμα ιδρυμάτων τραπεζών, μεταξύ των οποίων και η Γενική Τράπεζα της Ελλάδος, όπου ο Δημήτρης (Μίμης) Κωστόπουλος ανέλαβε σημαντικό ρόλο.

Η ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών στις 4 Μαρτίου 1918, η οποία συνέβη υπό τις ειδικές συνθήκες της πολεμικής περιόδου, αποτέλεσε μια φυσιολογική εξέλιξη για την Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου. Η Τράπεζα Καλαμών, με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, απορρόφησε την Τράπεζα Ι. Φ. Κωστοπούλου, αντικατοπτρίζοντας τις αλλαγές στην ελληνική οικονομία.

Η νέα τράπεζα είχε μετοχικό κεφάλαιο ύψους 1.000.000 δραχμών, το οποίο χωρίστηκε σε 2.000 μετοχές των 500 δραχμών η καθεμία. Από αυτές, η Λαϊκή Τράπεζα απέκτησε 400 μετοχές, ο Διονύσιος Λοβέρδος είχε 100 μετοχές, ο Μίμης Κωστόπουλος κατείχε το πλειοψηφικό πακέτο με 1.100 μετοχές και ο Αγαμέμνων Δανός κράτησε τις υπόλοιπες 400 μετοχές. Μια μικρή ποσότητα μετοχών, περίπου 200, που πιθανολογείται ότι ανήκαν στον Μίμη Κωστόπουλο, διατέθηκε στο κοινό της Καλαμάτας. Κατά την Πρώτη Γενική Συνέλευση, οι αδελφοί Κωστόπουλοι παρουσίασαν τις οικογενειακές μετοχές τους, συνολικά 800 μετοχές. Οι αδελφοί Δανοί, που απουσίαζαν, είχαν 400 μετοχές. Επιπλέον, η Λαϊκή Τράπεζα εκπροσωπήθηκε με 200 μετοχές, ενώ κάποιοι άλλοι μέτοχοι που αναγνωρίζονται περιλαμβάνουν γιατρούς, δικηγόρους, επιχειρηματίες και βιομήχανους.

Αυτή η κατανομή μετοχών αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της εποχής και τους κύκλους των επιχειρηματιών και επαγγελματιών της εποχής, που εμπλέκονταν στην τραπεζική δραστηριότητα και συνέβαλαν στην ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1919-1920, η Τράπεζα Καλαμών αντιμετώπισε ένα παράδοξο πρόβλημα. Αν και η έδρα της βρισκόταν στην Καλαμάτα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από δύο, ζούσαν στην Αθήνα και συνεδρίαζαν εκεί. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, ιδρύθηκε ένα γραφείο στην Αθήνα με σκοπό τον έλεγχο και την επιθεώρηση των καταστάσεων της τράπεζας. Ο Σπύρος Κωστόπουλος, που αρχικά διετέλεσε Υποδιευθυντής της Τράπεζας, σύντομα ανέλαβε τη θέση του Διευθυντή. Παράλληλα, ο Πάνος Κωστόπουλος διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο ως υπεύθυνος του εμπορικού τμήματος του οίκου Κωστοπούλου, παραμένοντας στην Καλαμάτα και επιτηρώντας στενά τη λειτουργία της Τράπεζας, ενημερώνοντας τους αδελφούς του στην Αθήνα και το Διοικητικό Συμβούλιο για τα σημαντικά ζητήματα.

Το καλοκαίρι του 1922, ο οίκος Ι. Φ. Κωστοπούλου ιδρύει ένα τραπεζικό τμήμα στην Αθήνα, το οποίο ηγείται ο Μίμης Κωστόπουλος. Το γραφείο λειτουργεί

σε ένα ενοικιασμένο κατάστημα στην οδό Σταδίου 40, που προηγουμένως διακινούσε πουκάμισα. Το προσωπικό του γραφείου απαρτίζεται αρχικά από τους Ανδρέα Γαβαλά, Βασίλη Μεγκλίδη και Χ. Α. Πολυχρονιάδη, οι οποίοι είχαν προϋπηρεσία σε άλλες τράπεζες. Αργότερα προστίθενται οι Δ. Ζωγράφος και Β. Κοντολέων, ενώ ο Σ. Χαΐνης αναλαμβάνει το ρόλο του νομικού συμβούλου. Αυτό το γραφείο στην οδό Σταδίου 40 συγκεντρώνει τους κύριους πρωταγωνιστές της Τράπεζας Καλαμών, οι οποίοι συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της. Αναδεικνύεται, έτσι, η προσπάθεια του οίκου Κωστοπούλου να επεκτείνει την παρουσία του στον τραπεζικό τομέα. Η εγκατάσταση του γραφείου στην Αθήνα δείχνει τη σημασία που δίνεται στην πρωτεύουσα ως επιχειρηματικό κέντρο. Η συγκέντρωση επαγγελματιών με προϋπηρεσία στην τραπεζική βιομηχανία ενισχύει την εμπειρογνομosύνη του γραφείου και προωθεί την ανάπτυξη της Τράπεζας. Ταυτόχρονα, η ίδρυση του γραφείου στην Αθήνα αποτελεί σαφή ένδειξη της φιλοδοξίας του οίκου Κωστοπούλου να επεκτείνει την επιρροή του και να αποκτήσει παρουσία στην πρωτεύουσα. Η εμπειρογνομosύνη και η επαγγελματική προέλευση του προσωπικού του γραφείου, με τη συνεργασία ανθρώπων που είχαν εργαστεί σε άλλες τράπεζες, ενισχύει την ικανότητα της ομάδας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του τραπεζικού τομέα. Η στρατηγική αυτή συγκέντρωσης των καλύτερων επαγγελματιών της εποχής στο γραφείο της οδού Σταδίου 40 ανοίγει τον δρόμο για μια επιτυχημένη πορεία της Τράπεζας Καλαμών και την εδραίωσή της στον τραπεζικό χώρο.

Το 1922 σημειώνεται οικονομική κρίση στον ελλαδικό χώρο και η Τράπεζα Καλαμών αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες. Οι συναλλαγματικές διακυμάνσεις και οι δυσκολίες στην αγορά της Καλαμάτας προκάλεσαν προβλήματα για την τράπεζα, και ως αποτέλεσμα ο προηγούμενος διευθυντής υπέβαλε παραίτηση. Ο Πάνος Κωστόπουλος ανέλαβε τη θέση του και προσπάθησε να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες, ενώ ταυτόχρονα η τράπεζα επεκτάθηκε με την ίδρυση ενός υποκαταστήματος στην Τρίπολη. Η προσπάθεια αυτή αναδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της εποχής και να στηρίζει την οικονομία της περιοχής.

Το 1924, η Τράπεζα Καλαμών αποφασίζει να δημιουργήσει ένα υποκατάστημα στην Αθήνα, με τη διεύθυνση του να αναλαμβάνει ο Μίμης Κωστόπουλος. Το υποκατάστημα βρίσκεται μαζί με το τραπεζικό τμήμα του οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου. Λίγο καιρό αργότερα, προτείνεται η συγχώνευση του υποκαταστήματος με την Τράπεζα Καλαμών, και η πρόταση γίνεται δεκτή. Έτσι, το

1924, δημιουργείται η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, με έδρα την Αθήνα, αποτελούμενη από τη συγχώνευση της Τράπεζας Καλαμών και του τραπεζικού τμήματος του οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου. Ο Διονύσιος Λοβέρδος διαφωνεί με την αλλαγή αυτή και παραιτείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.²⁷

3.2. Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως

Η συγχώνευση της Τράπεζας Καλαμών με το τραπεζικό τμήμα του οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου το 1924 οδήγησε στη δημιουργία της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως την 1 Οκτωβρίου 1924. Η επέκταση του δικτύου υποκαταστημάτων της στη Νότια Πελοπόννησο αποτέλεσε έναν σημαντικό παράγοντα για την περαιτέρω ανάπτυξη και παροχή τραπεζικών υπηρεσιών στην περιοχή.

Η δημιουργία της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως αποτέλεσε σημαντικό γεγονός για το τραπεζικό τοπίο της εποχής, δίνοντας έμφαση στην υποστήριξη της ελληνικής εμπορικής δραστηριότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Με τον χρόνο, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως εξελίχθηκε και επεκτάθηκε, αναπτύσσοντας το δίκτυο της και παρέχοντας ποικίλες τραπεζικές υπηρεσίες σε πολλές περιοχές της Ελλάδας.

Η εξέλιξη αυτή αποτελεί την απαρχή της πορείας της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως και της σημαντικής της συμβολής στον χώρο της τραπεζικής δραστηριότητας της χώρας.

Η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως ιδρύθηκε το 1924 μετά τη συγχώνευση της Τράπεζας Καλαμών και του τραπεζικού τμήματος του οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου. Η νέα τράπεζα είχε ένα μεγαλύτερο μετοχικό κεφάλαιο και επιδίωξε να καταστήσει τις μετοχές της πιο προσιτές στο κοινό. Η οικογένεια Κωστοπούλου διατήρησε τον απόλυτο έλεγχο της τράπεζας, ενώ κάποιες μετοχές διανεμήθηκαν στους μετόχους της Τράπεζας Καλαμών με αναλογία 5 νέες μετοχές για κάθε παλιά μετοχή. Επιπλέον, ορισμένες μετοχές κατανεμήθηκαν σε αναλογία 15 νέων μετοχών για κάθε παλιά μετοχή, με την καταβολή της ονομαστικής τους αξίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την τιμή ανά μετοχή για τις υπόλοιπες μετοχές. Σε περίπτωση

---

²⁷ Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ.46-61

που το συνολικό ποσό δεν ήταν επαρκές, η εταιρεία Ι. Φ. Κωστοπούλου ανέλαβε να καλύψει την υπόλοιπη διαφορά με την πληρωμή μετρητών.²⁸

Ένα αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό της νέας τράπεζας ήταν η σημαντική συμμετοχή υφασματοεμπόρων, όπως ο Βασίλειος Γ. Ακριβός που ανέλαβε τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Ανδρέας Π. Μαντζούνης, ένας από τους κορυφαίους βιομήχανους στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, και ο Ευτύχιος Κ. Λυγινός, μεγάλος εμποροβιομήχανος υφασμάτων.

Η νέα τράπεζα διαφοροποιείται σαφώς από την προηγούμενη Τράπεζα Καλαμών, καθώς παρατηρείται μια αλλαγή στον κύκλο των μετόχων. Αν και το μεσσηνιακό στοιχείο εξακολουθεί να υπάρχει, η σημασία του έχει μειωθεί. Επιπλέον, πολλοί επιχειρηματίες που συμμετείχαν στην Τράπεζα Καλαμών απομακρύνονται από το νέο έργο της οικογένειας Κωστοπούλου και επιλέγουν να συμμετάσχουν σε μια άλλη κοινοπραξία, την Τράπεζα Μεσσηνίας. Για κάποιο σύντομο χρονικό διάστημα, η Τράπεζα Μεσσηνίας αποδείχθηκε ανταγωνιστική έναντι της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως στη μεσσηνιακή αγορά.

Οι αλλαγές που παρατηρούνται φαίνεται να επιβεβαιώνονται και από τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το οποίο καταδεικνύει μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση. Η μετακίνηση της έδρας στην Αθήνα και οι νέοι στόχοι που τίθενται αποτελούν ένδειξη αυτής της αλλαγής. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από μια ομάδα επιχειρηματιών με εμπειρία και φιλοδοξία, συμπεριλαμβανομένων των Βασιλείου Ακριβού, Μίμη Κωστόπουλου, Παναγιώτη Οικονόμου, Ανδρέα Μαντζούνη, Κλέαρχου Μανέα, Αλέξανδρου Κορυζή και Ευτυχίου Λυγινού. Ο Βασίλειος Λυγινός αναλαμβάνει τη θέση του Προέδρου της Τράπεζας. Επιπλέον, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως εκδηλώνει τη φιλοδοξία της με την ίδρυση ενός υποκαταστήματος στον Πειραιά το 1924.

Το 1925, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ο πρεσβύτερος γιος του Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου, Μίμης Κωστόπουλος, ανέλαβε τα καθήκοντα Εντεταλμένου Συμβούλου, αλλά παραιτήθηκε το 1928 λόγω της εκλογής του ως μέλους στο πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος. Τον αντικατέστησε ο αδελφός του, Πάνος Ι. Κωστόπουλος. Ταυτόχρονα, ο Σπύρος Ι. Κωστόπουλος, γιος του Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου, ανέλαβε

²⁸ Σ. Ν. Χατζηιωάννου Ι., «Πανελλήνιον Λεύκωμα Εθνικής Εκατονταετηρίδας 1821-1921», Αθήνα 1922, σ. 239-243

τα καθήκοντα Γενικού Διευθυντή. Το 1932, η Τράπεζα μετακόμισε στο νέο ιδιόκτητο κτίριο στη διασταύρωση των οδών Σταδίου και Πεσμαζόγλου.²⁹

Την ίδια χρονιά, η τράπεζα εισέρχεται σε μια ενεργητική περίοδο, εκτός από την επέκταση των δραστηριοτήτων της, ξεκινά και η πρώτη διαφημιστική εκστρατεία με διαφημιστικές καταχωρήσεις σε εφημερίδες, καθώς και την έκδοση ημερολογίων τοίχου και ενημερωτικών φυλλαδίων.

Το 1926, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως επεκτείνεται και ανοίγει δύο νέα υποκαταστήματα στη Μεγαλόπολη και στον Μελιγαλά της Μεσσηνίας. Στη συνέχεια, το 1927, τρία Πρακτορεία σε Μεσσήνη, Μολάους και Λεβίδι αναβαθμίζονται σε Καταστήματα, και έτσι το δίκτυο της τράπεζας φθάνει τα δέκα Καταστήματα. Οι τοποθεσίες αυτών των νέων υποκαταστημάτων δεν επιλέχθηκαν τυχαία, καθώς αντιπροσωπεύουν τους κύριους σταθμούς μετανάστευσης προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και τις περιοχές όπου φθάνουν τα χρήματα των μεταναστών. Η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως συνεχίζει την ανάπτυξη της, και το 1927, σύμφωνα με την εφημερίδα "Θάρρος Καλαμάτας", η Τράπεζα καταφέρνει να ενισχύσει την αγορά της Καλαμάτας και να επηρεάσει το εμπόριο σε ολόκληρη την περιοχή της Μεγαλόπολης, Γορτυνίας και Ολυμπίας, χάρη στην αποτελεσματική δράση του υπεύθυνου του υποκαταστήματος κ. Γ. Γαραντζιώτη και του τοπικού συμβούλου κ. Ι. Φασουλά. Παράλληλα, η Τράπεζα συνάπτει συμφωνία με την London and Eastern Trade Bank L.t.d.³⁰

Συνεπώς, παρατηρούμε ότι η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως είχε μια δυναμική ανάπτυξη και επέκταση κατά τη δεκαετία του 1920. Το άνοιγμα νέων υποκαταστημάτων σε σημαντικές περιοχές όπου υπήρχε έντονη μεταναστευτική κίνηση αντικατοπτρίζει την προσπάθεια της Τράπεζας να παρέχει χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και υποστήριξη στην κοινότητα των μεταναστών. Επιπλέον, η διαφημιστική εκστρατεία και η χρήση ημερολογίων τοίχου και φυλλαδίων για την προβολή της τράπεζας αποτελούν έναν πρωτοποριακό τρόπο προώθησης και επικοινωνίας με το κοινό. Η επίτευξη συμφωνίας με τη London and Eastern Trade Bank L.t.d. ενισχύει τη διεθνή παρουσία και συνεργασία της Τράπεζας.

²⁹Ιστορικό αρχείο AlphaBank, στην ιστοσελίδα: Alpha Bank Πολιτισμός, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-ellinikis-emporikis-pisteos/>, ημερομηνία προσπέλασης: 12.06.2023

³⁰Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 72

Όλα αυτά τα γεγονότα αντανακλούν τη δυναμική και προοδευτική πορεία της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως κατά τη δεκαετία του 1920.³¹

Το 1928, η Τράπεζα της Ελλάδος αναλαμβάνει τον ρόλο της κεντρικής τράπεζας της χώρας, καθώς η νομισματική σταθεροποίηση επηρέασε σημαντικά την τραπεζική δραστηριότητα. Συνεπώς, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως αντιμετώπισε σημαντικές αλλαγές και προκλήσεις κατά το ίδιο έτος. Η νομισματική σταθεροποίηση επηρέασε την τραπεζική δραστηριότητα, και οι συναλλαγματικές διαφορές περιορίστηκαν σε ελάχιστο επίπεδο. Αυτό συνεπάγεται ότι η Τράπεζα αντιμετώπισε μείωση στα κέρδη που προέρχονταν από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις, οι οποίες είχαν θεωρηθεί σταθερές για πολλά χρόνια. Ωστόσο, η τράπεζα αντιμετώπισε αυτήν την πρόκληση με αισιοδοξία και προσαρμόστηκε στις νέες συνθήκες. Αποφάσισε να επιστρέψει στις παλιές της παραδόσεις, προσφέροντας εξυπηρέτηση σε εμπορικούς και επιχειρηματικούς εν γένει πελάτες, προωθώντας έτσι την πρόοδο και την ανάπτυξή της. Αυτή η προσέγγιση αποδεικνύει την ανθεκτικότητα και την ικανότητα προσαρμογής της τράπεζας σε αναπάντεχες περιστάσεις και την δυναμική της θέση στον τραπεζικό τομέα.

Ο Σταύρος Κωστόπουλος αναδείχθηκε σε νεαρή ηλικία ως Βουλευτής Μεσσηνίας, καταδεικνύοντας τον δυναμισμό και το ταλέντο του. Η δημιουργία ενός νέου υποκαταστήματος στα Κρέσταινα αποδεικνύει τη στρατηγική ανάπτυξης της Τράπεζας Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, επεκτείνοντας την παρουσία της σε νέες περιοχές. Η συμμετοχή της τράπεζας στη δημιουργία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών αντικατοπτρίζει την προσπάθεια για συνεργασία και ρύθμιση στον τραπεζικό τομέα, με στόχο τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τους πελάτες.³²

Το 1929, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως εφαρμόζει ένα ενοποιημένο λογιστικό σχέδιο για όλα τα υποκαταστήματά της, ενισχύοντας έτσι την οργάνωση και τη διαχείριση των οικονομικών της δραστηριοτήτων. Ταυτόχρονα, ξεκινά ένα νέο διαφημιστικό πρόγραμμα που εστιάζει στη σημασία της αποταμίευσης, ενώ προχωράει και στην ίδρυση ενός νέου καταστήματος στους Γαργαλιάνους Μεσσηνίας, επεκτείνοντας το δίκτυο της.

Παράλληλα, αντιμετωπίζοντας την επιδεινούμενη οικονομική κρίση, η Τράπεζα και ολόκληρο το χρηματιστήριο αντιμετωπίζουν προκλήσεις, καθώς μικρά

---

³¹Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 74

³²Α. Σαλβάνου, «Ο δύσκολος τοκετός-Η αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος (1927-1929)», Κέρκυρα 2004, σ.53

τραπεζικά ιδρύματα αναγκάζονται να διακόψουν τις εργασίες τους λόγω μεγάλης εκροής καταθέσεων.³³ Παρά τις παρεμβάσεις της Εθνικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, η κρίση επηρεάζει τον κλάδο. Ενώ αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας σε 5.000.000 δραχμές, προβαίνοντας σε αύξηση 50%, ο Σπύρος Κωστόπουλος αποστέλλει εγκύκλιο στα καταστήματα με σκοπό να ενθαρρύνει το προσωπικό και να εκφράσει αισιοδοξία. Διαβεβαιώνει ότι η τράπεζα είναι προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει κάθε πρόβλημα και συνιστά ψυχραιμία. Η εγκύκλιος καταλήγει με τη φράση: "Είμεθα μικροί μεν το δέμας, αλλά μαχηταί". Με αυτές τις δράσεις, η τράπεζα επιδιώκει να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και την αντοχή του προσωπικού της και να προσαρμοστεί στις προκλήσεις του δύσκολου οικονομικού περιβάλλοντος.³⁴

Κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο το 1943, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως συμμετέχει ενεργά σε πολλές προσπάθειες. Μια από αυτές είναι η ίδρυση του Ταμείου Τραπεζικής Αλληλεγγύης, μέσω του οποίου προσφέρεται διπλή μερίδα συσσιτίου στους εργαζομένους και απλή μερίδα στις συζύγους και τα παιδιά τους. Την περίοδο αυτή, τα έσοδα των τραπεζών δεν είναι πλέον αρκετά για να καλύψουν τις δαπάνες τους.³⁵

Το 1943, για να γιορτάσει τα 25 χρόνια από την ίδρυση της Τράπεζας Καλαμών, οργανώνεται μια εκδήλωση με κεντρικό ομιλητή τον Σταύρο Ι. Κωστόπουλο, καθώς η Τράπεζα Καλαμών αποτελεί το ιστορικό έναρξης του οργανισμού. Σε αυτή την ευκαιρία, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως εκδίδει ένα αναμνηστικό λεύκωμα, το οποίο έχει δημιουργηθεί με την τέχνη του Σπύρου Βασιλείου. Αυτό το λεύκωμα αποτελεί μια συλλογή φωτογραφιών και κειμένων που αναδεικνύει την πορεία και τις επιτυχίες της τράπεζας κατά τη διάρκεια των πρώτων 25 ετών της ύπαρξής της.

Με αυτή την εκδήλωση και το αναμνηστικό λεύκωμα, η τράπεζα τιμά την ιστορία της και τους ιδρυτές της, ενώ παράλληλα δείχνει την προσήλωσή της στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και τη συνέχεια της ανάπτυξής της.

Η κατάσταση επιδεινώνεται με τον νόμο 826 της 26ης Οκτωβρίου 1943, που προβλέπει την εκποίηση χρεογράφων επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο για την κάλυψη των διαχειριστικών ελλειμμάτων. Απαγορεύονται

³³ Κ. Κωστής «Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, 1914-1940», Αθήνα 2003, σ. 421

³⁴ Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 80

³⁵ Ιστορικό Αρχείο AlphaBank, Αναμνηστικό λεύκωμα «Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως. Εικοσιπέντε χρόνια. 1918-1943», χ.τ. 2010, σ. 23

ρητά οι άλλες μορφές κάλυψης ελλειμμάτων. Η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως αναγκάζεται να ρευστοποιήσει το χαρτοφυλάκιό της. Προς τα τέλη του 1943, η Γενική Διεύθυνση της Τραπεζικής Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως συμφωνεί με τη Διεύθυνση της Τράπεζας Χίου να συγχωνευθούν. Η νέα τράπεζα θα ονομάζεται Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως και Χίου Α.Ε. Η Τράπεζα Χίου ήταν ένα ισχυρό οικονομικό ίδρυμα με καλή φήμη, που διαχειριζόταν τα κεφάλαια Ελλήνων ομογενών στην Αγγλία πριν τον πόλεμο.

Φαίνεται ότι η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως αντιμετωπίζει προκλήσεις και προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης και των νομοθετικών περιορισμών που επιβλήθηκαν. Η ενσωμάτωση με την Τράπεζα Χίου αποτελεί μια στρατηγική κίνηση για να αυξηθεί η ανθεκτικότητα και η δυνατότητα αντιμετώπισης των προκλήσεων. Παρά τις δυσκολίες, φαίνεται ότι η Τράπεζα επιδιώκει να παραμείνει σταθερή και να προσφέρει υπηρεσίες στους πελάτες της.

Το 1944, ο νεότερος γιος του Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, Σταύρος Ι. Κωστόπουλος, εκλέγεται πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου για ένα σύντομο χρονικό διάστημα. Κατά τη διάρκεια της κατοχής, είχε διαδραματίσει ρόλο ως Εντεταλμένος Σύμβουλος στην Τράπεζα. Το 1945, ο Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας, Σπύρος Ι. Κωστόπουλος, εκλέγεται πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά τα χρόνια ανασυγκρότησης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, η οποία μετονομάστηκε το 1947 σε Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως, αντιμετώπισε δύσκολες συνθήκες και κατάφερε να εξέλθει από αυτές, εστιάζοντας στην ανάπτυξη ενός εθνικού δικτύου καταστημάτων.

3.3. Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως

Το 1953, ο Σταύρος Ι. Κωστόπουλος επανεκλέγεται πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ ο Σπύρος Ι. Κωστόπουλος αναλαμβάνει τα καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου. Κατά τη διάρκεια του 1956, πραγματοποιείται η προσθήκη δύο επιπλέον ορόφων και η αναδιαμόρφωση των χώρων του ισόγειου στο Κεντρικό Κτίριο της τράπεζας. Το 1963, η τρίτη γενιά της οικογένειας Κωστοπούλου εισέρχεται στην Τράπεζα, με τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο και τον Φώτη Π. Κωστόπουλο. Ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος, 25 ετών τότε, απασχολήθηκε σε διάφορες θέσεις, όπως τις Χορηγήσεις, προκειμένου να αποκτήσει την απαραίτητη εμπειρία.³⁶

³⁶Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 15

Το 1961, τα οικονομικά στοιχεία της τράπεζας είναι τόσο ευνοϊκά, ώστε οι εργαζόμενοι λαμβάνουν επιπλέον αμοιβή πέρα από αυτήν που ορίζεται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας. Στο ίδιο έτος, η οικογένεια Κωστόπουλου κατέχει το 46% του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας, το 11% ανήκει στην Εθνική Τράπεζα, ενώ το 11% ανήκει στον Βασίλη Κοντολέον, το 10% στον Δημήτριο Ζωγράφο και το 7% στον Κωνσταντίνο Οικονόμου. Το υπόλοιπο 7% ανήκει σε διάφορους άλλους μετόχους.³⁷

Το 1966, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος αναλαμβάνει τα καθήκοντα Εντεταλμένου Συμβούλου στο νεοσύστατο Γραφείο Διευθύνσεως. Σε αυτήν τη θέση, αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες και συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως. Δύο χρόνια αργότερα, το 1968, εκλέγεται μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, με τον βαθμό του Διευθυντή, όταν απροσδόκητα πεθαίνει ο θείος του, Σταύρος Ι. Κωστόπουλος. Η επιλογή του Γιάννη Σ. Κωστόπουλου για μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δείχνει την εμπιστοσύνη που του αποδίδεται για τη συνέχιση της οικογενειακής επιχείρησης και τη διαχείριση της Τράπεζας.³⁸ Από εκείνο το σημείο, ο Γιάννης Κωστόπουλος αναπτύσσει ένα φιλόδοξο σχέδιο για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προβλέποντας το νέο περιβάλλον που θα δημιουργηθεί στη χώρα μετά την ένταξή της στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ).³⁹

Το 1969, η Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως γιόρτασε την επέκταση των εγκαταστάσεών της με εγκαίνια που συμπέσανε με τη συμπλήρωση των 90 ετών από την ίδρυσή της. Το επόμενο έτος, έγινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Σε ένα άρθρο του Γιάννη Σ. Κωστόπουλου, προτάθηκε η κατάργηση των ποιοτικών και ποσοτικών ελέγχων, μαζί με τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων πληρωμών. Ο στόχος ήταν να βελτιωθεί η αποδοτικότητα των κεφαλαίων της

³⁷Μανόλης Γαλάνης, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ποιος ήταν ο εμβληματικός τραπεζίτης», στην ιστοσελίδα: ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 9.3.2021, διαθέσιμο στο https://www.imerisia.gr/oikonomia/trapezes/8759_giannis-kostopoylos-poiios-itan-o-emblimatikos-trapezitis, ημερομηνία προσπέλασης 30.6.2023

³⁸Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 140

³⁹Μανόλης Γαλάνης, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ποιος ήταν ο εμβληματικός τραπεζίτης», στην ιστοσελίδα: ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 9.3.2021, διαθέσιμο στο https://www.imerisia.gr/oikonomia/trapezes/8759_giannis-kostopoylos-poiios-itan-o-emblimatikos-trapezitis, ημερομηνία προσπέλασης 30.6.2023

Τράπεζας. Αυτή η πρόταση συνδέεται με την προσπάθεια για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των υπηρεσιών της Τράπεζας.

Την ίδια χρονιά, η Τράπεζα έκανε συμφωνία με την Export-Import Bank με στόχο να παρέχει διευκολύνσεις σε Έλληνες εισαγωγείς μηχανικού εξοπλισμού από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό αντικατοπτρίζει την προσπάθεια της Τράπεζας να υποστηρίξει τον εξοπλισμό και την ανάπτυξη της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας.

Επίσης, την ίδια χρονιά, δημιουργήθηκε μια λιθογραφία του Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου σε 100 αντίτυπα, η οποία αναρτήθηκε σε όλα τα γραφεία των Διευθυντών των Καταστημάτων της Τράπεζας, πράξη που αποτελεί φόρο τιμής στον ιδρυτή της Τράπεζας, πιθανόν για την συμπλήρωση των 90 ετών από την ίδρυσή της.

Γενικά, οι εξελίξεις αυτές δείχνουν τις προσπάθειες της Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως για επέκταση, ανάπτυξη και προσαρμογή στις ανάγκες της εποχής, ενώ προωθούνται οικονομικές συνεργασίες μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών.

Το 1972, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος ανέλαβε τα καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου της Τράπεζας, μετά από παραίτηση του πατέρα του, Σπύρου Κωστόπουλου από την ίδια θέση. Την ίδια χρονιά, έγινε μια αλλαγή στην επωνυμία της Τράπεζας, από Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως σε Τράπεζα Πίστεως. Παράλληλα, εισήχθη ένα νέο εταιρικό σήμα, το οποίο προέρχεται από τον οπισθότυπο του πρώτου νομίσματος που χρησιμοποιήθηκε στον ελλαδικό χώρο και κόπηκε στην Αίγινα. Αυτό το νόμισμα ονομαζόταν "χελώνα" και είχε ένα σχέδιο με μια θαλάσσια χελώνα στην εμπρόσθια όψη και ένα ακανόνιστο έγκοιλο τετράγωνο διαιρούμενο με κεραίες σε τεταρτημόρια στην οπίσθια όψη.⁴⁰

Αυτή η αλλαγή στην επωνυμία και το εταιρικό σήμα αντικατοπτρίζει μια νέα εποχή για την Τράπεζα Πίστεως, με τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο στην ηγεσία. Η επιλογή του αιγινήτικου στατήρα ως συμβολισμού αναδεικνύει την ιστορική και ναυτική κληρονομιά της Αίγινας και αναφέρεται στην ισχύ και την ανάπτυξη της Τράπεζας. Το ακανόνιστο έγκοιλο τετράγωνο διαιρούμενο με κεραίες είναι ένα γεωμετρικό σχέδιο που αναδεικνύει την τεχνολογική πρόοδο και τον εκσυγχρονισμό που θα χαρακτηρίσουν την Τράπεζα.

⁴⁰Γιάννης Παπαδογιάννης, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ο άνθρωπος που έχτισε την AlphaBank και σφράγισε μια εποχή», στην ιστοσελίδα: BusinessDaily, 14.3.2021, διαθέσιμο στο: https://www.businessdaily.gr/epiheiriseis/38425_giannis-kostopoulos-o-anthropos-poy-echtise-tin-alpha-bank-kai-sfragise-mia-epohi, ημερομηνία προσπέλασης: 4.7.2023

Με τη νέα εταιρική ταυτότητα, η Τράπεζα εισάγει μια καινοτόμα υπηρεσία που ονομάζεται "υπηρεσία της υπαίθρου". Αυτή η υπηρεσία περιλαμβάνει την λειτουργία κινητών τραπεζικών καταστημάτων που εξυπηρετούν απομακρυσμένες περιοχές. Αυτός ο πρωτότυπος τρόπος άμεσης εξυπηρέτησης του κοινού έχει ως στόχο να προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες σε περιοχές που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε κεντρικά καταστήματα.

Η πρωτοβουλία αυτή αναμένεται να γίνει ευρέως αποδεκτή και να χρησιμοποιηθεί εκτενώς μέχρι τη δεκαετία του 1990. Αναμφίβολα, αυτός ο καινοτόμος τρόπος παροχής τραπεζικών υπηρεσιών θα έχει θετικό αντίκτυπο στις κοινότητες που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές, προσφέροντας βοήθεια και άμεση πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες.⁴¹

Το 1972, με αφορμή τη μεγάλη ευαισθησία του για τον ελληνικό πολιτισμό, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος, ξεκίνησε η λειτουργία της Νομισματικής Συλλογής της Τράπεζας, η οποία αναπτύχθηκε και έγινε μια από τις σημαντικότερες συλλογές νομισμάτων παγκοσμίως. Σύμφωνα με την αφήγηση του Γιάννη Κωστόπουλου, η προσωπική συλλογή νομισμάτων ξεκίνησε από μια δωρεά νομισμάτων που έλαβε από την αδελφή του, Άννη Κωστοπούλου. Αυτή η δωρεά αποτέλεσε την αφετηρία για την ανάπτυξη της συλλογής νομισμάτων που αργότερα εξελίχθηκε σε μια από τις σημαντικότερες συλλογές νομισμάτων παγκοσμίως.⁴² Η συλλογή ξεκίνησε με την αγορά δύο ιδιωτικών συλλογών, της συλλογής του Α. Ανδρεόπουλου και του Α. Μελετόπουλου. Οι δύο συλλογές περιείχαν συνολικά 1.186 νομίσματα και αποτέλεσαν τον βασικό πυρήνα της Νομισματικής Συλλογής της Τράπεζας.⁴³ Σήμερα, η Νομισματική Συλλογή της Alpha Bank αριθμεί περίπου 11.000 αρχαία νομίσματα και 2.000 νομίσματα και χαρτονομίσματα του νέου ελληνικού κράτους και θεωρείται ανάμεσα στις πλουσιότερες ιδιωτικές συλλογές νομισμάτων παγκοσμίως.

Ο στόχος της Νομισματικής Συλλογής είναι η ανασύσταση και η αναδημιουργία της ελληνικής νομισματικής ιστορίας, καθώς και ο επαναπατρισμός ελληνικών νομισμάτων μέσω δημοπρασιών. Επιπλέον, προσφέρει εκπαιδευτικά

---

⁴¹Ιστορικό Αρχείο AlphaBank, Ιστορική διαδρομή του Ομίλου AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

⁴²Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 18

⁴³AlphaBank Πολιτισμός, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/> ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

προγράμματα για παιδιά και ενήλικες, προωθώντας έτσι την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση για το νομισματικό πολιτισμό.

Η Νομισματική Συλλογή της Alpha Bank διαχειρίζεται από τη Δρ. Δήμητρα Τσαγκάρη ως Επιμελήτρια και την κα. Ματίνα Δημοπούλου.⁴⁴

Παράλληλα, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος προέβη σε μια νέα πρωτοβουλία, καθώς αποφάσισε να παραγγέλνει ένα έργο τέχνης από έναν Έλληνα καλλιτέχνη για κάθε νέο κατάστημα που εγκαινιάζεται. Η Τράπεζα Πίστεως γρήγορα αναπτύχθηκε και αυτό οδήγησε στη δημιουργία μιας Συλλογής Έργων Τέχνης εστιάζοντας στη νεοελληνική τέχνη. Σήμερα, η συλλογή έργων τέχνης της Alpha Bank περιλαμβάνει 5.500 έργα Ελλήνων καλλιτεχνών που αντιπροσωπεύουν τη νεοελληνική δημιουργία, όπως έργα ζωγραφικής, χαρακτηριστικά, γλυπτά, κατασκευές και άλλα.⁴⁵

Η Συλλογή Έργων Τέχνης της Alpha Bank είναι μέλος της International Association of Corporate Collections of Contemporary Art (IACCCA), ένωσης επιχειρηματικών συλλογών σύγχρονης τέχνης. Έχει συμπεριληφθεί στην έκδοση Global Corporate Collections, 2015, που περιλαμβάνει τις 80 σημαντικότερες εταιρικές συλλογές του κόσμου. Τα έργα της συλλογής φυλάσσονται στο κεντρικό κτίριο της Alpha Bank.⁴⁶

3.4. Τράπεζα Πίστεως

Από το 1972 έως το 1993, η Τράπεζα Πίστεως, η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Alpha Bank, εμφανίστηκε στην ελληνική τραπεζική σκηνή. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, υπό την ηγεσία του Γιάννη Κωστόπουλου, η τράπεζα αναζητούσε τη μοναδικότητα και την καινοτομία.

Η τράπεζα εφάρμοσε ένα πρωτοποριακό επικοινωνιακό πρόγραμμα προβολής και προώθησης, το οποίο αναδείκνυε την εταιρική της φυσιογνωμία μέσω συμβόλων και χρωμάτων. Επιπλέον, πραγματοποίησε οργανωτική αναδιάρθρωση για να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες και προτεραιότητες της εποχής.

Την ίδια περίοδο, η τράπεζα δημιούργησε θυγατρικές εταιρείες σε διάφορους τομείς, όπως η Alpha Finance για χρηματιστηριακές υπηρεσίες, η Alpha Leasing για χρηματοδοτική μίσθωση, και η Alpha Venture Capital για επενδύσεις σε νέες

⁴⁴50 Χρόνια Νομισματική Συλλογή AlphaBank, *Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ, Πρόσωπα-Εικόνες-Στιγμιότυπα*, Αθήνα 2023, σ.249-259

⁴⁵AlphaBank Πολιτισμός, Η Νομισματική Συλλογή της AlphaBank, διαθέσιμο στο : <https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/>, ημερομηνία προσπέλασης: 8.04.2023

⁴⁶AlphaBank Πολιτισμός, Η Συλλογή Έργων Τέχνης της AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/sullogi-ergon-texnis/>

επιχειρήσεις. Η τράπεζα επίσης πρωτοπορούσε στην εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην ελληνική αγορά, όπως η πιστωτική κάρτα Cashcard Visa και το σύστημα home banking Alphaphone.

Η Τράπεζα Πίστεως εμφάνιζε έντονο πνεύμα εξωστρέφειας και διεθνούς παρουσίας. Δημιούργησε γραφείο αντιπροσωπείας στο Λονδίνο και ιδρύθηκε η Τράπεζα Βουκουρεστίου, η οποία σήμερα είναι γνωστή ως Alpha Bank Romania.

Συνοψίζοντας, η Τράπεζα Πίστεως κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος από το 1972 έως το 1993, επέδειξε πρωτοπορία, καινοτομία και διεθνή ανάπτυξη, ενώ επεκτείνονταν σε νέους τομείς και δημιουργούσε θυγατρικές εταιρείες για να προσφέρουν πρόσθετες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και να παραμείνουν ανταγωνιστικές στην αγορά.⁴⁷

Το 1973, ο Γιάννης Κωστόπουλος αναλαμβάνει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου στην Τράπεζα Πίστεως, με τον πατέρα του, Σπύρο Ι. Κωστόπουλο, να είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Από εκείνη την στιγμή και μετά, ο Γιάννης Κωστόπουλος ανέλαβε την ηγεσία της τράπεζας και κατηύθυνε την πορεία της προς την ανάπτυξη και την καινοτομία.⁴⁸

Το 1974, ο αριθμός του προσωπικού της Τράπεζας Πίστεως αυξήθηκε σε 1.889 άτομα. Σε αυτή τη φάση, η τράπεζα προέβη σε σημαντικές επενδύσεις σε άλλες εταιρίες. Συγκεκριμένα, αποφάσισε να αποκτήσει το 26% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ICAP Ελλάς. Η ICAP ήταν μία πρωτοπόρα εταιρία στην Ελλάδα στους τομείς των ερευνών αγοράς και της παροχής οικονομικών πληροφοριών και μελετών. Επιπλέον, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε.Ε.Γ.Α. "Η Εμπορική" για να διατηρήσει τον έλεγχο με το ποσοστό των 49,9% των μετοχών της. Αυτές οι επενδύσεις αποτελούσαν σημαντικά βήματα για την επέκταση και τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων της τράπεζας.⁴⁹

Το 1975 ο Γιάννης Κωστόπουλος σχεδιάζει το δεύτερο στάδιο ανάπτυξης του Δικτύου της Τράπεζας Πίστεως.⁵⁰ Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της Τράπεζας Πίστεως, ο στόχος ήταν να αυξηθεί ο αριθμός των καταστημάτων της σε 90. Αυτός ο αριθμός θεωρείτο ένας άριστος δείκτης για τη γενική δικτύωση της τράπεζας στην

⁴⁷AlphaBank Πολιτισμός, Ιστορία της Τράπεζας Πίστεως, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-pisteos/>, ημερομηνία προσπέλασης: 9.04.2023

⁴⁸Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 19

⁴⁹Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 160

⁵⁰Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 20

Ελλάδα, σύμφωνα με την Γενική Διεύθυνση. Δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στην επέκταση εκτός Αθηνών, με τον σχεδιασμό να ιδρυθούν επτά νέα καταστήματα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και άλλα δεκαέξι σε επαρχιακά κέντρα μέσα στην πενταετία 1976-1980. Παράλληλα, ιδρύθηκαν τα πρώτα Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος στο κέντρο της Αθήνας, προσφέροντας υπηρεσίες συναλλάγματος στους πελάτες της τράπεζας. Αυτές οι επεκτάσεις και οι νέες υπηρεσίες αποτελούσαν μέρος της στρατηγικής ανάπτυξης της τράπεζας και της προσπάθειας να εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τους πελάτες της σε διάφορες περιοχές της χώρας.⁵¹

Το 1976, ξεκίνησε μια διαφημιστική καμπάνια με το σύνθημα «Μαζί». Η διαφημιστική προβολή του 1976 αναδεικνύει την ανθρώπινη πτυχή της σύγχρονης τραπεζικής αντίληψης, εστιάζοντας στην αξία της συνεργασίας και της συμπαράστασης μεταξύ της Τράπεζας Πίστεως και των πελατών της.

Υπό την ηγεσία του Γιάννη Σ. Κωστόπουλου, το 1977 άρχισε μια διαδικασία αλλαγής στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πίστεως, καθώς άνοιγε την πόρτα σε όλους τους τύπους τραπεζικών δραστηριοτήτων. Με την πάροδο του χρόνου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πίστεως επεκτείνεται και περιλαμβάνει σταδιακά βιομήχανους, εφοπλιστές, εκπρόσωπους του τουρισμού, καθώς και του εξαγωγικού εμπορίου. Αυτή η εξέλιξη αντανάκλα την ανοικτή προσέγγιση της Τράπεζας, που αναζητά την εμπειρία και την εμπορική δραστηριότητα από διάφορους τομείς της ελληνικής οικονομίας.⁵²

Έναν χρόνο μετά, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος συμμετέχει στις προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος από τη θέση του μέλους της Επιτροπής Χαρισσοπούλου. Ο ρόλος του συνίσταται στην ενεργό συμμετοχή στην ομάδα που προωθεί την ανανέωση και τη μοντέρνα προσέγγιση του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα.⁵³

Το 1979, η Τράπεζα Πίστεως, γιόρτασε την εκατονταετηρίδα της. Σε αυτήν την επέτειο, ο γιος του Ιδρυτή και τότε Πρόεδρος της τράπεζας, Σπύρος Ι. Κωστόπουλος, καθώς και η σύζυγός του Ευρυδίκη, αποφάσισαν να ιδρύσουν ένα κοινωφελές ίδρυμα. Με την αρχική προίκα από 10.000 μετοχές της τράπεζας που ανήκαν στον Σπύρο και άλλες 10.000 μετοχές που ανήκαν στη σύζυγό του, το ίδρυμα με το όνομα του Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου δημιουργήθηκε. Η αρχική δωρεά από το

---

⁵¹Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 162

⁵²Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 169

⁵³Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 22

ζευγάρι Κωστοπούλου, που ήταν τότε 32 εκατομμύρια δραχμές, καθώς και πρόσθετες δωρεές μετοχών από τον αείμνηστο Σπύρο Ι. Κωστόπουλο και τον υιό του Γιάννη Σ. Κωστόπουλο, συνέβαλαν στη δημιουργία της περιουσίας του ιδρυματος.⁵⁴ Με αφορμή την εκατονταετηρίδα της, η Τράπεζα Πίστεως εκδίδει ένα αναμνηστικό λεύκωμα με τον τίτλο "Το ελληνικό χαρτονομίσμα από το 1828 έως σήμερα". Αυτό το λεύκωμα παρουσιάζει την οικονομική ιστορία της Ελλάδας μέσα από την εξέλιξη του ελληνικού χαρτονομίσματος. Μέσω εικόνων και πληροφοριών, το λεύκωμα αναδεικνύει τα σημαντικά γεγονότα και τις αλλαγές που έχουν επηρεάσει την οικονομία της χώρας από το 1828 μέχρι τις σύγχρονες ημέρες.

Το 1981, ξεκίνησαν να καταγράφονται τα προβλήματα που αντιμετώπιζε το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Γιάννης Κωστόπουλος ανέφερε ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν υδροκεφαλικό στη δομή του, ακόμα δεν είχε ακολουθήσει τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις και αντιμετώπιζε ανταγωνιστικές αδυναμίες. Ωστόσο, ο μόνος τομέας που είχε εντυπωσιακή δραστηριότητα ήταν η αγοραπωλησία συναλλάγματος και ιδιαίτερα η ελεύθερη αγορά συναλλάγματος μεταξύ των ελληνικών τραπεζών.

Ως απάντηση, ο Γιάννης Κωστόπουλος εισήγαγε μια νέα διοικητική προσέγγιση για το προσωπικό της τράπεζας. Αυτή περιελάμβανε την εισαγωγή εκτάκτων επιδομάτων και ειδικών μόνους κατά τις περιόδους υψηλής κερδοφορίας, καθώς και τη διανομή μετοχών στα ανώτερα στελέχη της τράπεζας. Επιπλέον, έγινε η εγκατάσταση των πρώτων διαδικτυακών εφαρμογών στην τράπεζα, ενώ εισήχθησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές (ΑΤΜ) και κάρτες ανάληψης μετρητών. Τέλος, εκείνη τη χρονιά πραγματοποιήθηκε η τελετή θεμελίωσης του Κεντρικού Κτιρίου της Τράπεζας Πίστεως, που κατασκευάστηκε στο οικόπεδο του παλιού Κεντρικού Κτιρίου, του ακινήτου Νικολούδη και του ακινήτου που αγοράστηκε από την ασφαλιστική εταιρεία Assicurazioni Generali.⁵⁵ Ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος, αντίθετος με την τακτική των κρατικών τραπεζών, αποφασίζει να χρησιμοποιήσει τα αποθεματικά της Τράπεζας Πίστεως για να διαμορφώσει ένα

⁵⁴Ιδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, Ίδρυση και Σκοπός, διαθέσιμο στο: <https://costopoulosfoundation.org/%CF%84%CE%BF-%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1/%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%82/>, ημερομηνία προσπέλασης: 17.04.2023

⁵⁵Γ. Παπαϊωάννου, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ανοίγει δρόμο για τη νέα εποχή», στην ιστοσελίδα: *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31.5.2014, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2014/05/31/finance/giannis-kwstopoylos-anoigei-dromo-gia-ti-nea-epoxi/>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.5.2023

αξιοπρεπές μέρισμα. Τα αποθέματα αυτά χρησιμοποιούνται για την επιβράβευση των μετόχων και την αύξηση της απόδοσης της εταιρείας. Παράλληλα, εγκαινιάζεται το νέο πολυώροφο κτίριο της Τράπεζας Πίστεως στη Θεσσαλονίκη, που βρίσκεται στην οδό Εγνατίας 2. Αυτό το κτίριο λειτουργεί ως έδρα της Διεύθυνσης Καταστημάτων Βορείου Ελλάδος και αποτελεί σημαντικό κόμβο του ηλεκτρονικού δικτύου της Τράπεζας.

Το 1983, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος ιδρύει την Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, μια εταιρεία που εξειδικεύεται στον χώρο των επενδύσεων και του χρηματοπιστωτικού τομέα. Με την ηγεσία του, η εταιρεία αναπτύσσεται γρήγορα και σύντομα γίνεται η μεγαλύτερη εταιρεία στον χώρο της.

Η Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου ειδικεύεται στη διαχείριση επενδύσεων και προσφέρει υπηρεσίες σε πελάτες και εταιρείες. Εκτός από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η εταιρεία επενδύει και σε διάφορα έργα και κλάδους, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων, των υποδομών, του τουρισμού και της ενέργειας.

Ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος καταφέρνει να κερδίσει τον σεβασμό και την εμπιστοσύνη των πελατών του, προωθώντας μια φιλοσοφία υψηλής επαγγελματικής αξιοπιστίας και ανθρώπινων σχέσεων. Οι επενδύσεις της εταιρείας είναι στρατηγικά σχεδιασμένες και συχνά πρωτοποριακές, καθιστώντας την μια κορυφαία δύναμη στον χρηματοπιστωτικό κόσμο.

Πέραν αυτού, η Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου έχει δραστηριότητες κοινωνικής ευαισθησίας και συνεισφέρει σε διάφορες φιλανθρωπικές δράσεις και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη κοινοτήτων και ευπαθών ομάδων.⁵⁶

Το 1984 ήταν μια σημαντική χρονιά για τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο και την επιχειρηματική του δραστηριότητα. Αφού πέθανε ο πατέρας του, Σπύρος Κωστόπουλος, ανέλαβε τα χρέη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γενικού Διευθυντή της Τράπεζας Πίστεως. Αυτό αποτέλεσε έναν σημαντικό μετασχηματισμό στην επιχειρηματική του πορεία, καθώς τώρα είχε την ευκαιρία να διαμορφώσει και να εκτελέσει την οραματική του στρατηγική.

Την ίδια χρονιά, το 1984, πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Δέλτα Πληροφορική, μιας εταιρείας που έγινε πρωτοπόρος στον τομέα της τεχνολογίας στην Ελλάδα. Μέσω της Δέλτα Πληροφορική, η οποία ήταν η πρώτη του είδους της,

---

⁵⁶Έκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 25

ανέλαβε την αποκλειστική ευθύνη για τη συγκέντρωση, επεξεργασία και μετάδοση των εκλογικών αποτελεσμάτων στην Ελλάδα, χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά την τεχνολογία των computer graphics.

Αυτή η κίνηση αποτελούσε μια πρωτοποριακή χρήση τεχνολογίας στον τομέα των εκλογικών αποτελεσμάτων και απέδειξε την ευρηματικότητα του Γιάννη Κωστόπουλου στον χώρο της τεχνολογίας και των επιχειρήσεων. Με τη συγκρότηση της Δέλτα Πληροφορική, άνοιξε το δρόμο για μελλοντικές καινοτομίες και επιτυχημένες επενδύσεις που θα συνέβαλλαν στην εξέλιξη της ψηφιακής εποχής στην Ελλάδα

Το 1985 αποτέλεσε μια κρίσιμη χρονιά για τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο και την Τράπεζα Πίστεως, καθώς ο ίδιος είχε ξεκαθαρίσει τους μακροπρόθεσμους στόχους της εταιρείας. Με έμφαση στην ποιότητα των υπηρεσιών που παρείχε στους πελάτες και στη βελτίωση της παραγωγικότητας, εστίασε στη μηχανογράφηση και την εκπαίδευση του προσωπικού. Στη συνέχεια, η ανάπτυξη του δικτύου της τράπεζας προχώρησε με εντυπωσιακό ρυθμό, φτάνοντας τα 100 καταστήματα σε όλη τη χώρα. Ταυτόχρονα, η επέκταση του δικτύου των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών (ΑΤΜ) συνεχίστηκε δυναμικά, και αναμένεται να διπλασιαστεί τα επόμενα τρία χρόνια.⁵⁷

Η αλλαγή της προσέγγισης από τη μεγάλη επέκταση στην προσανατολισμένη στα κέρδη δραστηριότητα αποτελούσε έναν καινοτόμο τρόπο διοίκησης της Τράπεζας Πίστεως. Οι νέοι στόχοι προορίζονταν να προωθήσουν την αύξηση των κερδών, την αύξηση του κεφαλαίου και την περαιτέρω επέκταση της εταιρείας, κάτι που απαιτούσε αποφασιστικές και συστηματικές προσπάθειες από τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο, και το όραμά του τελικά πραγματοποιήθηκε μετά από τρία χρόνια σκληρής εργασίας.

Η επιτυχία αυτής της αλλαγής είχε σημαντικό αντίκτυπο στον χώρο της τραπεζικής και της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Ο Γιάννης Κωστόπουλος απέδειξε την ικανότητά του να προσαρμόζεται στις νέες προκλήσεις και να διαμορφώνει μια προορατική στρατηγική για την εταιρεία του. Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών, όπως η μηχανογράφηση και οι computer graphics, επέτρεψε στην Τράπεζα Πίστεως να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες της και να παρέχει βέλτιστη εμπειρία

---

⁵⁷AlphaBank, Ιστορική διαδρομή του Ομίλου AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

στους πελάτες της. Με αυτήν την προσέγγιση, η εταιρεία σημείωσε μεγάλη επιτυχία και έγινε πρότυπο για άλλες τράπεζες και επιχειρήσεις στην Ελλάδα.⁵⁸

Συνέχισε τον στόχο του για την μοντέρνα προσαρμογή της Τράπεζας Πίστεως και την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας στις δραστηριότητές της. Η ολοκλήρωση της πρώτης φάσης ανεγέρσεως του νέου Κεντρικού Κτηρίου στο Στάδιο 40 ήταν ένα επίτευγμα της σύγχρονης αρχιτεκτονικής και τεχνολογίας, καθιστώντας την τράπεζα πρωτοπόρο στον τομέα της. Η εγκατάσταση του πρώτου δικτύου προσωπικών υπολογιστών, που σύντομα εξαπλώθηκε σε όλες τις υπηρεσίες της τράπεζας, βελτίωσε την αποτελεσματικότητα και την εξυπηρέτηση των πελατών.

Οι μεταρρυθμίσεις συνεχίστηκαν, και ο Γιάννης Κωστόπουλος προσέφερε την πρώτη εισαγωγή της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) στην ελληνική αγορά. Η μετατροπή της Εταιρείας "Διερευνηταί Άλφα" σε εταιρεία leasing ήταν μια καινοτόμα κίνηση που ενισχύθηκε από τη συμφωνία με την Assicurazioni Generali για την από κοινού σύσταση της Εταιρείας Ασφαλίσεων Ζωής General Life. Όλα αυτά τα βήματα επιβεβαιώνουν την προοδευτική του προσέγγιση, που επιδιώκει να εφαρμόσει τα πιο σύγχρονα και καινοτόμα μέσα για τη βελτίωση των υπηρεσιών της τράπεζας και την ικανοποίηση των πελατών της. Οι ενέργειες αυτές οδήγησαν την Τράπεζα Πίστεως σε ανώτερη θέση στον χώρο της τραπεζικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και ενίσχυσαν την εμπιστοσύνη του κοινού.⁵⁹ Στις 20 Φεβρουαρίου 1987, στα επίσημα εγκαίνια του νέου Κεντρικού Κτηρίου της Τράπεζας Πίστεως, ανακοινώνεται η δημιουργία του Ιδρύματος Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου, προς τιμήν της αείμνηστης συζύγου του ιδρυτή της τράπεζας. Το Ίδρυμα έχει ως σκοπό τη λειτουργία προτύπου βρεφονηπιακού σταθμού, γνωστού ως "Το περιβόλι της Γιαγιάς", με σκοπό την ανοικοδόμηση και την παροχή βοήθειας στην πληγείσα από τους σεισμούς του 1986 πόλη της Καλαμάτας.

Κατά την ομιλία του στα εγκαίνια, ο Πρόεδρος της Τράπεζας, Γιάννης Σ. Κωστόπουλος, υπογράμμισε τον ρόλο των τραπεζών και των κεντρικών γραφείων ως εργοστάσια τριτογενούς παραγωγής. Εξήγησε πώς η συλλογή των καταθέσεων και η ανακατανομή τους στην οικονομία διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η οικονομία, ενώ οι ενέργειες αυτές υποστηρίζουν τις υπηρεσίες των ενέγγυων πιστώσεων που είναι απαραίτητες για την διακίνηση του εξωτερικού εμπορίου.

⁵⁸ Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 174-175

⁵⁹ AlphaBank, Ιστορική διαδρομή του Ομίλου AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

Επιπλέον, η Τράπεζα Πίστεως συνεχίζει την προοδευτική προσέγγιση του Γιάννη Κωστόπουλου και στον τομέα της τραπεζικής τεχνολογίας. Η εγκατάσταση του νέου προηγμένου Πληροφορικού Συστήματος επιτρέπει την ανάπτυξη των εργασιών της τράπεζας και την βελτίωση της αποδοτικότητάς της.

Οι επενδύσεις και οι καινοτόμες πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ο Γιάννης Κωστόπουλος δείχνουν τη δέσμευσή του για τη συνεχή βελτίωση και πρόοδο της Τράπεζας Πίστεως και της υπηρεσίας προς το κοινό. Το Ίδρυμα Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα της κοινωνικής ευαισθησίας και του ανθρωπιστικού πνεύματος που χαρακτηρίζει το έργο του.⁶⁰ Το νέο πλαίσιο που διαμορφώνεται στην ελληνική αγορά, δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες για την Τράπεζα Πίστεως να αναπτύξει τις δραστηριότητές της. Εκμεταλλευόμενος αυτό το θετικό πλαίσιο, δείχνει αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία για το μέλλον της τράπεζας. Σε συνέντευξή του στο περιοδικό "Αγορά" το 1988, δηλώνει με αποφασιστικότητα: "Τώρα είναι η ώρα μας."

Το 1988 σηματοδοτεί μια σημαντική περίοδο ανάπτυξης και καινοτομίας για την Τράπεζα Πίστεως. Καταρχάς, ιδρύεται η θυγατρική εταιρία "Alpha Finance," η πρώτη εταιρία στην Ελλάδα που ειδικεύεται στην παροχή οικονομικών υπηρεσιών και συμβουλών για συγχωνεύσεις, αγοραπωλησίες επιχειρήσεων και επενδυτική τραπεζική. Αυτό αποδεικνύει τον πρωτοποριακό χαρακτήρα του Γιάννη Κωστόπουλου στον τομέα της χρηματοοικονομικής βιομηχανίας.

Παράλληλα, κυκλοφορεί η "Cashcard Visa," η πρώτη τραπεζική και πιστωτική κάρτα στην Ελλάδα, που συνδυάζει τις λειτουργίες μιας πιστωτικής κάρτας με αυτές μιας κάρτας αναλήψεως και καταθέσεως μετρητών. Αυτή η καινοτόμα κίνηση καταδεικνύει την προσήλωσή του για την εισαγωγή πρωτοποριακών τραπεζικών υπηρεσιών προς το κοινό.

Ταυτόχρονα με αυτές τις εξελίξεις, ο Γιάννης Σ. Κωστόπουλος πρωτοστατεί στην ίδρυση της "Alpha Χρηματιστηριακή Α.Ε.," η οποία γίνεται το πρώτο μέλος του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Αυτό σημαίνει ότι η Τράπεζα Πίστεως κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο και στον τομέα των χρηματοοικονομικών αγορών.

Όλες αυτές οι κινήσεις δείχνουν την αποφασιστικότητα του να προωθήσει την Τράπεζα Πίστεως προς το μέλλον, να εξελιχθεί και να προσφέρει καινοτόμες και προηγμένες υπηρεσίες που θα καλύπτουν τις ανάγκες του κοινού. Επιπλέον, η δράση

---

⁶⁰Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 193

του στον τομέα των κοινωνικών και περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών, όπως η δημιουργία του Ιδρύματος Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου, δείχνει την προσήλωσή του στην ανάπτυξη και την ευημερία της κοινωνίας. Οι κινήσεις αυτές αντιπροσωπεύουν μια επιτυχημένη πορεία που επιδιώκει την πρόοδο και την αναγνώριση της Τράπεζας Πίστεως στον τραπεζικό και χρηματοοικονομικό τομέα της Ελλάδας.⁶¹

Το 1990, ενθουσιασμένος από τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής τραπεζικής, προχώρησε στην εγκαθίδρυση του συστήματος Alphaphone, μιας πρωτοποριακής υπηρεσίας ηλεκτρονικής τραπεζικής τηλεξυπηρετήσεως. Το Alphaphone επέτρεπε στους πελάτες να διεκπεραιώνουν τραπεζικές συναλλαγές μέσω τηλεφώνου, δίνοντας μια νέα διάσταση στον τρόπο που οι άνθρωποι διαχειρίζονταν τα χρήματά τους.

Συγχρόνως, η Τράπεζα Πίστεως επέκτεινε την παρουσία της στο διεθνές πεδίο με τη σύσταση Γραφείου Αντιπροσωπείας στο Λονδίνο. Αυτή η εξωστρέφεια και προοπτική για διεθνή παρουσία σηματοδοτούσε τη δέσμευση του Γιάννη Κωστόπουλου να εξελίξει την τράπεζά του σε μια παγκόσμια δύναμη στον χώρο των οικονομικών.

Από την άλλη πλευρά, ο Γιάννης Κωστόπουλος ανέλαβε πρωτοβουλία για τη δημιουργία των εταιριών "Άλφα Α.Ε. Παροχής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου" και "Άλφα Α.Ε. Αναλήψεως Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών". Με αυτές τις εταιρίες, οι οποίες εξειδικεύονταν στην παροχή επιχειρηματικών υπηρεσιών και στην προώθηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, ο Γιάννης Κωστόπουλος αναζητούσε να υποστηρίξει και να ενισχύσει τις νέες επιχειρηματικές ιδέες και τις καινοτομίες.

Η δεύτερη φάση της ανέγερσης του νέου Κεντρικού Κτηρίου σηματοδοτεί την ολοκλήρωση μιας σημαντικής επιχειρηματικής πρόκλησης για τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο και την Τράπεζα Πίστεως. Μέσα από αυτήν την διαδικασία, δημιουργήθηκε το πιο σύγχρονο τραπεζικό κτήριο στην Ελλάδα, που αντικατοπτρίζει τη δέσμευση του κ. Κωστόπουλου για την παροχή κορυφαίων υπηρεσιών και τη χρήση της προηγμένης τεχνολογίας στην τραπεζική.

Η κατασκευή του νέου Κεντρικού Κτηρίου αποτέλεσε ένα από τα πιο φιλόδοξα έργα του Γιάννη Σ. Κωστόπουλου και αντικατοπτρίζει τον στόχο του να παρέχει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας για τους υπαλλήλους της τράπεζας

---

⁶¹AlphaBank, Ιστορική διαδρομή του Ομίλου AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

και την εξυπηρέτηση των πελατών. Το νέο κτήριο σχεδιάστηκε με γνώμονα την ευελιξία, την ασφάλεια και την καινοτομία, προσφέροντας την κατάλληλη υποδομή για να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες της τραπεζικής βιομηχανίας.⁶²

Το 1992 ήταν μια χρονιά κλειδί για τον Γιάννη Σ. Κωστόπουλο και την Τράπεζα Πίστεως, καθώς πραγματοποιήθηκαν δύο σημαντικές κινήσεις που αποτέλεσαν μία ακόμα απόδειξη της φιλοδοξίας και του επαγγελματισμού τους.

Κατάφερε να ολοκληρώσει μια σημαντική συμφωνία με την Warburg Asset Management, που ανέδειξε την ικανότητά του να διαπραγματεύεται σε διεθνές επίπεδο. Η συμφωνία επέτρεψε στην Τράπεζα Πίστεως να διαθέτει στην Ελλάδα τα αμοιβαία κεφάλαια Mercury, που ήταν από τα σημαντικότερα και πλέον αναγνωρίσιμα στην αγορά του Λονδίνου. Αυτή η κίνηση διεύρυνε σημαντικά την παρουσία της Τράπεζας Πίστεως και ενίσχυσε το κύρος της ως διεθνούς παράγοντα στο χώρο της οικονομίας.

Παράλληλα, παρουσίασε μια ακόμα καινοτομία, το Alphaline. Πρόκειται για το πρώτο σύστημα εξυπηρέτησης πελατών μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, το οποίο ενίσχυσε ακόμα περισσότερο την παρουσία της Τράπεζας Πίστεως στον κόσμο της ηλεκτρονικής τραπεζικής. Μέσω του Alphaline, οι πελάτες είχαν τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν τραπεζικές συναλλαγές με άνεση και ασφάλεια, αποδεικνύοντας άλλη μια φορά την προοδευτική νοοτροπία και την προσήλωση του Γιάννη Κωστόπουλου στην παροχή καινοτόμων λύσεων προς όφελος των πελατών του.⁶³

Το 1992 ανακοίνωσε δύο σημαντικές κινήσεις που συνέβαλαν στην περαιτέρω ανάπτυξη του ομίλου του και ενίσχυσαν την παρουσία του στον χώρο της τραπεζικής τεχνολογίας και διεθνών επενδύσεων.

Ανακοίνωσε την έκδοση της Cashcard - Debit, της πρώτης χρεωστικής κάρτας στην Ελλάδα χωρίς όριο αγορών. Αυτή η κινητήρια δύναμη της τραπεζικής καινοτομίας απέδειξε ακόμα μια φορά τη δέσμευση του Γιάννη Κωστόπουλου για την εφαρμογή νέων και ευέλικτων λύσεων προς όφελος των πελατών του. Η Cashcard - Debit προσέφερε στους κατόχους της τη δυνατότητα να διαθέτουν αμέσως τα χρήματα τους και να πραγματοποιούν αγορές χωρίς περιορισμούς, δημιουργώντας

---

⁶² Δ. Φιλιππίδης, «Οικοδομικό Τετράγωνο 19, η παρουσία της AlphaBank στο κέντρο της Αθήνας», χ. τ. 2009, σ. 156

⁶³ «Οι καινοτομίες που εισήγαγε η AlphaBank στην ελληνική αγορά», στην ιστοσελίδα: ΣοφοκλέουςIN, 10.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.sofokleousin.gr/oi-kainotomies-pou-eisigage-i-alpha-bank-stin-elliniki-agora>, ημερομηνία προσπέλασης: 15.6.2023

ένα νέο πρότυπο στην τραπεζική εμπειρία των πελατών.⁶⁴ Παράλληλα, πραγματοποίησε μια ακόμα πρωτοποριακή κίνηση με την ίδρυση της "Banca Bucuresti," που σήμερα αναγνωρίζεται ως Alpha Bank Romania. Η τράπεζα αυτή αποτέλεσε την πρώτη ξένη τράπεζα που εισήλθε στην τραπεζική αγορά της Ρουμανίας, ανοίγοντας νέους ορίζοντες για τον ομίλο του Γιάννη Κωστόπουλου. Η "Banca Bucuresti," έχει αποτελέσει έναν σταθερό πυλώνα της τραπεζικής δραστηριότητας στη Ρουμανία, προσφέροντας υψηλού επιπέδου χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στον πληθυσμό και τις επιχειρήσεις της χώρας. Η παρουσία της τράπεζας στη Ρουμανία έχει συμβάλει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της επιχειρηματικότητας στην περιοχή, ενισχύοντας τις οικονομικές δραστηριότητες και δημιουργώντας θέσεις εργασίας.⁶⁵

Το 1994, η τράπεζα αποφάσισε να αλλάξει και πάλι την επωνυμία της, γίνοντας πλέον γνωστή ως "Alpha Τράπεζα Πίστεως." Αυτή η αλλαγή αποτέλεσε μια νέα φάση στην ανάπτυξη της Τράπεζας και την ενίσχυση της ταυτότητάς της στην αγορά. Την ίδια χρονιά, στο πλαίσιο της μετονομασίας της τράπεζας σε Alpha Τράπεζα Πίστεως, ο κ. Γιάννης Κωστόπουλος ανακοινώνει τον σχεδιασμό της νέας εταιρικής ταυτότητας. Το όνομα "Alpha", το μπλε χρώμα και το σήμα αποτελούν σύμβολα της ελληνικότητας και των αξιών που ενέπνευσαν τον κ. Κωστόπουλο. Αυτή η νέα εταιρική ταυτότητα αντικατοπτρίζει την προσήλωση του στην ελληνική κουλτούρα και την αφοσίωσή του στην προώθηση της Ελλάδας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Σε παράλληλη εξέλιξη, η επιχειρηματική του επιδεξιότητα φαίνεται στις επιτυχημένες διαπραγματεύσεις για την εξαγορά της Commercial Bank of London, που άμεσα μετονομάζεται σε Alpha Bank London. Αυτή η κίνηση ενισχύει την παρουσία της τράπεζας στο εξωτερικό και αποδεικνύει τη διεθνή καταξίωση που απέκτησε η Τράπεζα Πίστεως υπό την ηγεσία του κ. Κωστόπουλου.

Επιπλέον, μια ακόμη σημαντική εξέλιξη του 1994 είναι η συμφωνία του με την Τράπεζα Κύπρου, που οδηγεί στην ίδρυση της ABC Factors, της πρώτης εταιρείας factoring στην Ελλάδα, που αντικατοπτρίζει τη στρατηγική του για τη διαφοροποίηση και την επέκταση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών της τράπεζας.

⁶⁴ Έκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 27

⁶⁵ Ν. Μαλλιάρια, «Οι ελληνικές τράπεζες στη βαλκανική αγορά», στην ιστοσελίδα: *TO BHMA*, 24.11.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/finance/oi-ellinikes-trapezes-sti-balkaniki-agora/>, ημερομηνία προσπέλασης: 6.4.2023

Το 1995 παίρνει μια πρωτοποριακή απόφαση για τη μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων της Τράπεζας και την καθιέρωση του "ελάχιστου δανειστικού επιτοκίου" (prime rate). Αυτή η κίνηση, αντικατοπτρίζει τη δέσμευσή του για την παροχή προσιτών και δίκαιων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς το ευρύ κοινό. Στο πλαίσιο μιας συνέντευξης του το 1995, ο κ. Γιάννης Κωστόπουλος παρουσίασε με μια πολύ ενδιαφέρουσα εικόνα τη θέση που κατείχε η Alpha Τράπεζα Πίστεως στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Χρησιμοποίησε την αλληγορία της κατασκευής ποτηριών για να εξηγήσει τη φιλοσοφία και την πορεία της τράπεζας με έναν ευφυή και εικονικό τρόπο.

Ο τρόπος αυτός της παρουσίασης αντικατόπτριζε την αφοσίωση του κ. Κωστόπουλου στη συνεχή βελτίωση και τη διαρκή ανάπτυξη της Τράπεζας. Η εικόνα της κατασκευής ποτηριών, όπου το κόστος του κάθε ποτηριού μειώνεται με τον χρόνο, αντιπροσωπεύει την δέσμευση της Τράπεζας για σταθερή μείωση των εξόδων και την βελτίωση της αποτελεσματικότητας.

Παράλληλα, η αναφορά στην παράλληλη επένδυση σε τεχνολογία και ανθρώπινο δυναμικό αντικατοπτρίζει τον στρατηγικό προσανατολισμό της Τράπεζας προς την καινοτομία και την ανάπτυξη, επιδιώκοντας την παροχή προηγμένων και αποτελεσματικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Το ίδιο έτος, ανακοινώνει την κατ' αποκλειστικότητα έκδοση και διάθεση της κάρτας American Express, του ενδεχομένου πλέον διακεκριμένου διεθνούς προϊόντος πλαστικού χρήματος. Με αυτή την κίνηση, ο κ. Κωστόπουλος δείχνει την διαρκή δέσμευσή του για την προώθηση της καινοτομίας και της εξέλιξης στον χρηματοπιστωτικό τομέα.⁶⁶

Το 1997, η Τράπεζα πραγματοποίησε μια σημαντική διεθνή επέκταση, εισέρχοντας στην αγορά της Αλβανίας με την ίδρυση καταστημάτων σε όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας. Η πρωτοποριακή αυτή κίνηση της τράπεζας ανέδειξε τον ρόλο της ως μιας πραγματικά παγκόσμιας παρουσίας στον χώρο της τραπεζικής.

Το ίδιο έτος, από τις 11 Μαρτίου έως τις 6 Ιουλίου, ο Γιάννης Κωστόπουλος συνέβαλε σε ένα εξαιρετικό γεγονός στον πολιτιστικό χώρο, στήνοντας στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης την εκθαμβωτική έκθεση "Η Δόξα του Βυζαντίου". Η έκθεση αυτή αφορούσε στη βυζαντινή τέχνη κατά τη διάρκεια του δεύτερου χρυσού αιώνα της Αυτοκρατορίας, από το 843 μ.Χ. έως το 1261 μ.Χ.

---

⁶⁶Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 210-214

Σε αυτήν την έκθεση, η Τράπεζα προέβη σε μια επιβλητική ενέργεια υποστήριξης, αναδεικνύοντας την αγάπη του Γιάννη Κωστόπουλου για τις τέχνες. Με την Τράπεζα ως κύριο χορηγό, η έκθεση φιλοξένησε πάνω από 350 αντικείμενα από περισσότερες από 20 χώρες. Αυτή η σπουδαία ποικιλία εκθεμάτων ξεδίπλωσε τον πλούτο και την εξέλιξη της βυζαντινής τέχνης, αποτυπώνοντας την καλλιτεχνική πορεία και την πνευματική παρουσία της εποχής.⁶⁷

Η σημασία της έκθεσης αναδείχθηκε και μέσα από τον αριθμό των επισκεπτών που ξεπέρασε το ημίχρονο εκατομμύριο. Περισσότεροι από 500,000 άνθρωποι βίωσαν αυτό το επικό γεγονός, αφιερώνοντας χρόνο για να ανακαλύψουν τον πολύτιμο πολιτιστικό κόσμο που παρουσίαζε η έκθεση.

Το γεγονός στέφθηκε από επιτυχία, αφήνοντας ανεξίτηλο σημάδι στον πολιτιστικό χάρτη και αποτυπώνοντας την αγάπη και την αφοσίωση του Γιάννη Κωστόπουλου στον κόσμο της τέχνης.⁶⁸

Κατά το έτος 1998, η Alpha Τράπεζα Πίστεως εισάγει μια καινοτομία που θα αλλάξει τον τραπεζικό τομέα στην Ελλάδα. Αυτή η χρονιά σηματοδοτεί την εγκαθίδρυση του Alpha Web Banking, της πρώτης διαδικτυακής πλατφόρμας για τραπεζικές συναλλαγές στη χώρα. Μέσω αυτής της καινοτομίας, οι πελάτες της τράπεζας απέκτησαν τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν τις τραπεζικές τους συναλλαγές μέσω του διαδικτύου, ανοίγοντας νέους ορίζοντες στον τρόπο που αλληλεπιδρούν με την τράπεζα.

Εκείνη την ίδια χρονιά, η τράπεζα αποφασίζει να διευρύνει την παρουσία της και στην Κύπρο. Με την εξαγορά της Lombard NatWest Bank Ltd, ξεκινά μια νέα πορεία για την τράπεζα στην κυπριακή αγορά. Αργότερα, αυτή η χρηματοπιστωτική οντότητα θα αλλάξει την επωνυμία της σε Alpha Bank Cyprus.⁶⁹

Με αυτές τις εξελίξεις, η Alpha Τράπεζα Πίστεως επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της στην καινοτομία και τη συνεχή ανάπτυξη, ενσωματώνοντας τις σύγχρονες

⁶⁷ Ι. Γκάρβου, «Το Βυζάντιο στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης», στην ιστοσελίδα: vatopaidi, 8.04.2013, διαθέσιμο

στο: <https://vatopaidi.wordpress.com/2013/04/08/%CF%84%CE%BF-%CE%B2%CF%85%CE%B6%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BF-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B7%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF/>, ημερομηνία προσπέλασης: 20.05.2023

⁶⁸ Χ. Κιοσσέ, «Νέες αίθουσες για την αρχαία ελληνική τέχνη», στην ιστοσελίδα: *TO BHMA*, 24.11.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/nees-aithoyses-gia-tin-arxaia-elliniki-texni/>, ημερομηνία προσπέλασης: 3.06.2023

⁶⁹ AlphaBank, Ιστορική διαδρομή, διαθέσιμο στο: <https://www.alphabank.com.cy/el/i-trapeza/alpha-bank/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

τεχνολογίες στον τραπεζικό της χώρο και διευρύνοντας την παρουσία της σε διεθνή επίπεδα.

Το 1998, η Alpha Bank εξαγόρασε το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της Kreditna Banka της Βόρειας Μακεδονίας, που αργότερα μετονομάστηκε σε "Alpha Bank A.D. Skopje." Η είσοδος της τράπεζας στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας ανέδειξε την προσήλωσή της στην περιοχή των Βαλκανίων και την επέκταση της διεθνούς παρουσίας του ομίλου του Γιάννη Κωστόπουλου.⁷⁰

Κατά το 1999, η Alpha Bank πραγματοποίησε μια από τις σημαντικότερες εξελίξεις στον ελληνικό χρηματοπιστωτικό τομέα. Με την εξαγορά του 51% των μετοχών της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης, η Alpha Bank διεξήγαγε τη μεγαλύτερη ιδιωτικοποίηση που είχε γίνει ποτέ στην Ελλάδα. Μέσα από αυτή την ενέργεια, δημιουργήθηκε ένας ισχυρός τραπεζικός όμιλος, συνδυάζοντας τις αρετές των δύο κορυφαίων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η συγχώνευση αυτή ολοκληρώθηκε το 2000, με τη νέα τράπεζα να λαμβάνει το όνομα Alpha Bank. Αυτή η σημαντική ενέργεια είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας νέας, δυναμικής παρουσίας στον ελληνικό τραπεζικό χώρο. Παράλληλα, είναι ενδεικτικό του δυναμισμού του Γιάννη Κωστόπουλου και της αποφασιστικότητάς του να ενοποιήσει διάφορες δυνάμεις του χρηματοπιστωτικού κλάδου προς όφελος της ανάπτυξης και της αποτελεσματικότητας.⁷¹

Η Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος προήλθε από μια ιστορική συγχώνευση το 1958, συνδυάζοντας τις προσπάθειες της Ιονικής Τράπεζας και της Λαϊκής Τράπεζας. Η Ιονική Τράπεζα, ιδρυμένη το 1839 στην Κέρκυρα, αντιπροσώπευε την παλαιότερη πιστωτική οντότητα στον ελλαδικό χώρο και σηματοδοτούσε την αφοσίωση στις υψηλές προδιαγραφές του τραπεζικού τομέα. Στην πορεία της, ενισχύθηκε με την εξαγορά της Λαϊκής Τράπεζας των αδελφών Λοβέρδου το 1938, διαμορφώνοντας ένα σημαντικό δίκτυο τραπεζικής εξυπηρέτησης.

Μετά την εξαγορά του πλειοψηφικού μετοχικού κεφαλαίου της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας, η Alpha Bank αποτέλεσε την κινητήρια δύναμη που οδήγησε στη συγχώνευση αυτών των δύο σπουδαίων ιδρυμάτων. Η ολοκλήρωση αυτής της

⁷⁰ Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ' όνειρο*, σ. 214-220

⁷¹ Ηλίας Κουκουτσάς, «Αλλαγή σελίδας: Οι ημερομηνίες “σταθμοί” στην ιστορία της AlphaBank από 1879 έως το 2018!», στην ιστοσελίδα *EMEA*, 30.11.2018, διαθέσιμο στο: <https://emea.gr/epicheiriseis/558736/alpha-bank-istoria-trapezes/>, ημερομηνία προσπέλασης: 15.07.2023

διαδικασίας καθιέρωσε την Alpha Bank ως έναν από τους κορυφαίους παίκτες στον τομέα της χρηματοπιστωτικής αγοράς, σηματοδοτώντας ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της ελληνικής τραπεζικής.⁷²

3.5. Alpha Bank

Το έτος 2000 σηματοδότησε την επισφαλή κατάληξη μιας σημαντικής εξέλιξης στην ελληνική τραπεζική βιομηχανία. Τότε, από τις εποπτικές αρχές εγκρίθηκε η ενοποίηση της Ιονικής Τράπεζας με την Alpha Τράπεζα Πίστεως. Αυτή η συνένωση οδήγησε στη δημιουργία μιας νέας Τράπεζας, της Alpha Bank, η οποία απέκτησε ένα ενιαίο και ισχυρότερο προφίλ στον χώρο της χρηματοπιστωτικής αγοράς.

Το Κατάστημα της Alpha Bank στη Σόφια, το οποίο είχε αρχικά ιδρυθεί το 1995 από την Ιονική Τράπεζα, υποβλήθηκε σε μια διαδικασία αναβάθμισης και αναδιοργάνωσης. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύθηκε η παρουσία της τράπεζας στη Βουλγαρία, με τη δημιουργία ενός ευρέος και σημαντικού δικτύου καταστημάτων.

Επίσης, εντός της ίδιας χρονικής περιόδου, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία το σχέδιο συγχώνευσης όλων των θυγατρικών εταιριών της Alpha Τράπεζας Πίστεως και της Ιονικής και Λαϊκής Τραπεζής. Αυτό το βήμα οδήγησε στην ολοκλήρωση μιας πολύπλοκης διαδικασίας μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, δημιουργώντας μια ενιαία και αποτελεσματική τράπεζα που συνδύαζε τις αρετές των δύο προηγούμενων.⁷³

Το 2000, ο Γιάννης Κωστόπουλος παίρνει μια σημαντική απόφαση που σηματοδοτεί μια νέα εποχή για την Alpha Bank. Συγκεκριμένα, αντλώντας έμπνευση από τη συγχώνευση της τράπεζας με την Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα, αποφασίζει να ιδρύσει το Τμήμα Ιστορικού Αρχείου. Με αυτή την ενέργεια, δίνει ένα νέο πνεύμα στην τράπεζα, αναγνωρίζοντας τη σημασία της διατήρησης της ιστορίας της.

Το Ιστορικό Αρχείο της Alpha Bank αποτελεί μια προσπάθεια να διαφυλάξει την πλούσια ιστορία της τράπεζας. Εδώ βρίσκονται επεξεργασμένα έγγραφα που καλύπτουν το εύρος του χρόνου από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα. Τα έγγραφα αυτά προέρχονται από τις διάφορες τράπεζες που συμπεριλαμβάνονται στον Όμιλο Alpha Bank, καθώς και από τις θυγατρικές της.

---

⁷²Π. Τομαράς, ο. π., σ.262

⁷³Εκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 28

Αυτά τα ιστορικά κείμενα διαιρούνται σε "Αρχεία" και "Συλλογές", περιλαμβάνοντας λογιστικά έγγραφα, χειρόγραφα, σχέδια κτιρίων, οπτικοακουστικό υλικό, φωτογραφίες και πολλά άλλα. Αν και τα έγγραφα αυτά έχουν χάσει την υπηρεσιακή τους χρησιμότητα, αποτελούν πολύτιμες μαρτυρίες της ιστορίας και της πορείας της τράπεζας.

Με στόχο να ενισχύσει ακόμα περισσότερο αυτή την προσπάθεια, το Ιστορικό Αρχείο προσθέτει συνεχώς νέες κατηγορίες αρχείων, που θεωρούνται σημαντικές για διάφορους λόγους. Και το Αρχαιοστάσιο, ένας εξειδικευμένος χώρος φύλαξης και επεξεργασίας, εξασφαλίζει την ασφαλή διατήρηση του αρχαιακού υλικού με ειδικές συνθήκες κλίματος και συστήματα ασφαλείας.

Αυτή η πρωτοβουλία αναδεικνύει τη δέσμευση της Alpha Bank για τη διατήρηση της ιστορίας της και τη συμβολή της στην ευρύτερη κοινωνική και οικονομική ιστορία της χώρας.⁷⁴

Τον Φεβρουάριο του 2001, ο Γιάννης Κωστόπουλος πρωτοστάτησε σε μια σημαντική εξέλιξη για την Alpha Bank. Ανέλαβε τον ρόλο του πρωτεργάτη στην αναγνώριση της τράπεζας ως «Μέγα Εθνικό Χορηγό» και «Επίσημη Τράπεζα των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004», σημειώνοντας ένα ορόσημο στην ιστορία της ελληνικής τραπεζικής κοινότητας. Αυτή η χορηγία αποτελεί τη μεγαλύτερη που έχει προσφερθεί ποτέ στην ελληνική τραπεζική ιστορία και αντικατοπτρίζει την έμφαση του Γιάννη Κωστόπουλου στη στήριξη της Ελληνικής κοινωνίας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Alpha Bank υλοποίησε πολλά προγράμματα που ενίσχυαν την παρουσία της και συνέβαλαν στην προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων. Ένα από αυτά ήταν το «Πανόραμα Ολυμπιακών Αθλημάτων Alpha Bank», μια πανελλαδική περιοδεία που περιλάμβανε 64 πόλεις στην Ελλάδα και σημαντικές πόλεις της Κύπρου. Ο σκοπός αυτής της περιοδείας ήταν να ενημερώσει το κοινό για τα ολυμπιακά αθλήματα, να προβάλλει το πνεύμα των αγώνων αλλά και την ίδια την τράπεζα.⁷⁵

Για τον ίδιο, η επιλογή να αναλάβει την υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 δεν ήταν απλά μια επιχειρηματική κίνηση. Αντιλαμβανόταν την ύψιστη εθνική σημασία αυτής της εκδήλωσης για την Ελλάδα και ανέλαβε αυτή την πρωτοβουλία με αίσθημα ευθύνης για την πατρίδα. Η διοργάνωση αυτή άφησε

⁷⁴ Ιστορικό αρχείο της AlphaBank, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

⁷⁵Π. Τομαράς, ο. π., σ.276

μια βαθιά επιρροή στην Alpha Bank, με το πνεύμα του εθελοντισμού και της κοινωνικής συμβολής να συνεχίζει να αποτελεί μέρος της τραπεζικής φιλοσοφίας και σήμερα.⁷⁶

Κατά την επόμενη χρονιά, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η διαδικασία ανακαίνισης και ανακατασκευής του κτηρίου της Ιονικής Τράπεζας, το οποίο βρίσκεται στην οδό Πεσμαζόγλου. Η αρχιτεκτονική μορφή που διατηρήθηκε αντανακλά το ύφος που είχε κατά την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα, κατά την περίοδο των πρώτων ετών λειτουργίας του. Η ανακαίνιση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την αποκατάσταση της αυθεντικής αισθητικής του κτηρίου, διατηρώντας παράλληλα την ιστορική αξία του.⁷⁷

Με την απορρόφηση της Ιονικής Τράπεζας από την Alpha Τράπεζα Πίστεως το 2000 και την ίδρυση της νέας ενιαίας Τράπεζας, το κτήριο πέρασε στην κατοχή της Alpha Bank. Σήμερα, η εσωτερική διαμόρφωση της διώροφης αίθουσας συναλλαγών της Ιονικής Τράπεζας αναδεικνύει με έντονο τρόπο την ατμόσφαιρα που επικρατούσε στο κτήριο κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ου αιώνα. Αυτή η ανακαίνιση αποτελεί μια ευπρόσδεκτη αναβίωση του ιστορικού πνεύματος του κτηρίου, ενισχύοντας τον σύγχρονο ρόλο της τράπεζας και συνεισφέροντας στη διατήρηση της παράδοσης.

Το ίδιο έτος, ανακοινώθηκε μια σημαντική εξέλιξη για την Alpha Bank, καθώς προέβη σε μια στρατηγική επέκταση προς την αγορά της Σερβίας. Συγκεκριμένα, ανακοινώθηκε η ίδρυση ενός νέου καταστήματος στο κέντρο του Βελιγραδίου, σηματοδοτώντας την πρώτη είσοδο της Alpha Bank στη σερβική αγορά.

Η επέκταση αυτή προς τη Σερβία διαμορφώνει ένα θετικό πλαίσιο για την Alpha Bank, ανοίγοντας νέες ευκαιρίες σε μια αναδυόμενη οικονομία. Η εταιρική παρουσία της τράπεζας στο Βελιγράδι θα προσθέσει όχι μόνο στο φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει, αλλά θα συνεισφέρει επίσης στην τοπική οικονομική ανάπτυξη και στη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

⁷⁶Π. Μαντζούνης, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ο εκσυγχρονιστής και πρωτοπόρος στην τραπεζική», στην ιστοσελίδα: *Scepal*, 21.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.scepal.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%89%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CE%BF-%CE%B5%CE%BA%CF%83%CF%85%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE/>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.03.2023

⁷⁷Κ. Κωστής, *Με λογισμό και μ'όνειρο*, σ. 229

Κατά το έτος 2004, η Alpha Bank επιτυγχάνει επιτυχημένα την πλήρη υλοποίηση του τετραετούς χορηγικού της έργου για τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες «ΑΘΗΝΑ 2004». Εν προκειμένω, πάνω από 450 υπάλληλοι του Ομίλου της Alpha Bank προσέφεραν το εθελοντικό τους έργο για την απεγάδιαστη προετοιμασία και διεξαγωγή των αγώνων. Στο πλαίσιο αυτό, το ίδιο έτος, η Alpha Bank ανέλαβε τον ρόλο του χορηγού στην μεγάλη διεθνή έκθεση «Βυζάντιο: Πίστη και Δύναμη (1261 - 1557)», η οποία πραγματοποιήθηκε στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης από τις 23 Μαρτίου έως τις 4 Ιουλίου.

Το ανωτέρω εκθεσιακό γεγονός πραγματοποιήθηκε με την επιπρόσθετη στήριξη κοινωφελών ιδρυμάτων, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβανόταν και το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου. Η έκθεση είχε ως θεματικό άξονα τον πολιτισμό και την καλλιτεχνική παραγωγή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, αναδεικνύοντας την πορεία της από την εποχή της αναγέννησης μετά την άλωσή της από τους Σταυροφόρους, μέχρι την περίοδο μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης. Το εντυπωσιακό εκθεσιακό υλικό περιλάμβανε περισσότερα από 350 αριστουργήματα, προερχόμενα από μουσεία, θησαυρούς εκκλησιών και μοναστηριών, ποικίλων περιοχών και χωρών, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Η έκθεση γνώρισε τεράστια επιτυχία, με περίπου 350.000 επισκέπτες μόνο κατά το πρώτο δίμηνο λειτουργίας της. Επιπλέον, την ίδια χρονιά, δημιουργήθηκε ένας εκθεσιακός χώρος στο ισόγειο του Κεντρικού Κτηρίου της Alpha Bank, που αποτέλεσε την αφετηρία για μια σειρά εκθέσεων με έργα τέχνης και αρχαιοτήτων, καθώς και με αρχειακό υλικό, σε οργάνωση αντίστοιχων τμημάτων της τράπεζας.⁷⁸

Το 2005, τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου αναλαμβάνει ο Δημήτριος Μαντζούνης, ο οποίος προηγουμένως είχε εκτελέσει το αξίωμα του Γενικού Διευθυντή στην ίδια την Τράπεζα. Αυτή η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων δεν επηρέασε τη θέση του Γιάννη Κωστόπουλου, ο οποίος συνέχισε ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank. Αυτή η αλλαγή αναδεικνύει τη συνεχή αφοσίωση του Γιάννη Κωστόπουλου στην Τράπεζα, διατηρώντας παράλληλα την ρόλο του ως ηγέτης της εταιρικής διοίκησης.⁷⁹

---

⁷⁸ ΑΕΚΕ, *Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2008*, Όμιλος AlphaBank, σ. 70

⁷⁹ Δ. Κόκκορης, «AlphaBank: Οι μυστικές διεργασίες και οι κινήσεις στο παρασκήνιο για τον νέο CEO», στην ιστοσελίδα: [mononews](https://www.mononews.gr/trapezes/mistikies-diergasies-ke-kinisis-sto-paraskinio-gia-ton-neo-ceo-stin-alpha-bank), 5.02.2018, διαθέσιμο στο: <https://www.mononews.gr/trapezes/mistikies-diergasies-ke-kinisis-sto-paraskinio-gia-ton-neo-ceo-stin-alpha-bank>, ημερομηνία προσπέλασης: 1.06.2023

Το 2005, σηματοδοτώντας τη συμπλήρωση 125 χρόνων από την ίδρυση του εμπορικού οίκου Ι. Φ. Κωστοπούλου, αφητηρίας της Alpha Bank, και 165 χρόνων από την ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας, οργανώθηκε μια ειδική εκδήλωση στο κτήριο του Μουσείου Μπενάκη στην οδό Πειραιώς. Η έκθεση με τίτλο «Η Συλλογή της Alpha Bank. Ζωγραφική, Χαρακτική, Γλυπτική» πραγματοποιήθηκε από τις 12 Οκτωβρίου έως τις 20 Νοεμβρίου.

Για πρώτη φορά, το κοινό είχε την ευκαιρία να απολαύσει ένα μεγάλο μέρος από τα πλέον αντιπροσωπευτικά έργα της Συλλογής Έργων Τέχνης της Alpha Bank. Η επίδειξη περιλάμβανε έργα από τους τομείς της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της χαρακτικής, ταξινομημένα κατά κατηγορίες.

Με αυτήν την πρωτοβουλία, η Alpha Bank αποδεικνύει την αφοσίωσή της όχι μόνο στον χρηματοπιστωτικό τομέα, αλλά και στον πολιτιστικό και καλλιτεχνικό τομέα. Μέσα από τη Συλλογή Έργων Τέχνης, η Alpha Bank αποτυπώνει το ενδιαφέρον της για τη νεοελληνική τέχνη, αναδεικνύοντας τις προτιμήσεις και τις αξίες του Γιάννη Κωστόπουλου στον πολιτισμό και την τέχνη. Με τη συγκέντρωση περίπου 5.500 έργων καλλιτεχνών, η Συλλογή αποτελεί μια σημαντική καλλιτεχνική αφήγηση για τη νεοελληνική τέχνη, αντικατοπτρίζοντας την εξέλιξη της στο πέρασμα των χρόνων.⁸⁰

Παράλληλα, το Μουσείο Χαρτονομισμάτων της Τράπεζας ανοίγει ξανά τις πόρτες του μετά από μια εκ βάθρων ανακαίνιση. Το μουσείο βρίσκεται στο διατηρητέο κτήριο, που κάποτε λειτούργησε ως το πρώτο κατάστημα της Ιονικής Τράπεζας στην Κέρκυρα. Αναγνωρίζεται δικαιολογημένα ως ένα από τα σημαντικότερα μουσεία του είδους του στην Ελλάδα, αφού η συλλογή του παρουσιάζει τη νομισματική ιστορία του νέου Ελληνικού Κράτους από τη στιγμή της ίδρυσής του. Στους δύο ορόφους του μουσείου αποτυπώνονται 180 χρόνια ιστορίας, υποδεχόμενοι ετησίως περισσότερους από 8.000 επισκέπτες από κάθε γωνιά του κόσμου.⁸¹

Το 2006, ανοίγει ο Εκθεσιακός Πολιτιστικός Χώρος του Ναυπλίου. Στους προσεγμένα διαμορφωμένους ορόφους του ιστορικού κτηρίου, αναδεικνύονται εκθέσεις τέχνης και αρχαίων νομισμάτων, από τις πολυτιμότερες συλλογές της

---

⁸⁰AlphaBank Πολιτισμός, «Η Συλλογή Έργων Τέχνης της AlphaBank», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/sullogi-ergon-texnis/>, ημερομηνία προσπέλασης: 03.04.2023

⁸¹AlphaBank Πολιτισμός, «Μουσείο Χαρτονομισμάτων Ιονικής Τραπέζης, Κέρκυρα», διαθέσιμο στο <https://www.alphapolitismos.gr/el/oi-politistikoi-xoroi-mas/mouseio-hartonomismaton-ionikis-trapezis/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

Τράπεζας. Ο χώρος αυτός, που βρίσκεται στο κέντρο του παλιού Ναυπλίου, δίπλα στην πλατεία Συντάγματος, αντανakλά την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής.

Το ενδιαφέρον αυτό της Alpha Bank για τον πολιτισμό αποτελεί απόδειξη της ευαισθησίας της προς την τέχνη. Αυτή η προσέγγιση δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς ο ίδιος ο Γιάννης Κωστόπουλος, ηγέτης της τράπεζας, είχε βαθύ αίσθημα αγάπης για την τέχνη. Η αφοσίωσή του στον πολιτισμό και τις τέχνες αποτέλεσε σημαντικό κίνητρο για την δημιουργία του χώρου αυτού, αφού ήθελε να συνδυάσει την επιχειρηματική δραστηριότητα με την προβολή και προστασία της τέχνης.

Έτσι, το κτήριο που φιλοξενεί τον Εκθεσιακό Πολιτιστικό Χώρο της Alpha Bank δεν αποτελεί απλώς έναν χώρο εκθέσεων, αλλά ένα σημαντικό μέσο διατήρησης και προβολής της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς.⁸²

Το 2008, ο Γιάννης Κωστόπουλος ανακοίνωσε το επεκτατικό βήμα της Τράπεζας προς την αγορά της Ουκρανίας. Μέσω της απόκτησης της OJSC Astra Bank, η Τράπεζα αναπτύχθηκε σε αυτή τη χώρα, ενισχύοντας τη διεθνή της παρουσία και ενδυναμώνοντας τη στρατηγική της για περαιτέρω ανάπτυξη και επιτυχημένη δραστηριοποίηση.⁸³

Το 2007, δημιουργήθηκε το πρότυπο Εκπαιδευτικό Κέντρο της Τράπεζας στον Άγιο Στέφανο Αττικής, με σκοπό να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις επιμόρφωσης του προσωπικού της. Το κέντρο αυτό παρέχει ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον, περιλαμβάνοντας 16 αίθουσες διδασκαλίας που είναι πλήρως εξοπλισμένες με εποπτικά μέσα. Επιπλέον, το κέντρο διαθέτει ένα αμφιθέατρο με 150 θέσεις, το οποίο χρησιμοποιείται για διαλέξεις, συνέδρια, σεμινάρια και άλλες εκπαιδευτικές εκδηλώσεις.

Κατά το 2008, το Εκπαιδευτικό Κέντρο φιλοξένησε πάνω από 800 εκπαιδευτικά προγράμματα, στα οποία συμμετείχαν περίπου 4.300 υπάλληλοι. Με αυτόν τον τρόπο, η Τράπεζα επένδυσε στη συνεχή κατάρτιση και επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού της, ενισχύοντας την εξειδίκευσή τους και την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις δυναμικές απαιτήσεις του τραπεζικού τομέα και της οικονομίας γενικότερα.

⁸²AlphaBank Πολιτισμός, «Εκθεσιακός Πολιτιστικός Χώρος, Ναύπλιο», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/oi-politistikoi-xoroi-mas/ekthesiakos-politistikos-horos-nayplio/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

⁸³R. Channing, «Greece's AlphaBank to buy Ukraine's Astra Bank», στην ιστοσελίδα: *REUTERS*, 27.03.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.reuters.com/article/alphabank-ukraine-idUSL2778703820080327>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.05.2023

Κατά την ετήσια γενική συνέλευση των μετόχων της Alpha Bank στις 3 Απριλίου 2008, ο Πρόεδρος της τράπεζας, Γιάννης Κωστόπουλος, εξέφρασε τη σημασία της ολοκλήρωσης της διαδικασίας υπαγωγής του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού της τράπεζας στο Ενιαίο Ταμείο Ασφαλίσεως Τραπεζοϋπαλλήλων. Αυτή η εξέλιξη αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα για την εταιρεία, καθώς διασφαλίζει την ίση μεταχείριση και ανταγωνισμό για την τράπεζα. Επιπλέον, αυτή η διαδικασία εξασφαλίζει τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα του προσωπικού, υποστηριζόμενα από την εγγύηση του κράτους.

Εκφράζοντας την εκτίμησή του προς τους εργαζόμενους της τράπεζας, ο Γιάννης Κωστόπουλος αναγνώρισε την αφοσίωση των περίπου 13,000 εργαζομένων, οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχημένη διεύρυνση των δραστηριοτήτων της τράπεζας και στην αύξηση της κερδοφορίας της.

Αντίστοιχα, απευθυνόμενος στους πελάτες, εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του για την εμπιστοσύνη που τους δείχνουν και τη δέσμευσή του να τους υποστηρίξει προς την επίτευξη των οικονομικών τους στόχων.

Τέλος, έκανε μια αισιόδοξη αναφορά στους μετόχους της τράπεζας, εκφράζοντας την βεβαιότητά του ότι η Alpha Bank θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με σταθερότητα, εξυπηρετώντας τα συμφέροντά τους και εξασφαλίζοντας ικανοποιητικές αποδόσεις στο μέλλον.

Οι προαναφερθείσες δηλώσεις αντικατοπτρίζουν την αναγνώριση της σημασίας του προσωπικού, των πελατών και των μετόχων για την επιτυχία και τη σταθερή ανάπτυξη της τράπεζας.⁸⁴

Το 2009, ο Πρόεδρος της Τράπεζας ανακοίνωσε την έναρξη της έκθεσης "Experience Sofia - 130 years capital", η οποία διοργανώθηκε στο πλαίσιο των εορτασμών για τη συμπλήρωση των 130 ετών από την ίδρυση της Τράπεζας και της ισότιμης επίσης συμπλήρωσης των 130 ετών από την καθιέρωση της Σόφιας ως πρωτεύουσας της Βουλγαρίας, όπου επίσης ο όμιλος της Alpha Bank έχει παρουσία. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank, Δημήτριος Π. Μαντζούνης, τόνισε ότι καθ' όλη τη διάρκεια του 2009, η Τράπεζα προέβη σε σημαντικές επενδύσεις στους τομείς του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής πρόνοιας, του περιβάλλοντος, της υγείας και του αθλητισμού.

---

⁸⁴Γιώργος Μαντέλας, «Γ. Κωστόπουλος: Στόχος το 1,4 δις. ευρώ το 2010», στην ιστοσελίδα *EURO2day*, 3.04.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.euro2day.gr/news/enterprises/article/305931/g-kostopoulos-stohos-to-14-dis-evro-to-2010.html>, ημερομηνία προσπέλασης: 3.04.2023

Περισσότερα από 115,000 άτομα επισκέφθηκαν τις εκθέσεις και συμμετείχαν στις πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις που διοργάνωσε η Alpha Bank καθ' όλο το έτος. Ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός αποτέλεσε η έκθεση με τίτλο "Μακεδονίας νόμισμα από τη Συλλογή της Alpha Bank", η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και ανέδειξε τη νομισματική ιστορία της περιοχής.

Επιπλέον, το επιτυχημένο πρόγραμμα "Αθλητικό Πανόραμα Alpha Bank" διέσχισε για πρώτη φορά τις πόλεις της Αλβανίας, ενισχύοντας την παρουσία της Τράπεζας σε αυτήν την περιοχή. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε η υλοποίηση ενός εσωτερικού μεταπτυχιακού προγράμματος σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, εστιάζοντας στη νομισματική και χρηματοοικονομική τραπεζική.⁸⁵

Το 2012, ανακοινώθηκε η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ της Alpha Bank και της Credit Agricole για την απόκτηση του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank. Αυτό το βήμα αντιπροσώπευσε μια σημαντική εξέλιξη για την τράπεζα, καθώς ενισχύθηκε η θέση της στην αγορά.⁸⁶

3.6. Η αποχώρηση από την ενεργό δράση

Το 2014, κατά την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ανακοινώθηκε μία σημαντική απόφαση. Ο Γιάννης Κωστόπουλος, πρόσωπο με μακροχρόνια πορεία και εξαιρετικές συνεισφορές στην εξέλιξη της τράπεζας, ανακηρύχθηκε Επίτιμος Πρόεδρος της Alpha Bank. Προηγουμένως, τον Μάιο της ίδιας χρονιάς, ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Βασίλειος Θ. Ράπανος ανέλαβε ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, αντικαθιστώντας τον Γιάννη Σπυρ. Κωστοπούλου από αυτή τη θέση.⁸⁷

Τη σήμερα ημέρα, η Alpha Bank είναι μία από τις κορυφαίες τράπεζες στην Ελλάδα, παρέχοντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε περίπου 4 εκατομμύρια πελάτες, σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, μέσα από ένα σύγχρονο όμιλο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα. Με περίπου 15 χιλιάδες υπαλλήλους και ένα δίκτυο άνω των 900 καταστημάτων, η τράπεζα δραστηριοποιείται τόσο εντός όσο και εκτός

⁸⁵ ΑΕΚΕ, *Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2009*, Όμιλος AlphaBank, σ. 68-70

⁸⁶ AlphaBank, *Δελτίο Τύπου, Ολοκλήρωση της μεταβίβασης του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπέζης στην AlphaBank*, διαθέσιμο στο: https://www.alpha.gr/-/media/alphagr/files/group/press-releases/deltio_typou_20130201gr.pdf, ημερομηνία προσπέλασης: 2.05.2023

⁸⁷ Έκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021, σ. 42

ελληνικών συνόρων, με παρουσία σε πολλές χώρες, όπως Κύπρο, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Ουκρανία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία και Μεγάλη Βρετανία.

Με σημαντική προσήλωση στην καινοτομία, η Alpha Bank έχει επιφέρει την εισαγωγή νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, προσφέροντας στους πελάτες της ευέλικτες και σύγχρονες λύσεις. Εξαιρετικά σημαντικό είναι το γεγονός ότι ο Όμιλος διατηρεί τη σταθερή του δομή, καθώς εξακολουθεί να ελέγχεται από την οικογένεια του ιδρυτή του, Γιάννη Κωστόπουλο. Αυτό αναδεικνύει τη σταθερότητα και τη συνεκτικότητα στην διοίκηση, ενάντια στις συνεχείς αλλαγές που συναντώνται σε κρατικές τράπεζες, εξασφαλίζοντας την αδιάλειπτη εκτέλεση των στρατηγικών στόχων της τράπεζας.

Με επιμονή στην ποιότητα των υπηρεσιών της και την προοπτική προς το μέλλον, η Alpha Bank συνεχίζει το έργο της ως ένας πρωτοπόρος και αξιόπιστος φορέας στον τραπεζικό κλάδο, προσφέροντας ευκαιρίες για ανάπτυξη και ασφάλεια για τους πελάτες της.⁸⁸

---

⁸⁸Π. Τομαράς, ο. π., σ.273

Δ΄ Κεφάλαιο

Κοινωνική δράση και προσφορά του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, γνωστός ως ο "καπετάνιος," αποτελεί μια κορυφαία ηγετική μορφή του τραπεζικού κλάδου και της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας τις τελευταίες δεκαετίες. Με τον χαρακτηριστικό σεβασμό που του έδειχναν φίλοι και ανταγωνιστές, διαμόρφωσε με τις απόψεις και τη δράση του τις εξελίξεις και τις προοπτικές στο τραπεζικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Ο "καπετάνιος" ήταν πάντοτε πρωτοπόρος, τολμηρός και ειλικρινής. Δίδαξε πώς μπορεί κανείς να συνδυάσει την τεχνοκρατική γνώση με την ουσιαστική εταιρική και κοινωνική ευθύνη. Τονίζοντας την αποφασιστικότητα και το κύρος, διαδραμάτισε επίσης σημαντικό ρόλο στην κοινωνία και την οικονομία.

Με όραμα, ήθος και αφοσίωση, διαμόρφωσε τις αξίες της αποτελεσματικής διοίκησης με την ανθρωπιά, την πραότητα και τη δημιουργικότητα. Με βαθιά αγάπη και αφοσίωση προς τη χώρα του, ασχολήθηκε ενεργά με τις τέχνες, τον πολιτισμό, αλλά και τον αθλητισμό. Ως λάτρης της πατρίδας του, των τεχνών και του αθλητισμού, είχε έντονη κοινωνική δράση και τάσεις φιλανθρωπισμού, προσφέροντας σημαντικά στην ελληνική κοινωνία και στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος ήταν ένας εξαιρετικά καλλιεργημένος άνθρωπος με μια ευρεία παιδεία που εκτεινόταν πέραν των τραπεζικών του καθηκόντων. Η αγάπη του για τη γνώση και ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του τον χαρακτήριζαν ως έναν άνθρωπο με ενδιαφέροντα πέραν του επαγγελματικού τομέα.

Σύμφωνα με τον Έκτορα Π. Βερούκιο, διευθυντή του Ιδρύματος Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου, εκτιμούσε την παιδεία και τη συζήτηση πάνω σε πολλά θέματα. Σε ένα επαγγελματικό ταξίδι στη Βουλγαρία, συμπεριέλαβε μια επίσκεψη στο χωριό Μελένικο, από όπου οι πρόγονοί του, από τη μεριά της μητέρας του, Ευσταθίας Κωστοπούλου, κατάγονταν. Αυτός ο σεβασμός προς την οικογένειά του και τις ρίζες του αναδεικνύει τον βαθύ σεβασμό και την αφοσίωσή του προς την οικογένειά του και την ιστορία της. Αναφέρθηκε στη συνέχεια ότι το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου προσέφερε χορηγίες σε σύλλογο Μελενίκων από το Σιδηρόκαστρο, αποδεικνύοντας τον σεβασμό του προς τις πατρικές ρίζες.⁸⁹

⁸⁹Συνέντευξη με τον Έκτορα Π. Βερούκιο, Διευθυντή του Ιδρύματος Ιωάννου Φ, Κωστοπούλου

Το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, που υποστηρίζει πολλές πολιτιστικές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων των μουσείων όπως το Μουσείο Μπενάκη και το Μουσείο της Ελευθέρας, προωθεί την ενδυνάμωση και την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού, των Γραμμάτων και των Τεχνών εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας.

Παράλληλα, ασχολήθηκε ενεργά με την τέχνη και τους καλλιτέχνες, διοργανώνοντας εκθέσεις για Έλληνες καλλιτέχνες που είχαν διακριθεί στο εξωτερικό, προσφέροντας σημαντική στήριξη στον χώρο της τέχνης στην Ελλάδα.

Η αγάπη του Γιάννη Κωστόπουλου για την Καλαμάτα και την παιδεία αναδεικνύεται με ξεχωριστό τρόπο μέσω της ιστορίας του βρεφονηπιακού σταθμού "Το Περιβόλι της Γιαγιάς". Κατά τη διάρκεια των επίσημων εγκαινίων του κτηρίου της Τράπεζας της Ελλάδος το 1987, ανακοινώθηκε η πρόθεση της οικογένειας της Τράπεζας, με επικεφαλής τον Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλο, να συνεισφέρει στην ανοικοδόμηση της Καλαμάτας, η οποία είχε πληγεί από καταστρεπτικούς σεισμούς το 1986. Αυτή η πρωτοβουλία περιλάμβανε τη δωρεά ενός οικοπέδου και την κατασκευή ενός πρότυπου παιδικού σταθμού, τον "Περιβόλι της Γιαγιάς".

Το οικόπεδο, που προέκυψε από την προίκα της Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου, δωρήθηκε από τα εγγόνια της, Γιάννη και Άννη Κωστοπούλου, προσφέροντας το για το κοινό καλό. Από το 1994, το "Περιβόλι της Γιαγιάς" λειτουργεί ως σχολικός σταθμός, καλύπτοντας τα λειτουργικά του έξοδα μέσω της προαναφερθείσας χρηματοδότησης από το τριμερές σχήμα. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελεί αναμφίβολα ένα ακόμη παράδειγμα της κοινωνικής δράσης του και της αφοσίωσής του στην παιδεία και την ευημερία της κοινότητας της Καλαμάτας.⁹⁰

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος είναι ένα πρότυπο ευγενικού χορηγού και προωθητή της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Καλαμάτας και όχι μόνο. Μεταξύ των μεγάλων χορηγών του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας, ανέδειξε αυτή την εκδήλωση σε μία από τις μεγαλύτερες και διεθνώς αναγνωρισμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις της πόλης. Μέσω του Ιδρύματος Ι.Φ. Κωστοπούλου, που ιδρύθηκε από τον πατέρα του και εκτινάχθηκε από αυτόν, συνέβαλε στη δημιουργία και την συνεχή εξέλιξη αυτού του σπουδαίου πολιτιστικού γεγονότος στην Καλαμάτα.

⁹⁰Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, «Επετειακός Απολογισμός 1979-2009», Αθήνα 2010, σ. 45-57

Επιπλέον, προσέφερε πολύτιμα έργα τέχνης στην «Δημοτική Βιβλιοθήκη και Πινακοθήκη Καλαμάτας», ενισχύοντας την καλλιτεχνική κληρονομιά της περιοχής. Πολλά από αυτά τα έργα προέρχονται από την αναγνωρισμένη ζωγράφο, Δάφνη, η οποία ήταν και θυγατέρα του αιμνήστου θείου του, Σταύρου Ι. Κωστόπουλου.

Πέραν αυτού, ο Γιάννης Κωστόπουλος είχε ενεργό ρόλο ως αρωγός και γενναίος χορηγός των αρχαιολογικών εργασιών που σχετίζονταν με την ανάδειξη της Αρχαίας Μεσσήνης. Το ενδιαφέρον του και η στενή επαφή του με την εξέλιξη αυτών των ανασκαφών συνέβαλαν στην διαμόρφωση του χώρου ως έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της χώρας μας.

Ο Γιάννης Κωστόπουλος ανέδειξε τη σημασία του πολιτισμού, της κοινωνικής προσφοράς, του περιβάλλοντος και της παιδείας. Είναι αναγκαίο να τονίσουμε την ευαισθησία του σε ό,τι έχει σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά και την εκπαίδευση. Ο Κωστόπουλος τιμήθηκε από την πολιτεία, όχι μόνο ως ένας επιτυχημένος τραπεζίτης, αλλά και με τον Ανώτερο Ταξιάρχη του Τάγματος του Φοίνικος. Αυτό το παράσημο απονέμεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε Έλληνες πολίτες που διακρίνονται στη Δημόσια Διοίκηση, στις Επιστήμες, στις Τέχνες και στα Γράμματα, στο εμπόριο, τη βιομηχανία και τη ναυτιλία. Όπως επισημαίνει ο Έκτορας Π. Βερύκιος σε συνέντευξή μας, παρόλο που ήταν κυρίως γνωστός ως επιτυχημένος τραπεζίτης, φαίνεται ότι η πολιτεία δεν αναγνώρισε επαρκώς τις σημαντικές υπηρεσίες που προσέφερε στον τομέα της οικονομίας, παρά μόνο του πολιτισμού.⁹¹

Συνοψίζοντας, ο Γιάννης Κωστόπουλος είναι ένα πρότυπο φιλάνθρωπου και ευγενικού πολίτη που συνέβαλε σημαντικά στην ανάδειξη του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Καλαμάτας, ενισχύοντας τον πολιτισμό, την τέχνη, και την παιδεία στην τοπική κοινότητα και πέραν αυτής.⁹²

Σύμφωνα με τον Ιωάννη Κ. Θεοδωρόπουλο, δικηγόρο από την Καλαμάτα και φίλο του Γιάννη Κωστόπουλου, τη δεκαετία του 2010, ο Παναγιώτης Νίκας, ο τότε Δήμαρχος της Καλαμάτας, του ζήτησε να διαβιβάσει μια ιδιαίτερη πρόταση. Η πρόθεση του κ. Νίκα, μαζί με αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου της Καλαμάτας, ήταν να ανακηρυχθεί ο Γιάννης Κωστόπουλος επίτιμος δημότης της πόλης, ως ένδειξη αναγνώρισης για την αξιοσημείωτη προσωπικότητά του και τη βαθιά αγάπη για τον τόπο του.

⁹¹Συνέντευξη με τον Έκτορα Π. Βερύκιο, Διευθυντή του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου

Διαβιβάζοντας το μήνυμα αυτό στον κ. Παναγιώτη Νίκα, ο Γιάννης Κωστόπουλος εξέφρασε με ειλικρίνεια την αντίθεσή του και εκφράστηκε με ευγνωμοσύνη για την πρόταση, επισημαίνοντας ότι, λόγω της σεμνότητάς του, δεν μπορούσε να δεχθεί μια τόσο σπουδαία διάκριση.

Το συγκεκριμένο περιστατικό προσθέτει ακόμη μια διάσταση στο πορτρέτο του, αναδεικνύοντας την ταπεινότητα και την εστίασή του στις αξίες του παρά την ευρεία αναγνώριση που απολάμβανε. Η κοινωνική του προσφορά και η προσήλωσή του σε αυτές τις αξίες αποτελούν σημαντικό κομμάτι της ιστορίας αυτής της εξαιρετικής προσωπικότητας.⁹³

Δεν μπορώ παρά να επισημάνω τη σπουδαία κοινωνική προσφορά του Γιάννη Κωστόπουλου στον τομέα του πολιτισμού, της τέχνης και της παιδείας. Ο διαρκώς αφοσιωμένος χορηγός, ευγενής προωθητής της πολιτιστικής κληρονομιάς, και ο αγωνιστής της ανάδειξης αρχαιολογικών μνημείων, αφήνει ένα ουσιαστικό κληροδότημα στην κοινωνία. Ο ίδιος ενίσχυσε την εκπαίδευση, προώθησε την τέχνη και την πολιτιστική δράση, και αναδείχθηκε ως ένα πρότυπο φιλόanthρωπου, ενθαρρύνοντας μας να συνεχίσουμε να εμπνέουμε θετικές αλλαγές στην κοινωνία μας. Η κληρονομιά του στηρίζει την πεποίθηση ότι με αφοσίωση και προσήλωση, μπορούμε να κάνουμε τον κόσμο γύρω μας καλύτερο και πλουσιότερο σε πολιτισμό και γνώση.

---

⁹³Ιωάννης Κ. Θεοδωρακόπουλος, «Γιάννης Κωστόπουλος (1938-2021): Η Μεσσηνία θρηνεί το άζιο τέκνο της», στην ιστοσελίδα: eleftheriaonline.gr, 13.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://eleftheriaonline.gr/stiles/apopseis/item/238641-giannis-kostopoulos-1938-2021-i-messinia-thrinei-to-aksio-tekno-tis>, ημερομηνία προσπέλασης: 05.06.2023

Ε΄ Κεφάλαιο

Το τέλος του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, αποφασίζοντας το 2014 να αποσυρθεί από την ενεργό επαγγελματική δράση, τιμήθηκε ως Επίτιμος Πρόεδρος της Alpha Bank κατά τη διάρκεια της ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Οι τελευταίοι χρόνοι της ζωής του, μέχρι τον θάνατό του στις 9 Μαρτίου 2021, διαδραματίστηκαν σε ένα ήρεμο, οικογενειακό περιβάλλον.

Ο θάνατός του συνοδεύτηκε από πληθώρα συλλυπητηρίων ανακοινώσεων. Ο Γιάννης Κωστόπουλος, πέρα από την αναμφισβήτητη επιρροή που είχε στο χώρο της τραπεζικής και οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα, αναδείχθηκε ως ηγετική προσωπικότητα με εξέχουσα διοικητική ικανότητα, πρωτοποριακή σκέψη, εξαιρετικό ήθος και ιδιαίτερη ευαισθησία. Η σημαντική προσφορά και παρουσία του αναγνωρίστηκαν μέσω πολλών συλλυπητηρίων ανακοινώσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank, αντιλαμβανόμενο τη σημαντική προσφορά και την πρωτοποριακή πορεία του επιτίμου Προέδρου της, στον χώρο της τραπεζικής και οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, εξέδωσε ανακοίνωση εκφράζοντας βαθιά θλίψη για τον χαμό του.

Στη δήλωσή του, το Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank τόνισε: «Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank ανακοινώνουν με βαθιά θλίψη την είδηση του θανάτου του επιτίμου Προέδρου της Γιάννη Κωστόπουλου, ο οποίος υπήρξε εμβληματική φυσιογνωμία του Ομίλου και αναδιαμορφωτής του ελληνικού τραπεζικού συστήματος επί σχεδόν πενήντα χρόνια. Με ψήφισμά του, κατά την έκτακτη συνεδρίαση της 9ης Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank αποφάσισε ομόφωνα να αναρτηθούν μεσίστιες σημαίες στα Κεντρικά Γραφεία και σε όλα τα Καταστήματα του Ομίλου, έως την κηδεία του εκλιπόντος. Επίσης, αποφασίστηκε η δωρεά χρηματικού ποσού υπέρ του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, προς τιμήν του εκλιπόντος».

Παράλληλα, ο Βασίλειος Θ. Ραπάνος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank, εξέφρασε τη θλίψη της μεγάλης οικογένειας της τράπεζας για τον απώτατο χαμό του εξαιρετού ανθρώπου, δηλώνοντας: «Η μεγάλη οικογένεια της Alpha Bank αποχαιρετά σήμερα, με ανείπωτη θλίψη, τον άνθρωπο που με λογισμό και όνειρο δημιούργησε την τράπεζά μας και άφησε ανεξίτηλο

αποτύπωμα στο τραπεζικό σύστημα και την οικονομική ζωή της Ελλάδος. Δεν είναι υπερβολή να πω ότι στην Alpha Bank νιώθουμε ορφανοί».⁹⁴

Ο Καθηγητής Πέτρος Θέμελης, πρόεδρος της Εταιρείας Μεσσηνιακών Αρχαιολογικών Σπουδών, εκφράζει τα βαθιά του συλλυπητήρια για τον χαμό του Γιάννη Κωστόπουλου. Η απώλεια αυτή αφήνει ένα μεγάλο κενό που δύσκολα μπορεί να αναπληρωθεί, καθώς δεν επηρεάζει μόνο την ΕΜΑΣ αλλά και την ευρύτερη μεσσηνιακή κοινωνία, αφού χάθηκε ένας άνθρωπος που αφιέρωσε αμέτρητες ώρες εθελοντικής προσφοράς και αγάπης για την πολιτιστική μας κληρονομιά.⁹⁵

Με τον Γιάννη Κωστόπουλο να αφήνει το τελευταίο του απόσπασμα στην ιστορία, κλείνουμε αυτό το κεφάλαιο με σεβασμό και ευγνωμοσύνη για όλα όσα πρόσφερε στη Μεσσηνία, την Ελλάδα και τον κόσμο.

---

⁹⁴Newsroom, «AlphaBank: Αντίο στον Γ. Κωστόπουλο τον αναμνηστικό του τραπεζικού συστήματος», στην ιστοσελίδα: *MONEYREVIEW*, 9.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.moneyreview.gr/business-and-finance/business/21821/alpha-bank-antio-ston-g-kostopoulo-ton-anamorfoi-toy-trapezikoy-systimatos/>, ημερομηνία προσπέλασης: 15.06.2023

⁹⁵ Π. Θέμελης, «Ο Πέτρος Θέμελης αποχαιρετά τον Γιάννη Κωστόπουλο», στην ιστοσελίδα *eleftheriaonline.gr*, 12.03.2021, διαθέσιμο στο <https://eleftheriaonline.gr/local/koinonia/item/238529-o-petros-themelis-apoxaireta-ton-gianni-kostopoulo>, ημερομηνία προσπέλασης: 12.05.2023

Επίλογος

Στον επίλογο της διπλωματικής μου εργασίας, δεν μπορώ παρά να εκφράσω βαθύ θαυμασμό και θετικά συναισθήματα για τον μεγάλο Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλο. Οι επιτυχίες του στον τομέα της τραπεζικής, με την ίδρυση της Alpha Bank, αποτελούν λόγο για να τον θαυμάζουμε ως επιχειρηματία και ως πρωτοπόρο στον χώρο αυτό.

Ωστόσο, ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος ήταν πολυδιάστατος ως προσωπικότητα. Ήταν ένας πολυμήχανος άνθρωπος, ευγενής και καλλιεργημένος, που εκτός από τον χώρο της τραπεζικής, αγάπησε πολλές άλλες πτυχές της ζωής. Ο πλούτος της παιδείας και η ποικιλομορφία των ενδιαφερόντων του τον έκαναν να ξεχωρίζει. Το πάθος του για τη θάλασσα και την ιστιοπλοΐα, καθώς και οι επιτυχίες του σε αυτόν τον χώρο, ξεχωρίζουν, ενώ επέδειξε την ίδια αφοσίωση και στην προστασία του πολιτισμού, της τέχνης και της αρχαιολογίας.

Το κοινωνικό του έργο, η προσφορά του στις τέχνες και τον πολιτισμό, καθώς και ο σεβασμός του στις ρίζες του, αποτέλεσαν σημαντικό μέρος της κληρονομιάς του. Πάντοτε παρέμενε πιστός στις καλλιτεχνικές και πολιτιστικές αξίες της Ελλάδας, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μας.

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, μορφωμένος, καλλιεργημένος και δραστήριος σε πολλούς τομείς, αφήνει πίσω του μια πλούσια κληρονομιά που πρέπει να εμπνέει τις νεότερες γενιές. Και πάνω απ' όλα, διατηρούσε μια βαθιά αγάπη για την πόλη της Καλαμάτας, από την οποία κατάγονταν οι πρόγονοί του. Ήταν αυτή η αγάπη που τον έκανε να συμβάλει ενεργά στην ανάπτυξη και την ευημερία της πόλης αυτής.

Ο Γιάννης Σπυρ. Κωστόπουλος, λοιπόν, παραμένει ένα πρότυπο προς μίμηση, μια προσωπικότητα που συνδύασε την επιτυχία στον επαγγελματικό τομέα με την αφοσίωση στην πολιτιστική κληρονομιά και την κοινωνία. Οι πολυάριθμοι τομείς που επηρέασε και η αφιέρωσή του σε αυτούς αποτελούν ένα υπέροχο παράδειγμα πώς μπορούμε να συνδυάσουμε την επιτυχία με την αγάπη για την τέχνη, τον πολιτισμό, την παιδεία και την κοινωνία, αφήνοντας παράλληλα το σημάδι μας στις ρίζες μας και στην τιμή μας για την πατρίδα μας, την όμορφη Καλαμάτα.

Πηγές και Βιβλιογραφία

Α.Πηγές

1. Διπλωματική Εργασία:

Στεργιανή Τσιαρβούλα, «*Η πολιτισμική πολιτική των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα. Μελέτη περίπτωσης ALPHABANK*», Θεσσαλονίκη 2012

2. Προφορική Μαρτυρία

Συνέντευξη με τον Έκτορα Π. Βερούκιο, Διευθυντή του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου

3. Κατάλογοι

Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχελή, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου* (Επιμέλεια Ειρήνη Οράτη), Αθήνα 2023

Έκτακτη Έκδοση AlphaBank, *Μαζί, Ο κόσμος της AlphaBank*, Αθήνα 2021

Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, «*Επετειακός Απολογισμός 1979-2009*», Αθήνα 2010

Ιστορικό Αρχείο AlphaBank, Αναμνηστικό λεύκωμα «*Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως. Εικοσιπέντε χρόνια. 1918-1943*», χ.τ. 2010, σ. 23

4. Απολογισμοί

ΑΕΚΕ, *Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2008*, Όμιλος AlphaBank

ΑΕΚΕ, *Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2009*, Όμιλος AlphaBank

5. Διαδικτυακές Πηγές

AlphaBank, «*Δελτίο Τύπου, Ολοκλήρωση της μεταβιβάσεως του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπέζης στην AlphaBank*», διαθέσιμο στο: https://www.alpha.gr/-/media/alphagr/files/group/press-releases/deltio_typou_20130201.gr.pdf, ημερομηνία προσπέλασης: 2.05.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Εκθεσιακός Πολιτιστικός Χώρος, Ναύπλιο*», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/oi-politistikoi-xoroi-mas/ekthesiakos-politistikos-horos-nayplio/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Μουσείο Χαρτονομισμάτων Ιονικής Τραπέζης, Κέρκυρα*», διαθέσιμο στο <https://www.alphapolitismos.gr/el/oi-politistikoi-xoroi-mas/mouseio-hartonomismaton-ionikis-trapezis/>, ημερομηνία προσπέλασης:

2.05.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Η Συλλογή Έργων Τέχνης της AlphaBank*», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/sullogi-ergon-texnis/>, ημερομηνία προσπέλασης: 3.04.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Ιστορία της Λαϊκής Τραπεζής*», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-laikis-trapezas/>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.03.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Νομισματική Συλλογή*», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aiginas/>, ημερομηνία προσπέλασης: 8.04.2023

Alpha Πολιτισμός, «*Ιστορικό Αρχείο AlphaBank*», διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-ellinikis-emporikis-pisteos/>, ημερομηνία προσπέλασης: 9.04.2023

Γιάννης Παπαδογιάννης, «*Γιάννης Κωστόπουλος: Ο άνθρωπος που έχτισε την AlphaBank και σφράγισε μια εποχή*», στην ιστοσελίδα: BusinessDaily, 14.3.2021, διαθέσιμο στο: https://www.businessdaily.gr/epiheiriseis/38425_giannis-kostopoylos-o-anthropos-poy-eh-tise-tin-alpha-bank-kai-sfragise-mia-epohi, ημερομηνία προσπέλασης: 4.7.2023

Γ. Παπαϊωάννου, «*Γιάννης Κωστόπουλος: Ανοίγει δρόμο για τη νέα εποχή*», στην ιστοσελίδα: *TOBHMA*, 31.5.2014, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2014/05/31/finance/giannis-kwstopoylos-anoigei-dromo-gia-ti-nea-epoxi/>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.5.2023

Γιώργος Μαντέλας, «*Γ. Κωστόπουλος: Στόχος το 1,4 δις. ευρώ το 2010*», στην ιστοσελίδα *EURO2day*, 3.04.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.euro2day.gr/news/enterprises/article/305931/g-kostopoylos-stohos-to-14-dis-evro-to-2010.html>, ημερομηνία προσπέλασης: 3.04.2023

Δ. Κόκκορης, «*AlphaBank: Οι μυστικές διεργασίες και οι κινήσεις στο παρασκήνιο για τον νέο CEO*», στην ιστοσελίδα: *mononews*, 5.02.2018, διαθέσιμο στο: <https://www.mononews.gr/trapezes/mistikes-diergasies-ke-kinisis-sto-paraskinio-gia-ton-neo-ceo-stin-alpha-bank>, ημερομηνία προσπέλασης: 1.06.2023

Δημήτρης Χ. Κατσίκας, «*Ερευνητική Έδρα ‘Σταύρος Κωστόπουλος’* », στην ιστοσελίδα *ΕΛΙΑΜΠΕΡ*, 31.8.2022, διαθέσιμο στο: <https://www.eliamep.gr/project/stavros-costopoulos-research-fellowship/>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.4.2023

Ηλίας Κουκουτσάς, «Αλλαγή σελίδας: Οι ημερομηνίες “σταθμοί” στην ιστορία της AlphaBank από 1879 έως το 2018!», στην ιστοσελίδα *EMEA*, 30.11.2018, διαθέσιμο στο: <https://emea.gr/epicheiriseis/558736/alpha-bank-istoria-trapezes/>, ημερομηνία προσπέλασης: 15.07.2023

Ι. Γκάρβυ, «Το Βυζάντιο στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης», στην ιστοσελίδα: *vatopaidi*, 8.04.2013, διαθέσιμο στο: <https://vatopaidi.wordpress.com/2013/04/08/%CF%84%CE%BF-%CE%B2%CF%85%CE%B6%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BF-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B7%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF/>, ημερομηνία προσπέλασης: 20.05.2023

Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, «Ίδρυση και Σκοπός», διαθέσιμο στο: <https://costopoulosfoundation.org/%CF%84%CE%BF-%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1/%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%82/>, ημερομηνία προσπέλασης: 7.03.2023

Ιστορικό Αρχείο AlphaBank, «*Ιστορική διαδρομή του Ομίλου AlphaBank*», διαθέσιμο στο: <https://www.alpha.gr/el/omilos/alpha-bank/istoria/istoriki-diadromi>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.04.2023

Ιστορικό αρχείο Σχολών Ιστιοπλοΐας Ανοιχτής Θαλάσσης, διαθέσιμο στο https://polino.gr/?page_id=7, ημερομηνία προσπέλασης: 15.04.2023

Ιωάννης Κ. Θεοδωρακόπουλος, «Γιάννης Κωστόπουλος (193802021): «Η Μεσσηνία θρηνεί το άξιο τέκνο της», στην ιστοσελίδα: *eleftheriaonline.gr*, 13.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://eleftheriaonline.gr/stiles/apopseis/item/238641-giannis-kostopoulos-1938-2021-i-messinia-thrinei-to-aksio-tekno-tis>, ημερομηνία προσπέλασης: 2.06.2023

Κώστας Τσαούσης, «*Γιάννης Κωστόπουλος: Το μεγάλο ταξίδι του Ωκυάλου*», στην ιστοσελίδα: *Το Βήμα*, 9.3.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2021/03/09/society/giannis-kostopoulos-to-megalo-taksidi-tou-okyalou/>, ημερομηνία προσπέλασης: 10.4.2023

Μανόλης Γαλάνης, «*Γιάννης Κωστόπουλος: Ποιος ήταν ο εμβληματικός*

τραπεζίτης», στην ιστοσελίδα: ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 9.3.2021, διαθέσιμο στο : https://www.imerisia.gr/oikonomia/trapezes/8759_giannis-kostopouylos-pois-itano-emblimatikos-trapezitis, ημερομηνία προσπέλασης 30.6.2023

Ν. Μαλλιάρια, «Οι ελληνικές τράπεζες στη βαλκανική αγορά», στην ιστοσελίδα: *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24.11.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/finance/oi-ellinikes-trapezes-sti-balkaniki-agora/>, ημερομηνία προσπέλασης: 6.4.2023

«Οι καινοτομίες που εισήγαγε η AlphaBank στην ελληνική αγορά», στην ιστοσελίδα: *ΣοφοκλέουςIN*, 10.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.sofokleousin.gr/oi-kainotomies-pou-eisigage-i-alpha-bank-stin-elliniki-agora>, ημερομηνία προσπέλασης: 15.6.2023

Π. Μαντζούνης, «Γιάννης Κωστόπουλος: Ο εκσυγχρονιστής και πρωτοπόρος στην τραπεζική», στην ιστοσελίδα: *Scopal*, 21.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.scepal.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%89%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CE%BF-%CE%B5%CE%BA%CF%83%CF%85%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE/>, ημερομηνία προσπέλασης: 5.03.2023

Π. Θέμελης, «Ο Πέτρος Θέμελης αποχαιρετά τον Γιάννη Κωστόπουλο», στην ιστοσελίδα *eleftheriaonline.gr*, 12.03.2021, διαθέσιμο στο <https://eleftheriaonline.gr/local/koinonia/item/238529-o-petros-themelis-apoxaireta-ton-gianni-kostopoulo>, ημερομηνία προσπέλασης: 12.05.202

Σιώτος Γιάννης, «Στον όμιλο της Πίστewος με 272 δις. η Ιονική Τράπεζα», στην ιστοσελίδα: *Τα Νέα*, 29.3.1999, διαθέσιμο στο : <https://www.tanea.gr/1999/03/29/economy/ston-omilo-tis-pistews-me-272-dis-i-ioniki-trapeza/>, ημερομηνία προσπέλασης : 20.7.2023

Χ. Κιοσσέ, «Νέες αίθουσες για την αρχαία ελληνική τέχνη», στην ιστοσελίδα: *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 24.11.2008, διαθέσιμο στο: <https://www.tovima.gr/2008/11/24/archive/nees-aithoyses-gia-tin-arxaia-elliniki-texni/>, ημερομηνία προσπέλασης: 3.06.2023

Newsroom, «AlphaBank: Αντίο στον Γ. Κωστόπουλο τον αναμορφωτή του τραπεζικού συστήματος», στην ιστοσελίδα: *MONEYREVIEW*, 9.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.moneyreview.gr/business-and-finance/business/21821/alpha-bank->

[antio-ston-g-kostopoylo-ton-anamorfoti-toy-trapezikoy-systimatos/](https://www.reuters.com/article/alphabank-ukraine-idUSL2778703820080327), ημερομηνία
προσπέλασης: 15.06.2023

R. Channing, «Greece's AlphaBank to buy Ukraine's AstraBank», στην
ιστοσελίδα: *REUTERS*, 27.03.2008, διαθέσιμο στο:
<https://www.reuters.com/article/alphabank-ukraine-idUSL2778703820080327>,
ημερομηνία προσπέλασης: 5.05.2023

B. Βιβλιογραφία

Αλμπάνη Τ., Τσάκαλος Α., «Οι εκθέσεις για τον βυζαντινό πολιτισμό στο
διεθνές περιβάλλον 200-2017: τομές ή συνέχειες;», στο: *Αρχαιολογικές περιοδικές
εκθέσεις, Ο ρόλος τους, καλές πρακτικές και η αθέατη πλευρά τους*, (επιμέλεια: Τζένη
Αλμπάνη, Αλεξάνδρα Σέλελη), Αθήνα 2021

Βακαλόπουλος Α., *Το Νέο Ελληνικό Έθνος (1204-2000)*, Αθήνα 2003

Βουδούρη Δ., *Κράτος και μουσεία. το θεσμικό πλαίσιο των αρχαιολογικών
μουσείων*. Αθήνα, Θεσσαλονίκη 2003

Βλιάμος Σ., *Κεντρικές Τράπεζες*, Αθήνα 2021

Γαλιάτσος Κ., *Βασικές γνώσεις επενδυτικής τραπεζικής*, Αθήνα 2010

Δερτιλής Γ. Β., *Ιστορία του ελληνικού κράτους, 1830-1920*, Αθήνα 2010

Δρακόπουλος Σ., *Ιστορία της Οικονομικής Σκέψης, χ.τ.*, 2004

Δρίτσα Μ., *Εμπορική Bank 1907-2007. Εναλλαγές Ταυτότητες και
Μετασηματισμοί*, Αθήνα 2008

Ιορδάνογλου Ι. Χ., *Η ελληνική οικονομία μετά το 1950. Τόμος Α, Περίοδος
1950-1973: Ανάπτυξη, νομισματική σταθερότητα και κρατικός παρεμβατισμός*, Αθήνα
2020

Κακρίδης Α., Ριζάς Σ., *Η κρίση του 1929 κι η Ελλάδα: Οικονομικές, πολιτικές
και θεσμικές όψεις*, Αθήνα 2021

Κοκκίνης Σ., *Τα μουσεία της Ελλάδος*, Αθήνα 1979

Κορογιαννάκης Α., *Χαρακτική*, Αθήνα 2018

Κουτούπης Θ., *Νέος πρακτικός οδηγός δημοσίων σχέσεων*, Αθήνα, χ.χ.

Κωστής Κ. , *Με λογισμό και μ' όνειρο. AlphaBank 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2015

Κωστής Κ., *AlphaBank. Ιστορία Ι: Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, 1924-1947*, Αθήνα 2011

ΚωστήςΚ. *Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, 1914-1940*, Αθήνα 2003

Μηλίτση– ΝίκαΑ. , Θεοφιλοπούλου – ΣτεφανούρηΧ., *Καλαμάτα, Οδοιπορικό σε πλατείες και δρόμους της πόλης μέσα από τα τεκμήρια δημοσίων και ιδιωτικών αρχείων 1830 – 1940*, Καλαμάτα 2010

Μπούνια Α., *Στα παρασκήνια του μουσείου. Η διαχείριση των μουσειακών συλλογών*, Αθήνα 2009

Μπιτσάνη Ε. Π., *Πολιτισμική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη. Σχεδιασμός πολιτιστικής πολιτικής και πολιτιστικού προϊόντος*, Αθήνα 2004

ΠανσεληνάΓ., *Alpha Τράπεζα Πίστεως. Ελληνικές επιχειρήσεις στον 20^ό αιώνα. Πρόσωπα και δραστηριότητες*, Αθήνα, 1999

Παπαδόπουλος Π. Σ., *Το μουσείο και οι χώροι του εν δυνάμει*, Αθήνα 2010

Παπαστεφανάκη Λ., *Εργασία, τεχνολογία και φύλο στην ελληνική βιομηχανία Η κλωστοϋφαντουργία του Πειραιά (1870-1940)*, , Ηράκλειο 2011

Παπαρηγόπουλος Κ., *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους στη σημερινή γλώσσα, Βιβλίο δέκατο έκτο, Νέος Ελληνισμός-IV Μεγάλη Επανάσταση*, Ελλάς 1992

ΣαλβάνουΑ.,*Ο δύσκολος τοκετός-Η αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος (1927-1929)*, Κέρκυρα 2004

Σκαλτσά Μ., *Η χορηγία των τεχνών: Μουσεία, πινακοθήκες, πολιτιστικά ιδρύματα στη Μ. Βρετανία και την Ελλάδα*, Αθήνα 1992

Στεφανάκη Β., *Νομίσματα-Νομισματική του Αιγαίου*, Αθήνα 2012

Τζώνος Π., *Μουσείο και νεωτερικότητα*, Αθήνα 2007

Τσουκαλάς Κ., *Εξάρτηση και αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922)*, Αθήνα 1977

ΦιλιππίδηςΔ., Οικοδομικό Τετράγωνο 19, η παρουσία της AlphaBankστο κέντρο της Αθήνας, χ.τ. 2009

Χατζηιωάννου Ι., *Πανελλήνιον Λεύκωμα Εθνικής Εκατονταετηρίδας 1821-1921*, Αθήνα 1922

Χουρμουζιάδη Α., *Το ελληνικό αρχαιολογικό μουσείο. Ο εκθέτης, το έκθεμα, ο επισκέπτης*, Θεσσαλονίκη 2006

Χρήστου Θ., *Τα σύνορα του ελληνικού κράτους και οι διεθνείς συνθήκες (1830-1947). Τα πρώτα σύνορα του ελληνικού κράτους (1830-1832).*, Αθήνα 1999

Χρήστου Θ., *Προσεγγίσεις στη Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Από το Ρήγα Βελεστινλή (1757- 1798) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940-1941)*, Αθήνα 2001

Χρήστου Θ., *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος στην πολιτική σκηνή (1909-1910)*, στην: *Ιστορία των Ελλήνων*, τ.11 (2006), σ. 484-525

Χρήστου Θ., *Μακεδονικό Βαλκανικοί 1904-1913*, Αθήνα 2008

Χρήστου Θ., *Μεσσηνία: Συμβολές στην ιστορία και στον πολιτισμό της*, Αθήνα 2012

Χρήστου Θ., *Πέτρος Σωκρ. Κόκκαλης (1896-1962). Ο αστός επαναστάτης ιατρός από τον αντιβενιζελισμό στον λενινισμό*, Αθήνα 2019

Ψαλιδόπουλος Μ., *Ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος, 1928-2008*, Αθήνα 2014

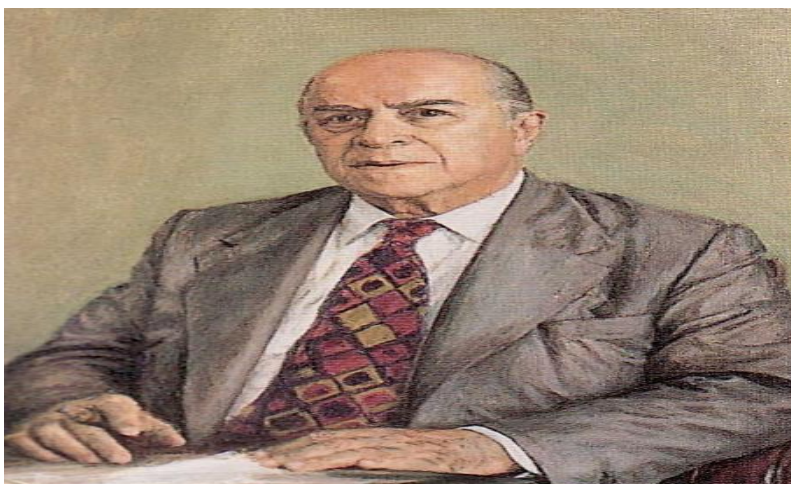
50 Χρόνια Νομισματική Συλλογή AlphaBank, *Η άλλη Όψη του Νομίσματος, Πρόσωπα-Εικόνες-Στιγμιότυπα*, Αθήνα 2023

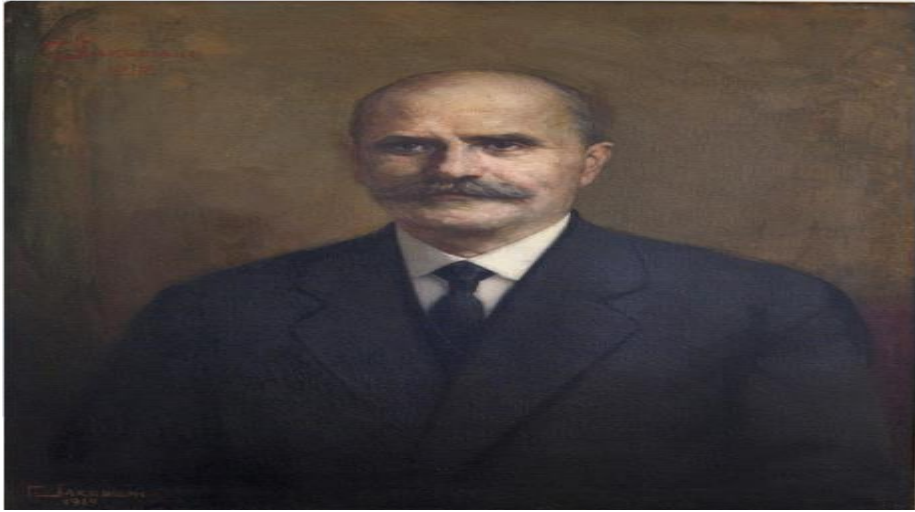
Παράρτημα

Προσωπογραφία Γιάννη Σ. Κωστόπουλου (Αλέκος Λεβίδης, 2022), στην ιστοσελίδα *Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου*, διαθέσιμο στο <https://costopoulosfoundation.org/%cf%84%ce%bf-%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%ce%bc%ce%b1/%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%83%ce%ba%ce%bf%cf%80%ce%bf%cf%82/>

Προσωπογραφία Σπύρου Ι. Κωστόπουλου, Ανδρέας Βουρλούμης, 1970), στην ιστοσελίδα *Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου*, διαθέσιμο στο <https://costopoulosfoundation.org/%cf%84%ce%bf-%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%ce%bc%ce%b1/%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%83%ce%ba%ce%bf%cf%80%ce%bf%cf%82/>

Προσωπογραφία Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου, (Γεώργιος Ιακωβίδης, 1919), στην ιστοσελίδα *Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου*, διαθέσιμο στο <https://kostopoulosfoundation.org/%cf%84%ce%bf-%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%ce%bc%ce%b1/%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%83%ce%ba%ce%bf%cf%80%ce%bf%cf%82/>

Προσωπογραφία Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου, (Γεωργία Προκοπίου, 1914), στην ιστοσελίδα *Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου*, διαθέσιμο στο <https://kostopoulosfoundation.org/%cf%84%ce%bf-%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%ce%bc%ce%b1/%ce%b9%ce%b4%cf%81%cf%85%cf%83%ce%b7-%cf%83%ce%ba%ce%bf%cf%80%ce%bf%cf%82/>

Προσωπογραφία Ευριδίκης Κωστοπούλου, Περικλής Βυζάντιος (1893-1972), , Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχαηλί, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 14

Άννη, Σπύρος και Ευριδίκη Κωστοπούλου, δεκαετία 1950, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχαηλί, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 10

Παρουσίαση του λευκόματος *Το Ναυτικό του 1821* από τον Γιάννη Κωστόπουλο δίπλα στο έργο της Ευριδίκης Κωστοπούλου *Καράβια*, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχελή, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 14

Ευριδίκη Κωστοπούλου, 1929, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχελή, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 12

Ο Γιάννης Κωστόπουλος ενώ παραλαμβάνει τον τίτλο του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Ανοικτής Θαλάσσης, το 1990, στη Σουδία, στην ιστοσελίδα: *Protagon*, 13.03.2021, διαθέσιμο στο: <https://www.protagon.gr/themata/kales-thalasses-kapetan-gianni-kwstopoule-44342244157>

Εμπρόσθια όψη αργυρού στατήρα Αίγινας με θαλάσσια χελώνα, Νομισματική Συλλογή AlphaBank, στην ιστοσελίδα: *AlphaΠολιτισμός*, διαθέσιμο στο <https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aignas/>

Οπίσθια όψη αργυρού στατήρα της Αίγινας με έγκοιλο τετράγωνο με 5 πεδία, το οποίο είναι το λογότυπο της AlphaBank από το 1972, Νομισματική Συλλογή AlphaBank, στην ιστοσελίδα: [AlphaΠολιτισμός](https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aignas/), διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/nomismatiki-sullogi/ta-nomismata-mas/arguros-statir-aignas/>

Προσωρινός τίτλος 10 μετοχών Τράπεζας Καλαμών, 1918, Ιστορικό Αρχείο της AlphaBank, στην ιστοσελίδα: [AlphaΠολιτισμός](https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-kalamon/), διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-kalamon/>

Τίτλος 25 μετοχών Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως, 1965, Ιστορικό Αρχείο της AlphaBank, στην ιστοσελίδα: [AlphaΠολιτισμός](https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-enmporikis-pisteos/), διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeio/ta-tekmiria-mas/istoria-trapezas-enmporikis-pisteos/>

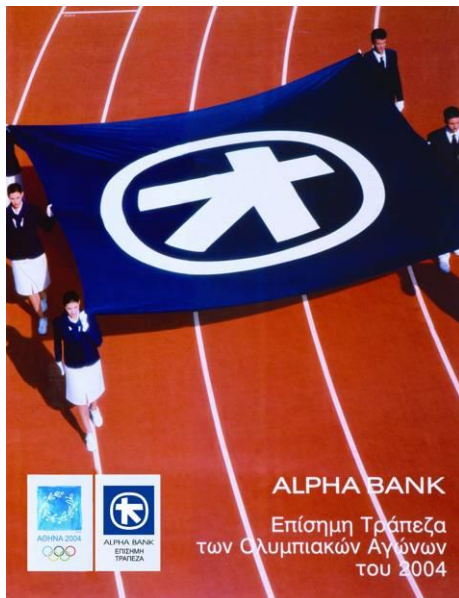
Αίθουσα Σπυρίδωνος και Ευριδίκης Κωστοπούλου, μουσείο Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχελή, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 17

Αίθουσα Σπύρου και Ευριδίκης Κωστοπούλου, Μητροπολιτικό Μουσείο, Νέα Υόρκη, Ίδρυμα Παναγιώτη & Έφης Μιχελή, Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, *Ευριδίκη Κωστοπούλου*, Αθήνα 2023, σ. 16

Μπροστινή όψη του διώροφου κτιρίου του Εκθεσιακού Πολιτιστικού Χώρου με ταμπέλα AlphaBank, στο Ναύπλιο, Εκθεσιακός Πολιτιστικός Χώρος, Ναύπλιο, στην ιστοσελίδα *AlphaΠολιτισμός*, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/oi-politistikoi-xoroi-mas/ekthesiakos-politistikos-horos-nayplio/>

Διαφημιστικό και προωθητικό υλικό της AlphaBankγια την χορηγία των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004, Η AlphaBank γίνεται μέγας χορηγός των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, στην ιστοσελίδα: *AlphaΠολιτισμός*, διαθέσιμο στο: <https://www.alphapolitismos.gr/el/istoriko-arxeyio/ta-tekmiria-mas/alpha-bank-xorigos-olympiakoi-agwnes-2004/>

Το "Περιβόλι της Γιαγιάς", Βρεφονηπιακός Σταθμός στην Καλαμάτα, στην ιστοσελίδα: Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου, διαθέσιμο στο:<https://costopoulosfoundation.org/%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bd%cf%89%ce%bd%ce%b9%ce%ba%ce%b7-%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%83%cf%86%ce%bf%cf%81%ce%b1/>

Περίληψη

Η διπλωματική αυτή εργασία εξετάζει σε βάθος την ζωή και την προσφορά του Γιάννη Σπυρ. Κωστόπουλου (1938-2021), ιδρυτή της Alpha Bank. Καταγράφει την καταγωγή του από την Καλαμάτα και την πορεία του στον χώρο της τραπεζικής, επισημαίνοντας την αγάπη του για τη θάλασσα και τον πολιτισμό. Εξετάζει την κοινωνική του προσφορά, καθώς και τον σεβασμό του στις ρίζες του. Μελετάται ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του και η σπουδαιότητά του στον χώρο της τραπεζικής, της πολιτιστικής προώθησης και της κοινωνίας.